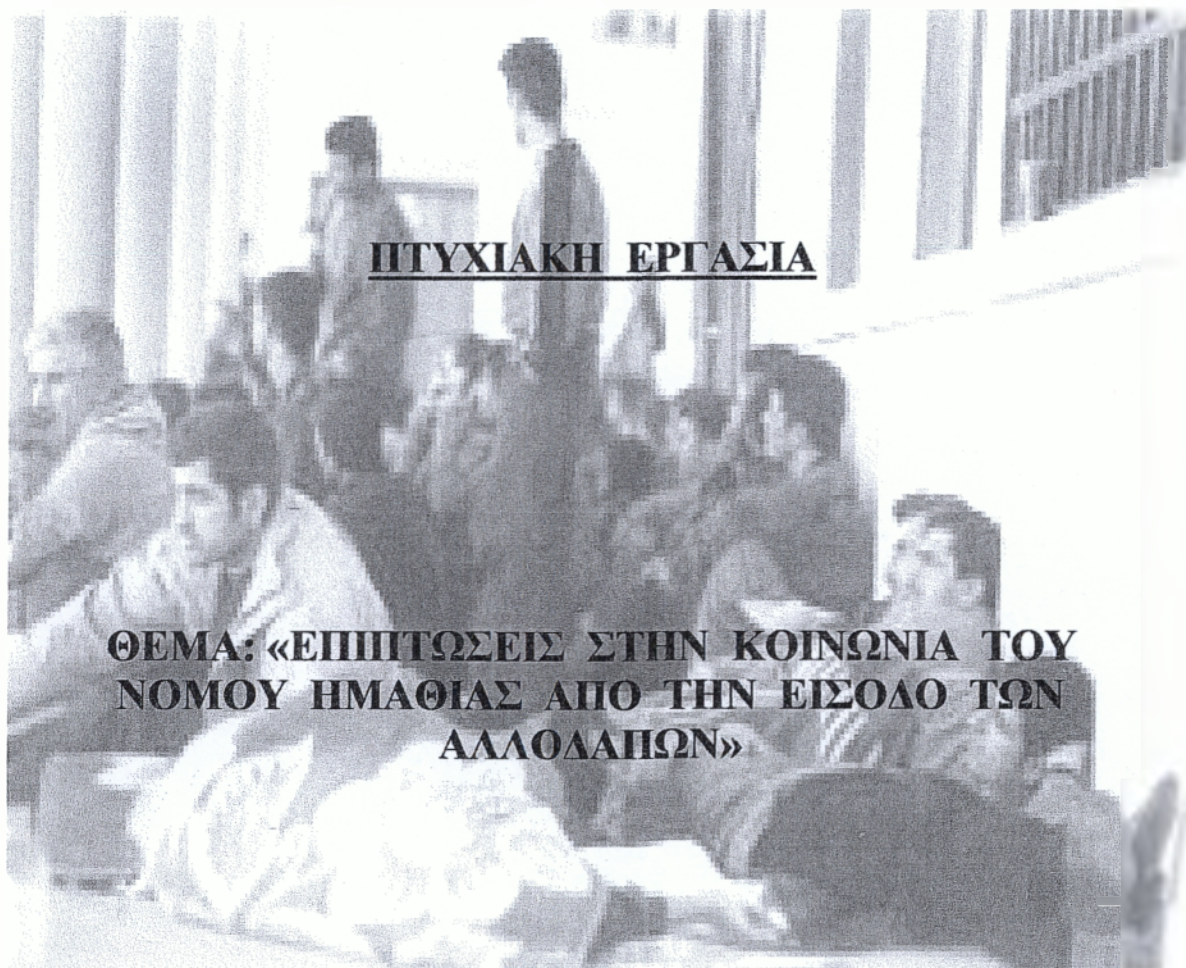

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: «ΕΠΙΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΟΥ
ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΩΝ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ»**

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ Δ.**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ
ΣΟΥΜΠΕΚΑ ΥΠΑΤΗ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΟΡΙΣΜΟΙ.....	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΩΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΡΦΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	23
2.1. Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ.....	23
2.2. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	24
2.3. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΞΕΝΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	25
2.4. Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΩΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ	33
4.1 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ.....	33
4.2. ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ	35
4.3 ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	36
4.4 ΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ο ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ.....	38
5.1. ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΣΤΟ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ.....	39
5.2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ.....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΕΠΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΗΜΑΘΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ.....	43
6.1. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	43
6.1.1. Εγκληματικότητα με βάση τους συλληφθέντες και τα ποσοστά εξιχνίασης των εγκλημάτων.....	45
6.1.2 Η βαριά εγκληματικότητα αναλυτικά στο Ν. Ημαθίας	49
ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΕΣ	49
ΚΛΟΠΕΣ-ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ.....	50
ΒΙΑΣΜΟΙ.....	50
ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ.....	52
6.2. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ.....	53
6.2.1. Το κόστος παράθαλης και νοσηλείας των μεταναστών-αλλοδαπών.....	55

6.2.2 ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	60
6.3. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΟΝ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ	66
6.3.1. Οι επιπτώσεις στον εκσυγχρονισμό της παραγωγής	66
6.3.2. Οι μεγάλοι κερδισμένοι από την μετανάστευση	68
6.3.3. Η ανεργία στο Νομό Ημαθίας	69
6.3.4. Επιπτώσεις της παράνομης μετανάστευσης σε παραμέτρους όπως η οικονομία, η αγορά εργασίας και οι μισθοί.	70
6.4. «ΜΕΙΚΤΟΙ» ΓΑΜΟΙ	82
6.5. ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ	83
6.6. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ	84
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	87
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	88

Αφιερώνεται
στην οικογένεια μου

«Οι δυσκολίες και τα προβλήματα ένταξης των μεταναστών μπορεί να διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα και από κοινωνία σε κοινωνία, επειδή και οι ίδιες οι μεταναστευτικές ομάδες παρουσιάζουν διαφορετικά εθνικά, γλωσσικά, πολιτισμικά, θρησκευτικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά, έχουν όμως κοινό παρανομαστή τις σχέσεις που διαμορφώνονται με την κοινωνία υποδοχής και τον βαθμό εξάρτησης αυτής της σχέσης από το βασικό μέσο επικοινωνίας, τη γλώσσα.»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σκοπός της παρούσης εργασίας είναι να προβάλλει τα προβλήματα που δημιουργούνται σε μια κοινωνία από την είσοδο των αλλοδαπών που απασχολεί τη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, με βασική αναφορά στο Νομό Ημαθίας. Κατά πόσο μπορούν να γίνουν δεκτοί, τι αντιμετώπιση έχουν από τους ομογενείς, πόσο εύκολο είναι να βρουν εργασία, ποια η θέση του κράτους σε όλα αυτά.

Έτσι, στο 1^ο Κεφάλαιο επιχειρείται ο διαχωρισμός του φαινομένου της μετανάστευσης και τις συνέπειες του, από τη μεταναστευτική πολιτική.

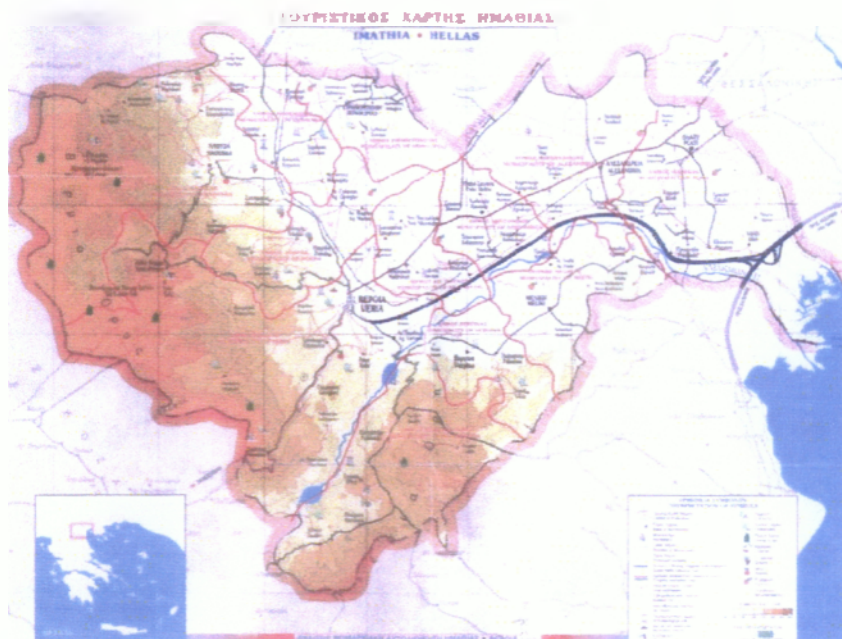
Στο 2^ο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη μετανάστευση και τον μεταναστευτικό πληθυσμό στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο 3^ο Κεφάλαιο αναλύεται η σχέση της μετανάστευσης με την αγορά εργασίας γενικότερα.

Στο 4^ο Κεφάλαιο αναφέρεται η νομοθεσία που ισχύει για τη μετανάστευση και τα κριτήρια που πρέπει να έχει κάποιος αλλοδαπός για να αποκτήσει άδεια παραμονής και εργασίας.

Στο 5^ο Κεφάλαιο γίνεται γνωριμία με το Νομό Ημαθίας.

Τέλος, στο 6^ο Κεφάλαιο αναγράφονται οι επιπτώσεις που έχει ο Νομός Ημαθίας από τους αλλοδαπούς.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Έχει παρατηρηθεί το γεγονός, πολλές φορές, να παρερμηνεύονται ορισμένες έννοιες, γι' αυτό το λόγω θα γίνει μια σύντομη εξήγηση των παρακάτω ορισμών:

Ιθαγένεια είναι ο δεσμός ενός προσώπου προς ένα συγκεκριμένο κράτος.

Εθνικότητα είναι ο δεσμός ενός προσώπου προς ένα συγκεκριμένο έθνος.

Αλλοδαπός είναι κάθε πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια, συνεπώς είναι κάθε πρόσωπο που ανήκει στο λαό άλλου κράτους.

Ομογενής αλλοδαπός είναι το πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια, αλλά αντίθετα έχει την ελληνική εθνικότητα. Πρόκειται δηλαδή για αλλοδαπό που όμως συνδέεται με το ελληνικό έθνος με κοινή συνήθως ιστορία, γλώσσα και θρησκεία, με κοινές παραδόσεις, με κοινά ήθη και έθιμα. Όλα αυτά είναι στοιχεία που προσδιορίζουν την κοινή εθνική συνείδηση, η οποία και αποτελεί το κριτήριο για να χαρακτηριστεί κάποιος ως ομογενής.

Αλλογενής αλλοδαπός είναι το πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια αλλά ούτε και ελληνική εθνικότητα.

Ανιθαγενής ή Άπολις ή Άπατρις είναι το πρόσωπο που στερείται παντελώς ιθαγένειας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μετανάστευση είναι σχεδόν τόσο παλιά, αν όχι το ίδιο παλιά, όσο η καταγραμμένη ιστορία της ανθρωπότητας. Για χιλιάδες χρόνια οι άνθρωποι μετακινούνταν μέσα στο χώρο και το χρόνο, με την παρότρυνση να γλιτώσουν από τον υπέρ-πληθυσμό και την έλλειψη αποθεμάτων της γης, τη φτώχεια και τις καταπιεστικές κοινωνίες ή κυβερνήσεις, ή ελκυσόμενοι από νέες ευκαιρίες, υλικές αποδοχές και την ευκαιρία να διατηρήσουν έναν παλιό τρόπο ζωής ή να αναπτύξουν κάποιο καινούργιο. Πολύ συχνά βέβαια ήταν αναμειγμένοι και προωθητικοί και απωθητικοί παράγοντες. Μερικές φορές οι μετακινήσεις των ανθρώπων ακολούθησαν πολέμους ή κατοχές από πετυχημένους στρατιωτικούς ηγέτες άλλες, η μετακίνηση φαίνεται να προκλήθηκε από χαμηλά, να είναι το αποτέλεσμα χιλιάδων, προφανώς ξεχωριστών αποφάσεων από ανθρώπους και οικογένειες.

Έτσι, παίρνοντας υπ'όψη μόνο το Δυτικό κόσμο και την ιστορία για την οποία υπάρχουν καταγραμμένες μαρτυρίες, για αιώνες υπήρχαν μετακινήσεις πληθυσμών που ακολούθησαν την ανάπτυξη μεγάλων αυτοκρατοριών, οι οποίες εγκαθιδρύθηκαν στη Μεσοποταμία, την Αίγυπτο, την Ελλάδα και τη Ρώμη. Οι μεταναστεύσεις συντέλεσαν στην κατάκτηση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας από τους Γότθους, τους Βάνδαλους, τους Ούννους, τους Φράγκους και άλλους, που μετακινήθηκαν δυτικά από τη σημερινή Ανατολική Ευρώπη και Ασία, στην εξάπλωση του Ισλάμ από την Αραβία στην Ινδία, στην Ανατολή και από τη Βόρεια Αφρική στην Ισπανία στη Δύση και στα ταξίδια των Βίκινγκς ανατολικά, νότια και δυτικά από τη Σκανδιναβία. Αυτές οι σχετικά μεγάλες και μακρινές μεταναστεύσεις συμπληρώθηκαν από πολλές μικρότερες μετακινήσεις για να ξεκαθαρίσουν και να αποικήσουν σε περιοχές που δεν είχαν κατοικηθεί προηγουμένα ή για να βρουν δουλειά σε αναπτυσσόμενες κωμοπόλεις και πόλεις.

Οι γεωγραφικές εξερευνήσεις και η τεχνολογική ανάπτυξη στην Ευρώπη από τον 15^ο αιώνα και μετά δημιούργησαν για πρώτη φορά έναν ενιαίο κόσμο. Η μετανάστευση έγινε δυνατή για ακόμη μεγαλύτερους αριθμούς πληθυσμών, σε μεγαλύτερες αποστάσεις, ελεύθερη από αυτά που προηγουμένως υπήρξαν αδιαπέραστα φυσικά εμπόδια. Έτσι, κάπου στα 350 τελευταία χρόνια, 45 εκατομμύρια ανθρώπων μετανάστευσαν από την Ευρώπη στις σημερινές ΗΠΑ και το Καναδά, 20 εκατομμύρια από την Ευρώπη στην Κεντρική και Νότια Αμερική και 17 εκατομμύρια

στην Αφρική και την Αυστραλοασία και περίπου 15 εκατομμύρια μαύρων Αφρικανών μεταφέρθηκαν σαν δούλοι στην Αμερικάνικη Ήπειρο μεταξύ του 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα.

Στα πλαίσια των ζωντανών αναμνήσεων, η περίοδος πριν, μετά και κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκόσμιου Πολέμου, συσχετίστηκε με μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμών. Δεκάδες χιλιάδες Εβραίων και άλλων διέφυγαν από τη Γερμανία στη δεκαετία του 1930 για να γλιτώσουν από τους Ναζί. Ο ίδιος ο πόλεμος ταυτίστηκε με την «εκτόπιση» εκατομμυρίων ανθρώπων από μάχες, βομβαρδισμούς και αναγκαστική εργασία. Μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών υπήρξαν και στην άμεση μεταπολεμική περίοδο, ιδιαίτερα από την Ανατολική Ευρώπη στη Δύση, αλλά και για παράδειγμα, από την Ευρώπη και αλλού στο Ισραήλ, και από την Ευρώπη σε αποικίες ή πρώην αποικίες. Από το τέλος της δεκαετίας του '40 και μετά, το λεγόμενο Σιδηρούν Παραπέτασμα στην Ευρώπη, εμπόδισε την παραπέρα μετανάστευση από την Ανατολή στη Δύση σε οποιαδήποτε μεγάλη κλίμακα, ιδιαίτερα όταν έγινε ένα αποτελεσματικό φυσικό εμπόδιο, αν και κατά καιρούς παραβιάστηκε, όπως για παράδειγμα το 1956 κατά τη διάρκεια της Ουγγρικής Εξέγερσης, όπου εκατό χιλιάδες πρόσφυγες διέφυγαν στα Αυστριακά και (σε μικρότερη κλίμακα) τα Γιουγκοσλαβικά σύνορα. Παρ' όλα αυτά οι αναπτυσσόμενες οικονομίες της Βορειοδυτικής Ευρώπης, χρειάστηκαν και προσέλκυσαν την προσφυγική εργασία σε μαζική κλίμακα. Ήρθαν από τη Νότια Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας), την Τουρκία και τη Βόρεια Αφρική και στην περίπτωση της Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ολλανδίας και από τις πρώην αποικίες στις Δυτικές Ινδίες, την Αφρική και την Ασία. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1970 είναι δυνατό να πούμε πως τα 11 εκατομμύρια ανδρών προσφύγων στην Ευρώπη σήμαιναν πως κάθε εβδομοσ εργάτης σε χειρωνακτική εργασία στη Γερμανία και τη Βρετανία ήταν πρόσφυγας, με παρόμοιες ή μεγαλύτερες αναλογίες στη Γαλλία, το Βέλγιο και την Ελβετία. Στην περίπτωση όπου πολλοί από τους πρόσφυγες από τις αποικίες ή τις πρώην αποικίες εγκαταστάθηκαν στις μητροπόλεις ιδιαίτερα αυτών που ήρθαν από τη Νότια Ευρώπη και την Τουρκία, η μόνιμη διαμονή δεν υλοποιήθηκε αρχικά από τη χώρα υποδοχής ή προέλευσης. Παρ' όλα αυτά, σε περιπτώσεις όπως αυτές των Τούρκων εργατών και των οικογενειών τους στη Γερμανία, η εγκατάστασή τους πραγματοποιήθηκε και μάλιστα σε μεγάλη κλίμακα.

Η ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, τώρα Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά το 1956, εγκαθίδρυσε σταδιακά την ελεύθερη διακίνηση της εργασίας ανάμεσα στις χώρες μέλη, αλλά αυτό συσχετίστηκε και με την αύξηση των εμποδίων

για τη μετανάστευση από έξω, με τη δημιουργία της λεγόμενης «Απόρθητης Ευρώπης». Κατόπιν, στα τέλη της δεκαετίας του 1980 η πτώση των Κομμουνιστικών καθεστώτων στη Σοβιετική Ένωση και την Ανατολική Ευρώπη και το τέλος του « Σιδηρούτος Παραπετάσματος», απεικονισμένο στην πτώση του τείχους του Βερολίνου το 1989, έδωσε ξανά την πιθανότητα για μετανάστευση από την Ανατολή, καθώς Πολωνοί, Τσέχοι, Ούγγροι και άλλοι αναζήτησαν τη μεγαλύτερη ευημερία που γνώριζαν οι Δυτικές Ευρωπαϊκές οικονομίες. Για μερικά χρόνια η Αλβανία παρέμεινε η μοναδική Ευρωπαϊκή χώρα που κυριευόταν από «σκληροπυρηνική» Κομμουνιστική κυβέρνηση.

Υπάρχει λοιπόν, πολύ λίγη αμφιβολία για τη σπουδαιότητα της διεθνούς μετανάστευσης σαν φαινόμενο. Παρ'όλα αυτά, θα ήταν αλήθεια να πούμε πως η σπουδαιότητα αυτή δε συνοδεύεται από την προσοχή που έχει λάβει η μετανάστευση από τους κοινωνικούς επιστήμονες. Η πλήρης κατανόηση της μετανάστευσης από μία χώρα σε άλλη, απαιτεί γνώση και της κοινωνίας προέλευσης και της κοινωνίας υποδοχής και εγείρει ζητήματα που είναι κατά συνθήκη το θέμα πολλών διαφορετικών ειδικοτήτων ανθρωπολογίας, δημογραφίας, οικονομικών, γεωγραφίας, ιστορίας, πολιτικής, κοινωνικής ψυχολογίας και κοινωνιολογίας.

Μετανάστευση είναι η μόνιμη ή προσωρινή μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου, μιας ομάδας ή ενός κοινωνικού συνόλου. Ως συνεχής ροή προσώπων από και προς μία περιοχή η μετανάστευση είναι μία από τις τρεις βασικές δημογραφικές διαδικασίες. Είναι η διαδικασία εκείνη που συνεπάγεται τη μηχανική ή τεχνική ανανέωση και φθορά ενός πληθυσμού. Ειδικότερα, με τον όρο “σύγχρονη μετανάστευση” αναφερόμαστε σε εκείνη τη μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου που παρατηρείται στα πλαίσια της σύγχρονης βιομηχανικής εποχής.

Από τους δύο αυτούς ορισμούς θα πρέπει να παραμείνουμε σε κάποια βασικά στοιχεία: Η “σύγχρονη” μετανάστευση διακρίνεται από την “παραδοσιακή” επειδή εντοπίζεται με το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου και την ανάπτυξη της βιομηχανικής περιόδου. Αναφέρεται κατά κύριο λόγο στη μετακίνηση πληθυσμών με κύριο τόπο προορισμού την Ευρώπη, ενώ η “παραδοσιακή” μετανάστευση αναφέρεται κυρίως στην υπερπόντια μετανάστευση του τέλους του 19^{ου} και της αρχής του 20^{ου} αιώνα.

Στους παραπάνω ορισμούς θα πρέπει να προστεθεί ο βασικός στόχος αυτής της μεταβολής ή μετακίνησης που είναι κυρίως ο οικονομικός. Νεωτεριστική

μετανάστευση είναι, λοιπόν, η σύγχρονη μετανάστευση που δεν γίνεται για λόγους πολιτικούς (όπως π.χ. οι ανταλλαγές πληθυσμών και τα προσφυγικά ρεύματα) αλλά οικονομικούς. Με την προσθήκη αυτή προβαίνουμε αυτόματα στη διάκριση μεταξύ οικονομικού μετανάστη(ή απλά μετανάστη) και πρόσφυγα (πολιτικού πρόσφυγα). Με άλλα λόγια, όταν αναφερόμαστε στον όρο “μετανάστης” εννοούμε εκείνο το μέλος μιας κοινωνίας που εγκαταλείπει εκούσια τη χώρα του για να εγκατασταθεί προσωρινά ή μόνιμα σε μία άλλη χώρα, συνήθως περισσότερο αναπτυγμένη οικονομικά, με στόχο την αναζήτηση εργασίας. Αντίθετα, όταν αναφερόμαστε στον όρο “πρόσφυγας” εννοούμε εκείνο το μέλος μιας κοινωνίας που λόγω διαφορετικών πολιτικών πεποιθήσεων, διώξεων και σοβαρών καταστρατηγήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εγκαταλείπει ακούσια τη χώρα του για να αναζητήσει άσυλο στους κόλπους μιας άλλης κοινωνίας που δεν αντιμετωπίζει κατά κανόνα αυτά τα προβλήματα. Ο “πολιτικός πρόσφυγας” χαρακτηρίζεται από ειδικό καθεστώς που καθορίζεται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. και ο χαρακτηρισμός ενός ατόμου ως “πρόσφυγα” επισείει μία σειρά από συγκεκριμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Αυτό που μπορεί εύλογα κανείς να παρατηρήσει είναι ότι εάν και οι ορισμοί και οι προσεγγίσεις είναι πολύ διαφορετικοί/ες για τις δύο κατηγορίες, συχνά οι μετανάστες και οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν κοινά προβλήματα ως προς την εγκατάστασή τους στη χώρα υποδοχής και συνεπώς, ως προς τις διαδικασίες ένταξης και ενσωμάτωσής τους στην κοινωνία της χώρας υποδοχής. Με άλλα λόγια, εάν και αποτελούν δύο διαφορετικές νομικές και πολιτικές κατηγορίες πληθυσμών, στο κοινωνικό επίπεδο προκαλούν κοινές κοινωνικές αναπαραστάσεις, οι ευρύτερες κοινωνικές ομάδες και τα μέσα μαζικής ενημέρωσής τους αντιμετωπίζουν ως μια κοινωνική ομάδα, αλλά και οι ίδιοι αντιμετωπίζουν ως κύριο πρόβλημα από κοινού την κοινωνική τους ένταξη ή ενσωμάτωση σε μία δεδομένη και συγκεκριμένη κοινωνία.

Οι μεταναστεύσεις διακρίνονται σε κατηγορίες μετανάστευσης ανάλογα με το κριτήριο της διάκρισής τους. Σύμφωνα με το σημαντικότερο ίσως κριτήριο, η μετανάστευση διακρίνεται ανάλογα με το εάν πραγματοποιείται στα γεωγραφικά όρια της εθνικής επικράτειας, οπότε έχουμε τη λεγόμενη “εσωτερική μετανάστευση” και με το εάν πραγματοποιείται στο διεθνή χώρο, οπότε έχουμε την “εξωτερική μετανάστευση”.

Επίσης, σύμφωνα με τον τόπο προορισμού διακρίνουμε τη μετανάστευση σε ευρωπαϊκή ή ενδοευρωπαϊκή και σε υπερπόντια ή διηπειρωτική.

Σύμφωνα με τη χρονική περίοδο πραγματοποίησης της μετανάστευσης πριν ή μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο διακρίνονται σε προπολεμικές και μεταπολεμικές.

Τέλος, σύμφωνα με το εάν είναι καταγεγραμμένη η μετανάστευση από τις επίσημες αρχές ή όχι διακρίνεται σε νόμιμη και παράνομη (ή λαθρομετανάστευση).

Ως χώρες αποστολής θεωρούμε τις χώρες που εξάγουν εργατικό δυναμικό και αποστέλλουν μετανάστες σε άλλες χώρες. Ως χώρες υποδοχής μεταναστών θεωρούνται οι χώρες που δέχονται το αντίστοιχο εργατικό δυναμικό.

Αν και όλες οι χώρες της Ε.Ε. είναι πλέον χώρες υποδοχής μεταναστών οι διαφορές που παρατηρούνται σχετικά με τις μεταναστευτικές ροές, το μεταναστευτικό απόθεμα καθώς και την εθνικότητα και την ιθαγένεια των μεταναστών είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Για το λόγο αυτό στις χώρες υποδοχής είναι απαραίτητος ένας διαχωρισμός μεταξύ των μεταναστευτικών ροών και του αποθέματος. Στην περίπτωση των ροών διαχωρίζεται η μεταναστευτική εισροή από την μεταναστευτική εκροή και επομένως την καθαρή μετανάστευση. Οι μετανάστες μπορεί να είναι ξένης ιθαγένειας (αλλοδαποί), ξένης ιθαγένειας αλλά εθνικότητας του κράτους στο οποίο εισέρχονται ή διαμένουν (π.χ. η περίπτωση των παλινοστούντων ομογενών στην Ελλάδα). Επίσης μπορεί να έχουν τη ιθαγένεια της χώρας υποδοχής και να επιστρέφουν σε αυτήν (παλινοστούντες) ή να στερούνται ιθαγένειας (ανιθαγενείς). Σε ότι αφορά στον πληθυσμό που βρίσκεται στη χώρα υποδοχής και δεν έχει μεταναστεύσει χρησιμοποιούνται οι όροι γηγενείς ή ημεδαποί (αυτοί που έχουν περισσότερες από μία ιθαγένεια μεταξύ των οποίων και την ιθαγένεια της χώρας στην οποία διαμένουν). Επιπλέον υπάρχει διαφορά μεταξύ των όρων μετανάστης και αλλοδαπός αφού όπως αναφέρθηκε παραπάνω κάποιος μπορεί να είναι μετανάστης χωρίς να είναι αλλοδαπός (παλινοστούντες ή άτομα που αποκτούν την ιθαγένεια στη διάρκεια της παραμονής τους στη χώρα υποδοχής) ή να είναι αλλοδαπός χωρίς να είναι μετανάστης (π.χ. παιδιά μεταναστών που έχουν γεννηθεί στη χώρα υποδοχής χωρίς να έχουν αποκτήσει την αντίστοιχη ιθαγένεια). Τέλος, ειδικά στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται μια διάκριση μεταξύ των μεταναστών – αλλοδαπών που είναι πολίτες μιας άλλης χώρας της Ε.Ε. και σε αυτούς που είναι πολίτες τρίτων χωρών.

Η χώρα μας γνώρισε την τελευταία δεκαετία αυτή την εμπειρία της χώρας υποδοχής, ενώ, ιδιαίτερα τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα, αποτελούσε ένα από τα κατ'εξοχήν παραδείγματα χωρών αποστολής μεταναστών. Αυτό το χαρακτηριστικό αποτυπώνεται σε σειρά πολιτικών ρυθμίσεων και νομικών κωδίκων με κυριότερη ίσως αναφορά τη διαμόρφωση του δικαίου της ελληνικής ιθαγένειας, όπου η ελληνική

ρύθμιση είναι μία από τις τρεις ρυθμίσεις στον κόσμο (μαζί με το Ισραήλ και τη Βραζιλία) που δεν απελευθερώνει ποτέ το άτομο από την εθνική του ιθαγένεια ακόμη και εάν υπάρχει διπλή ιθαγένεια με προσωπική επιλογή και επιθυμία. Μια τέτοια ρύθμιση οπωσδήποτε φιλοδοξεί να απαριθμεί έλληνες πολίτες σε όλη την υφήλιο και να μην τους απολείπει ποτέ.

Αυτή η αλλαγή “ρόλου” στον παγκόσμιο χάρτη των πληθυσμιακών μετακινήσεων σηματοδότησε για την ελληνική κοινωνία μία σειρά από βαθιές κοινωνικο-οικονομικο-πολιτικές αλλαγές που βρίσκονται σήμερα πλέον σε πλήρη εξέλιξη. Αυτή η κοινωνική μεταβολή πραγματοποιήθηκε σε μια περίπου δεκαετία και πέρασε από κάποια χαρακτηριστικά στάδια ακόμη και εάν τα αποτελέσματά της εμφανίστηκαν απότομα και βίαια στην ελληνική κοινωνία. Βασικό στάδιο αυτής της αλλαγής “ρόλων”, που προετοίμασε την ελληνική κοινωνία και οικονομία για την μεταγενέστερη είσοδο των μεταναστών, υπήρξε μεταπολιτευτικά η πολιτική παλιννόστησης που ακολουθήθηκε συστηματικά μετά το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 70.

Τα μεταναστευτικά κύματα εισροής αυξήθηκαν απότομα και ραγδαία τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, αυτό το γεγονός αποτελεί μια πραγματικότητα. Η ακριβής ποσοτική διάσταση των μεταναστευτικών ροών είναι δύσκολο να απεικονισθεί από τα επίσημα στοιχεία στο βαθμό που η συντριπτική πλειοψηφία των αλλοδαπών που εισήλθαν στην Ελλάδα στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 ήταν παράνομοι. Αντίθετα το μεταναστευτικό απόθεμα μπορεί να προκύψει από τα αποτελέσματα των απογραφών. Έτσι σύμφωνα με τα αποτελέσματα αυτά ο αριθμός των αλλοδαπών που διέμεναν στην Ελλάδα στις αρχές του 2001 αυξήθηκε κατά 630.000 σε σχέση με του 1991(από 167.000 σε 797.000)

Το φαινόμενο της εισροής μεταναστών και οι ποικίλες πολιτικές μετανάστευσης που ακολουθήθηκαν τα τελευταία χρόνια κατ'αρχήν γίνονται παράγοντες κοινωνικής μεταβολής για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. Όμως, συνδέονται άλλοτε έμμεσα και άλλοτε άμεσα με το δομικό οικοδόμημα της κοινωνίας μέσα από παράγοντες όπως είναι:

Οι δημογραφικοί (γήρανση, χαμηλή γεννητικότητα)

Οι οικονομικοί (αγορά εργασίας, οικονομική διεύρυνση και κοινωνική ασφάλιση)

Οι ευρύτεροι κοινωνικοί (η σύσταση γάμων και μικτών γάμων, ο αναπροσδιορισμός των ζητημάτων εθνικής ταυτότητας, η αναδόμηση της κοινωνικής

συνοχής αλλά και η εθνική παράδοση και η ιστορία πάνω στη μετανάστευση αυτή καθ'αυτή).

Οπωσδήποτε τα θέματα που αναφέρθηκαν δεν έχουν έναν αποκλειστικό χαρακτήρα, αλλά συνθέτουν τα βασικά ζητήματα που μας απασχολούν σε σχέση με τη σύσταση και την κατασκευή των μεταναστευτικών πολιτικών. Από τα προλεχθέντα φαίνεται ότι ο μεταναστευτικός παράγοντας γίνεται η αφορμή για επαναπροσδιορισμό των βασικών συνιστωσών της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης, ίσως πολύ πιο καθαρά από οποιοδήποτε άλλο εσωτερικό ή εξωτερικό παράγοντα.

Ο μεταναστευτικός παράγοντας συνδέεται με τη δημογραφική γήρανση. Σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο μεταναστευτικός πληθυσμός εκτός κοινότητας παρουσιάζει παρόμοια ίδια ηλικιακή δομή: είναι πιο νεανική από αυτή των γηγενών. Στους μετανάστες συναντάμε μικρότερες αναλογίες ηλικιωμένων ατόμων και επιπλέον, γενικά, πιο υψηλές αναλογίες νέων (ηλικίες 0-19 ετών). Η ίδια εικόνα παρουσιάζεται και στην περίπτωση των ευρωπαϊκών μεταναστών σε όλα τα κράτη μέλη, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο. Στην κατηγορία ηλικιών 20-64 ετών, οι παραγωγικοί νέοι, ηλικίας 20-49 ετών, είναι και πάλι περισσότεροι αναλογικά στους ξένους από ότι στους γηγενείς. Πάντως, σύμφωνα με τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η μετανάστευση δεν θα μπορούσε να ανατρέψει τα αποτελέσματα της γήρανσης του πληθυσμού της Ένωσης. Αυτή η διαπίστωση, οπωσδήποτε μειώνει τη σημασία της παρουσίας του μεταναστευτικού παράγοντα, ως καθοριστικού παράγοντα, ρύθμισης της δημογραφικής γήρανσης.

Ο μεταναστευτικός παράγοντας συνδέεται άμεσα με την εξέλιξη των σύγχρονων οικογενειακών θεσμών. Πιο συγκεκριμένα, επηρεάζει τη γεννητικότητα, τη σύσταση γάμων και πιο συγκεκριμένα μικτών γάμων. Οι μετανάστες παρόλη την οικονομική ένδεια που συνήθως τους χαρακτηρίζει, παντρεύονται περισσότερο από τους γηγενείς και κάνουν περισσότερα παιδιά. Αυτή η πραγματικότητα που συνδέεται αναμφισβήτητα κυρίως με πολιτισμικά κίνητρα, κατασκευάζει μία διαφορετική πραγματικότητα ως προς τη γονιμότητα και τη γαμηλιότητα των μεταναστών από αυτή του εθνικού πληθυσμού. Το φαινόμενο είναι έντονο κυρίως στις χώρες με παράδοση αιώνων στη μετανάστευση (Ηνωμένο-Βασίλειο, Γαλλία και Γερμανία), όπου η δεύτερη και η τρίτη γενιά μεταναστών είναι μία πραγματικότητα για αυτές τις εθνικές κοινωνίες. Επίσης, επειδή ακριβώς το μεγαλύτερο μέρος του μεταναστευτικού εγκατεστημένου πληθυσμού είναι στο θρήσκευμα μουσουλμάνοι, ο αριθμός των παιδιών ανά οικογένεια σε κάποιες περιπτώσεις ξεπερνάει τα δέκα

παιδιά. Το φαινόμενο της άτυπης πολυγαμίας επίσης, στα πλαίσια των δυτικών κοινωνιών, αποτελεί ένα πολύ συνηθισμένο φαινόμενο το οποίο έχει τα ίδια δημογραφικά τουλάχιστον αποτελέσματα: ύπαρξη πολλών παιδιών στα πλαίσια μίας και μοναδικής οικογένειας. Οι χώρες αυτές διαθέτουν μελέτες αναφορικά με την επίδραση της γονιμότητας των ξένων στη συνολική γονιμότητα, όπως και για της σύσταση γάμων στους ξένους σε σχέση με τη γαμηλιότητα στους γηγενείς πληθυσμούς. Στην Ελλάδα δεν διαθέτουμε ακόμη πλήρη στοιχεία αλλά ούτε ίσως και τα αντίστοιχα φαινόμενα έτσι ώστε να εξάγουμε συμπεράσματα.

Ο μεταναστευτικός παράγοντας επηρεάζει την οικονομία των χωρών υποδοχής μέσα από ένα ευρύ φάσμα επιπτώσεων που συμπεριλαμβάνει την απασχόληση, τις αμοιβές, την οικονομική διεύρυνση γενικά, την κατανομή του εισοδήματος και την κοινωνική ασφάλιση. Τα προβλήματα που υπάρχουν γενικά στις χώρες της Ε.Ε. σε σχέση με την υψηλή ανεργία και την οικονομική στενότητα στον τομέα των κοινωνικών δαπανών, καθιστούν την αγορά εργασίας και την κοινωνική προστασία ως δύο από τους βασικότερους τομείς με τους οποίους συνδέεται η επιχειρηματολογία για τη στήριξη ή την αποτροπή της μετανάστευσης. Αναμφίβολα η παρουσία αλλοδαπών εργαζομένων εξελίσσεται σε ένα δομικό στοιχείο της αγοράς εργασίας των χωρών της Ε.Ε. Είναι χαρακτηριστικό ότι αν και στο σύνολο της Ε.Ε. το ποσοστό των αλλοδαπών εργαζομένων δεν ξεπερνά το 5% του συνολικού εργατικού δυναμικού, υπάρχουν χώρες στις οποίες το ποσοστό αυτό είναι περίπου το διπλάσιο (Αυστρία, Γερμανία) και χώρες στις οποίες το ποσοστό είναι ιδιαίτερα υψηλό αλλά οφείλεται στους μετανάστες που είναι πολίτες των χωρών της Ε.Ε. (Λουξεμβούργο). Επίσης συναντάμε διαφοροποιήσεις σε σχέση με τα ποσοστά ανεργίας των αλλοδαπών εργαζομένων τα οποία είναι ιδιαίτερα υψηλά σε χώρες με μακρόχρονη ιστορία στη μεταναστευτική εισροή. Το ζήτημα της επίπτωσης που ασκεί η παρουσία των αλλοδαπών εργαζομένων στην απασχόληση των γηγενών είναι αρκετά πολύπλοκο και σίγουρα προϋποθέτει έναν καθορισμό του τομέα απασχόλησης στον οποίο αναφερόμαστε στην ύπαρξη ή όχι μιας ενιαίας αγοράς εργασίας στη χώρα υποδοχής καθώς και στην ελαστικότητα ή την ακαμψία των αμοιβών. Γενικά η κατεύθυνση των επιπτώσεων εξαρτάται από τις σχέσεις συμπληρωματικότητας ή υποκατάστασης των παραγωγικών συντελεστών και των τομέων απασχόλησης. Για κάποιες δραστηριότητες όπου η παρουσία ξένων εργαζομένων δρα ανταγωνιστικά με το εγχώριο εργατικό δυναμικό η επίπτωση μπορεί να είναι προς την κατεύθυνση μιας συρρίκνωσης των προοπτικών απασχόλησης του

γηγενούς πληθυσμού αν και το τελικό αποτέλεσμα συναρτάται με τη συνεισφορά των μεταναστών στην αύξηση του ΑΕΠ και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Ο μεταναστευτικός παράγοντας συνδέεται αναπόφευκτα με τα έσοδα και τις δαπάνες της κοινωνικής ασφάλισης. Τα ζητήματα που τίγονται αφορούν σε μια συνολική αποτίμηση της συνεισφοράς των αλλοδαπών στο σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης μέσα από μια κατηγοριοποίηση τους σε νόμιμα και παράνομα απασχολούμενους, σε απασχολούμενους και ανέργους, σε εργαζόμενους και σε μέλη οικογενειών τα οποία διαμένουν νόμιμα στις χώρες υποδοχής. Ουσιαστικά τα επιχειρήματα που αναπτύσσονται αφορούν στην πιθανή διαφοροποίηση αλλοδαπών και γηγενών σχετικά με την εξέλιξη των εσόδων-δαπανών κατά ηλικία ή κατά οικογενειακή κατάσταση. Η σχετικά νεανική κατά ηλικία δομή των αλλοδαπών εργαζομένων επιδρά θετικά στο ασφαλιστικό σύστημα αφού τα άτομα αυτά συνεισφέρουν οικονομικά χωρίς ακόμη να επωφελούνται από το σύστημα. Αντίθετα, η υψηλότερη γονιμότητα των μεταναστών συνδυάζεται με υψηλότερες δαπάνες κοινωνικής προστασίας για τα μέλη των αλλοδαπών οικογενειών. Είναι φανερό ότι ο χρόνος αναφοράς μπορεί να μεταβάλλει την αρνητική ή θετική φορά των παραπάνω επιπτώσεων. Οι σημερινοί εργαζόμενοι θα είναι αυριανοί συνταξιούχοι και άρα θα “εκταμιεύσουν” τα οποία κατέβαλαν. Τα σημερινά παιδιά των μεταναστών θα είναι αυριανοί εργαζόμενοι και επομένως ως εργαζόμενοι, μέσα σ’ένα καθεστώς συρρίκνωσης του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας, θα συμβάλλουν στην οικονομική μεγέθυνση και στα έσοδα του ασφαλιστικού συστήματος. Επιπλέον, παραμένει ζητούμενο σε ποιο βαθμό η διαφορική γονιμότητα μεταξύ γηγενών και αλλοδαπών μπορεί να υφίσταται για μεγάλο χρονικό διάστημα στο βαθμό που η εμπειρία των παραδοσιακών χωρών υποδοχής φανερώνει ότι η γονιμότητα των μεταναστών ακολουθεί με την πάροδο του χρόνου την εξέλιξη της γονιμότητας των γηγενών.

Η μετανάστευση όμως φαίνεται ότι δεν συνδέεται επίσημα με το φαινόμενο της εγκληματικότητας. Οι περισσότερες έρευνες διατυπώνουν αυτό το συμπέρασμα και έρχονται σε πλήρη αντίθεση, τόσο με το δημοσιογραφικό λόγο, όσο και με την “κοινή αντίληψη” για τη μετανάστευση. Η εγκληματικότητα έχει αποδειχτεί ότι υπακούει, ως προς τους παράγοντες που την προκαλούν, σε άλλες προτεραιότητες όπως κυρίως αυτή της φτώχειας και της μακροχρόνιας ανεργίας. Η εγκληματικότητα συνδέεται επίσης περισσότερο με το φαινόμενο του ρατσισμού και την εκδήλωση του παρά με την ύπαρξη και εγκατάσταση των μεταναστών αυτών καθ’αυτών. Τα δύο φαινόμενα δεν θα πρέπει να συγχέονται σε επίπεδο ανάλυσης, ακόμη και εάν στην

πραγματικότητα το ένα τρέφει το άλλο. Ο μεταναστευτικός παράγοντας επηρεάζει τον αναπροσδιορισμό των ζητημάτων εθνικής ταυτότητας και την αναδόμηση της κοινωνικής συνοχής. Αυτό το τελευταίο σημείο της ανάλυσης μας έχει μια ιδιαίτερη βαρύτητα στα πλαίσια κυρίως της ελληνικής κοινωνίας. Η Γαλλία της δεκαετίας του 80 και η Γερμανία μία δεκαετία αργότερα πέρασαν μια βαθιά κρίση εθνικής ταυτότητας λόγω της όξυνσης όλων των φαινομένων κοινωνικής παθολογίας και κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και της ταυτόχρονης συνειδητοποίησης τους. Οι πρώτοι πληθυσμοί που δέχτηκαν το βάρος της κοινωνικής ενοχοποίησης αυτής της κατάστασης ήταν, όπως είναι αναμενόμενο, οι εγκατεστημένοι μετανάστες οι οποίοι αποτελούσαν και τους κύριους φορείς-αποδοχής αυτών των φαινομένων. Η κοινωνική συνοχή σε εθνικό πλαίσιο πέρασε μία ισχυρή δοκιμασία αμφισβήτησης και μέρος αυτής υπήρξε και η αμφισβήτηση της εθνικής ταυτότητας. Στο ερώτημα “ποιος είναι γάλλος”, “ποια χαρακτηριστικά αποτελούν τα καθαρά εθνικά χαρακτηριστικά”, απαντούσαν οι Γάλλοι και οι Γερμανοί με τη σειρά τους για μία ολόκληρη δεκαετία, δημιουργώντας επιτροπές και υπο-επιτροπές, αλλάζοντας και οι δύο τα δίκαια ιθαγένειας τους, τοποθετώντας ουσιαστικά ως συγκριτικό μέγεθος για τον εθνικό προσδιορισμό τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς. Μία δεκαετία αργότερα, το θέμα γνωρίζει κάμψη σε αυτές τις κοινωνίες, αφού οι βασικές απαντήσεις έχουν διατυπωθεί και η εθνική ταυτότητα έχει επαναπροσδιοριστεί.

Στην Ελληνική περίπτωση, το φαινόμενο εκδηλώνεται στις μέρες μας, μια εικοσαετία μετά τη γαλλική περίπτωση και μια δεκαετία μετά τη γερμανική και ο ρόλος των μεταναστευτικών πληθυσμών είναι εξίσου σημαντικός και καθοριστικός: η ελληνική εθνική ταυτότητα, με αφορμή την παρουσία των μεταναστών, επαναδιατυπώνεται και ανασυστήνεται. Τα γεγονότα που το αποδεικνύουν είναι όλο και πιο πυκνά και πιο αποκαλυπτικά αυτής της κοινωνικής ανάγκης. Παραμένει ακόμη ασαφής ο ρόλος των μεταναστευτικών πληθυσμών ως προς αυτή τη διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΩΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΡΦΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στην παρούσα μελέτη θα προσπαθήσουμε να διαχωρίσουμε το φαινόμενο της μετανάστευσης και ασφαλώς τις συνέπειες του, από τη μεταναστευτική πολιτική που ασκείται κατά καιρούς και που κύριο στόχο έχει να ελέγξει, να περιορίσει και να οργανώσει το μεταναστευτικό φαινόμενο. Η μεταναστευτική πολιτική ορίζεται ως το σύνολο των μέτρων και των υιοθετημένων κοινωνικών πρακτικών –σύμφωνα με δύο αναγκαίους και συμπληρωματικούς άξονες-οι οποίοι:

- Ρυθμίζουν και ελέγχουν την είσοδο, τη διαμονή και την απασχόληση των μη πολιτών μιας συγκεκριμένης κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για ενθάρρυνση για επιστροφή ή προσωρινή διαμονή και για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης.
- Αντιμετωπίζουν τους ήδη εγκατεστημένους μεταναστευτικούς πληθυσμούς σε εθνικό έδαφος. Με άλλα λόγια, ο δεύτερος άξονας αποτελεί τον άξονα της καθαρής κοινωνικής πολιτικής που διακρίνεται στις επιμέρους εθνικές πολιτικές ένταξης και ενσωμάτωσης των μεταναστών, είτε αυτές αφορούν την εκπαιδευτική πολιτική, είτε τη στεγαστική πολιτική, είτε τις πολιτικές της κοινωνικής ασφάλισης, υγείας και πρόνοιας, είτε τις πολιτικές απασχόλησης που εφαρμόζονται στους νόμιμους πληθυσμούς οι οποίοι δεν διαθέτουν την εθνικότητα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένοι.

Ο παραπάνω ορισμός¹ είναι πολυδιάστατος και καταδεικνύει τη μεγάλη σημασία που έχει η άσκηση μεταναστευτικής πολιτικής, τόσο για την εξωτερική επιβεβαίωση της εθνικής κυριαρχίας ενός εθνικού κράτους, όσο και για την εσωτερική συνοχή μιας εθνικής κοινωνίας. Θα λέγαμε ότι ο πρώτος άξονας

¹Μπάκαβος Χρήστος, Παπαδοπούλου Δέσποινα, "Μεταναστευτικές τάσεις και ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική",σελ 14-18, 2003

αντιστοιχεί στην καθαρή “μεταναστευτική πολιτική” μιας χώρας και έχει χαρακτήρα περισσότερο “κατασταλτικό”, “αστυνομικό”, “αμυντικό” και “απωθητικό” και άρα αρνητικό ως προς το περιεχόμενο του(να μην εισέλθουν....,να μην εγκατασταθούν....,να μην νομιμοποιηθούν....να επιστρέψουν στις χώρες τους....).Ο δεύτερος άξονας αντιστοιχεί στις λεγόμενες “πολιτικές ένταξης και ενσωμάτωσης” που έχουν χαρακτήρα κατ’αρχήν θετικό και τείνουν να δημιουργήσουν τις νομικές και τυπικές προϋποθέσεις σύγκλισης των μεταναστευτικών πληθυσμών με τους πολίτες μιας κοινωνίας.

Οι άξονες όμως αυτοί δεν είναι σαφείς ούτε δεδομένοι, όσο και εάν δείχνουν ξεκάθαροι ως προς τους διακηρυγμένους στόχους τους. Διαφέρουν από χώρα σε χώρα, από ήπειρο σε ήπειρο και από καιρό σε καιρό ανάλογα με τις παγκόσμιες και επιμέρους πολιτικο-οικονομικές συνθήκες και ανάλογα με τις διακρατικές συμφωνίες που κατά καιρούς συνάπτονται ανάμεσα σε δυο ή και περισσότερες χώρες. Ειδικότερα ο δεύτερος άξονας έγινε κατ’επανάληψη αντικείμενο ανάλυσης και κριτικής, αφού γνώρισε πολλά στάδια με πολύ διαφορετικό περιεχόμενο κάθε φορά.

Σύμφωνα με τον Χρ.Μπαγκαβό από τις “πολιτικές αφομοίωσης” των Γάλλων που εφαρμόστηκαν με κύριο στόχο την απόλυτη και ολοκληρωμένη αφομοίωση των αποικιακών πληθυσμών ως “κατώτερων πολιτισμών”, μέχρι τις “πολιτικές απλής επαγγελματικής ένταξης” των ξένων μεταναστών των Γερμανών, με κύριο στόχο τη διατήρηση των πολιτισμικών χαρακτηριστικών και την προσωρινότητα στη διαμονή, υπάρχει μία ποιοτική και χρονική απόσταση περίπου δύο αιώνων που αλλάζει τελείως το εθνικό τοπίο. Το στάδιο των “πολιτικών ενσωμάτωσης” που μεσολαβεί ιστορικά ανάμεσα στους δύο τύπους πολιτικών που αναφέραμε, αποτελεί την ενδιάμεση “λύση” στις αποτυχίες ή τις ανεπάρκειες των δύο προηγούμενων σταδίων. Παρουσίαζε για τους εμπνευστές τους το πλεονέκτημα μιας ολοκληρωμένης κοινωνικής συμμετοχής που δεν περιορίζεται στον επαγγελματικό μόνο τομέα, αλλά σε όλους τους ενεργούς τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας, επέτρεπε όμως τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας του ατόμου στο μέτρο που δεν έρχεται σε σύγκρουση με θέματα δημόσιας τάξης και δεν προκαλούσε τη δημόσια αιδώ στην κοινωνία εγκατάστασης. Στα πλαίσια αυτών των “πολιτικών ενσωμάτωσης” τα όρια του παραπάνω ορισμού ήταν πάλι ρευστά, αλλά η σαφής σύγκρουση με τον εθνικό νόμο οδηγούσε σε ρητή απαγόρευση της συγκεκριμένης παράνομης

συμπεριφοράς. Με την έννοια αυτή, δεν αναγνωρίστηκε ποτέ η πολυγαμία των μουσουλμάνων στη Γαλλία, αλλά το συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο έγινε ανεκτό από τη γαλλική κοινωνία στην “κατ’ οίκον” διαβίωση. Βέβαια, τα οικογενειακά επιδόματα αναγνωρίζονται για όλα τα αναγνωρισμένα παιδιά, αλλά για μόνο μία και επίσημη σύζυγο.

Είναι προφανές από την παραπάνω ανάλυση ότι οι μεταναστευτικές πολιτικές εμφανίζονται στα πλαίσια τυπολογιών και ακολουθούν κάποιες λίγο-πολύ συγκεκριμένες λογικές. Έχουν αναλυθεί κατά καιρούς διαφορετικές τυπολογίες βασισμένες σε διαφορετικά κριτήρια. Αυτές οι τυπολογίες μπορούν να διακριθούν:

- ανάλογα με τους στόχους των πολιτικών που υπηρετούν.
- ανάλογα με την ιστορία και την πολιτική θέση των χωρών υποδοχής.

Ανάλογα με τους στόχους των πολιτικών που υπηρετούν διακρίνονται οι μεταναστευτικές πολιτικές σε “πολιτικές ενσωμάτωσης” και σε “πολιτικές μη ενσωμάτωσης”. Αυτή η σοβαρή διάκριση υπακούει στον ιδεότυπο των πολιτικών της Γαλλίας από τη μία και της Γερμανίας από την άλλη και φυσικά ότι συνεπάγεται αυτή τη διάκριση: νομιμοποίηση, μόνιμη εγκατάσταση, οικογενειακή μετανάστευση, εύκολη πρόσβαση στην ιθαγένεια με βάση το δικαίωμα της διαμονής σε γαλλικό έδαφος και σκληρή καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης. Ενώ στην δεύτερη περίπτωση, οργανωμένη μετανάστευση με βάση διακρατικές συμφωνίες, ισχυρό πολιτικό άσυλο, προσωρινή εγκατάσταση και διαμονή με βάση τις συμβάσεις εργασίας, οικονομική μετανάστευση που έχει όμως μεταλλαχθεί σε οικογενειακή, πολύ δύσκολη πρόσβαση στην ιθαγένεια με βάση το δικαίωμα της συγγένειας και τους δεσμούς αίματος, ευρύτερη και ενισχυμένη κοινωνική προστασία και συμμετοχή στις δημοτικές εκλογές σε πολλά *lander* υπό τον όρο της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Ανάλογα με τους στόχους των πολιτικών που υπηρετούν διακρίνονται οι μεταναστευτικές πολιτικές σε “πολιτικές ενσωμάτωσης” και σε “πολιτικές μη ενσωμάτωσης”. Αυτή η σοβαρή διάκριση υπακούει στον ιδεότυπο των πολιτικών της Γαλλίας από τη μία και της Γερμανίας από την άλλη και φυσικά ότι συνεπάγεται αυτή τη διάκριση: νομιμοποίηση, μόνιμη εγκατάσταση, οικογενειακή μετανάστευση, εύκολη πρόσβαση στην ιθαγένεια με βάση το δικαίωμα της διαμονής σε γαλλικό έδαφος και σκληρή καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης. Ενώ

στην δεύτερη περίπτωση, οργανωμένη μετανάστευση με βάση διακρατικές συμφωνίες, ισχυρό πολιτικό άσυλο, προσωρινή εγκατάσταση και διαμονή με βάση τις συμβάσεις εργασίας, οικονομική μετανάστευση που έχει όμως μεταλλαχθεί σε οικογενειακή, πολύ δύσκολη πρόσβαση στην ιθαγένεια με βάση το δικαίωμα της συγγένειας και τους δεσμούς αίματος, ευρύτερη και ενισχυμένη κοινωνική προστασία και συμμετοχή στις δημοτικές εκλογές σε πολλά lander υπό τον όρο της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Ανάλογα με την ιστορία και την πολιτική θέση των χωρών υποδοχής οι μεταναστευτικές πολιτικές διακρίνονται σε “καθαρά μεταναστευτικές χώρες”, δηλαδή αυτές που δημιουργήθηκαν με βάση τη μετανάστευση, όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, ο Καναδάς, η Αυστρία, κλπ. , σε χώρες αποικιοκρατικής παράδοσης δηλαδή αυτές που εφάρμοσαν πολιτικές κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος της αποικιοκρατικής περιόδου με κεντρικό σημείο αναφοράς τις πολιτικές προς τους μετανάστες – κατοίκους των πρώην αποικιών, όπως είναι η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία και τέλος, σε χώρες ξένου εργατικού δυναμικού δηλαδή αυτές που στήριζαν ένα μεγάλο μέρος της οικονομικής τους ανάπτυξης στη χρήση ξένων εργατικών χεριών που προέρχονταν από φτωχότερες οικονομικά χώρες, όπως είναι η Γερμανία και η Ελβετία.

Η θέση της Ελλάδας στις παραπάνω τυπολογίες παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον από κάθε άποψη. Η Ελλάδα, παραδοσιακή χώρα αποστολής μεταναστών, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα στην Αμερική και την Αυστραλία και περί τα μέσα του 20^{ου} αιώνα κυρίως στη Γερμανία και το Βέλγιο, μετατρέπεται μέσα σε μία δεκαετία σε χώρα υποδοχής οικονομικών μεταναστών και πέρασμα για τους αιτούντες πολιτικό άσυλο. Η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει ουδέτερα τις μεταναστευτικές μετακινήσεις όπως πολλοί υποστήριξαν στην αρχή της εμφάνισης του φαινομένου. Η ελληνική κοινωνία φέρνει πάνω της τη βαριά κληρονομιά των “χαμένων ελληνικών πληθυσμών” αλλά και της ελληνικής μετανάστευσης που καθ’ όλη τη διάρκεια της περιόδου 1975-80 επιστρέφει στη “μητέρα-πατρίδα”. Αυτός ο παράγοντας πιστεύουμε ότι έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση διαφορετικών απόψεων και αντιλήψεων για τους ξένους μετανάστες που εισήλθαν στη χώρα μια δεκαετία αργότερα. Με άλλα λόγια, η ελληνική κοινωνία αντιμετώπισε τους πρώτους οικονομικούς μετανάστες όπως αντιμετώπιζε τα “παιδιά της” που επέστρεφαν στην πατρίδα, μη γνωρίζοντας πολλές φορές ελληνικά, ούτε την ίδια την ελληνική κοινωνία, αφού ήταν τα παιδιά της δεύτερης

και τρίτης γενιάς. Η ένταση όμως του φαινομένου και η όξυνση του από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 90 οδήγησαν στους πρώτους διαχωρισμούς. Οι παλιννοστούντες (ομογενείς βορειοηπειρώτες, ελληνοπόντιοι, κλπ) βαφτίστηκαν Έλληνες με ειδικές ρυθμίσεις που αφορούσαν μόνο αυτούς, ενώ όλοι οι υπόλοιποι ήταν “ξένοι”. Και ενώ στην αρχή οι ελληνικές κυβερνήσεις ενθάρρυναν και προωθούσαν με θετικά μέτρα την επανένταξη των παλιννοστούντων ομογενών στην ελληνική κοινωνία, ανέχονταν ταυτοχρόνως την είσοδο των υπόλοιπων μεταναστευτικών πληθυσμών. Η ελληνική μεταναστευτική πολιτική δεν υπήρχε επειδή δεν είχε αντικείμενο μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή. Η πολιτική στάση και τα μέτρα που διαμορφώθηκαν προς τα τέλη της δεκαετίας του 90 έφεραν σε μία πρώτη φάση στο προσκήνιο την ανάγκη περιχάραξης μιας πολιτικής που διέκρινε σαφώς ανάμεσα σ’ αυτούς που θεωρούσε “αλλοδαπούς ελληνικής καταγωγής” και “αλλοδαπούς ξένης καταγωγής”. Ο ρόλος της συγγένειας και του αίματος έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε αυτόν τον διαχωρισμό.

Η πρώτη προσέγγιση της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής θύμιζε κατά πολύ τη γερμανική αρχή και ιδεολογία της μεταναστευτικής πολιτικής: άτυπη και παράνομη εργασία στην ελληνική περίπτωση σε αντιπαράθεση με τις συμβάσεις εργασίας του γερμανικού κράτους (εκμετάλλευση και στις δύο περιπτώσεις των υπαρχόντων δομών αντίστοιχα), εύκολη πρόσβαση στην ιθαγένεια για τα άτομα ελληνικής αλλά και γερμανικής καταγωγής αντίστοιχα, δύσκολη έως πρακτικά αδύνατη για τα άτομα ξένης καταγωγής (ακόμα και η δεύτερη γενιά των Τούρκων μεταναστών στη Γερμανία δεν είχε πρόσβαση στη γερμανική ιθαγένεια). Ανάκτηση ενός μέρους των “χαμένων πληθυσμών”, τόσο για τους Ανατολικογερμανούς, τους Ούγγρους, Τσέχους και Πολωνούς γερμανικής καταγωγής, όσο και για τους Πόντιους, τους Βορειοηπειρώτες και τους Ρώσους ελληνικής καταγωγής.

Μετά από την πρώτη αυτή φάση που σκιαγραφήσαμε στις γενικές της γραμμές, περνάμε στη δεύτερη φάση που φαίνεται να διανύουμε αυτή την περίοδο. Είναι η φάση της αναγκαιότητας μιας πραγματικής σύγκλισης σε όλους τους τομείς και άρα και στην αντιμετώπιση της μετανάστευσης. Πρέπει να τονίσουμε ότι εάν και στόχος της προηγούμενης φάσης ήταν κυρίως ο έλεγχος των συνόρων και η διάκριση μεταξύ “ελλήνων” και “ξένων”, τώρα το κέντρο βάρους μετατοπίζεται στους ήδη εγκατεστημένους πληθυσμούς, ελληνικής ή και αλλοδαπής καταγωγής και τις πολιτικές ενσωμάτωσης τους στην ελληνική

κοινωνία με ταυτόχρονο αυστηρότερο έλεγχο των συνόρων, χερσαίων και θαλάσσιων. Στη Σύνοδο Κορυφής στη Σεβίλλη κατά τη διάρκεια της ισπανικής Προεδρίας, οι θέσεις της ελληνικής κυβέρνησης επικέντρωναν σε “μία ρεαλιστική προσέγγιση, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να διαχειριστεί το θέμα με κοινωνική ευθύνη και ευαισθησία απέναντι σε φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας ή στη διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το τετράπτυχο των ελληνικών θέσεων συμπυκνώνεται στην επιδίωξη για ενιαία πολιτική των “15” στα θέματα της μετανάστευσης και του ασύλου, για την ομαλή κοινωνική ένταξη των μεταναστών στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, για την ενίσχυση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σηκώνουν λόγω γεωγραφικής θέσης το “μεγαλύτερο βάρος” από τη λαθρομετανάστευση, αλλά και στήριξη των χωρών απ’όπου πηγάζει το πρόβλημα, προκειμένου να αποτραπεί η παράνομη μετανάστευση.

Για να πραγματοποιηθεί μία ενιαία Ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική με κοινές κατευθύνσεις, το βάρος ασφαλώς πέφτει στο δεύτερο άξονα του ορισμού που υιοθετήσαμε για αυτή τη μελέτη, δηλαδή η μεταναστευτική πολιτική να αντιμετωπιστεί ως κοινωνική πολιτική. Αυτό σημαίνει ότι οι χώρες χωρίς παράδοση υποδοχής μεταναστών, όπως είναι η Ελλάδα, θα πρέπει σιγά-σιγά να αρχίσουν να στρέφουν την προσοχή τους και προς την υιοθέτηση μέτρων για την ένταξη και την ενσωμάτωση των ήδη εγκατεστημένων και νόμιμων μεταναστών.

Από την άλλη πλευρά, οι σύγχρονες τάσεις της μεταναστευτικής πολιτικής ως κοινωνικής πολιτικής στα πλαίσια των παγκοσμιοποιημένων κοινωνιών έρχονται να επιλύσουν δύο βασικά προβλήματα: πρώτον να αντιμετωπίσουν δια της μετανάστευσης τις δημογραφικές εξελίξεις σχετικά με τη γήρανση και τη χαμηλή γονιμότητα των δυτικών πληθυσμών, γεγονός που λειτουργεί ως πολιτικό επιχείρημα υπέρ της μετανάστευσης, αλλά και να αντιμετωπίσουν την άνοδο των ακροδεξιών κομμάτων που ιδεολογικά στηρίζουν τη βάση τους πάνω στην ύπαρξη των μεταναστών από τρίτες χώρες, φαινόμενο που γνωρίζει όξυνση τα πέντε τελευταία χρόνια και λειτουργεί ανασταλτικά σε σχέση με την επιχειρηματολογία υπέρ της μετανάστευσης και φέρνει σε δύσκολη και “άβολη” θέση το σύνολο των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

2.1. Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Η μετανάστευση αποτελεί το κατ'έξοχην δημογραφικό φαινόμενο για το οποίο η ποσοτική του προσέγγιση είναι αρκετά επισφαλής. Γενικά, το φαινόμενο της μετανάστευσης δεν αντικατοπτρίζεται πλήρως στις στατιστικές που αφορούν τη γεωγραφική κινητικότητα αφού σε σημαντικό βαθμό, η εμπειρία μιας χώρας ως χώρα αποστολής ή χώρα υποδοχής καθόριζε μέχρι πρόσφατα το είδος της κινητικότητας, η οποία υπόκειται σε στατιστική παρατήρηση. Επιπλέον το γεγονός ότι με την πάροδο του χρόνου όλες οι χώρες της Ε.Ε. έγιναν χώρες καθαρής εισροής μεταναστών, εξέλιξη η οποία διευκόλυνε την προσπάθεια για μια ενιαία καταγραφή της γεωγραφικής κινητικότητας, η απουσία αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων ακόμη και για το πρόσφατο παρελθόν δυσχεραίνει σημαντικά τη διαχρονική προσέγγιση του φαινομένου καθώς και τις συγκρίσεις μεταξύ των χωρών.

Η αναφορά στην ποσοτική διάσταση του φαινομένου της μετανάστευσης στην Ελλάδα και την Ε.Ε. απαιτεί έναν βασικό διαχωρισμό μεταξύ των ατόμων που εισέρχονται ή διαμένουν σε μια χώρα της Ε.Ε. και είναι υπήκοοι ενός άλλου κράτους μέλους, των ξένων υπηκόων που προέρχονται από τρίτες χώρες, των ατόμων που έχουν ξένη υπηκοότητα προέρχονται από τρίτες χώρες αλλά ταυτόχρονα έχουν την εθνικότητα του κράτους στο οποίο εισέρχονται ή διαμένουν (ομογενείς – επαναπατριζόμενοι) και τέλος αυτών που επιστρέφουν στη χώρα της οποίας είναι υπήκοοι έχοντας βιώσει τη διαδικασία της μετανάστευσης κατά το παρελθόν (παλιννοστούντες). Η σημασία και το εύρος της γεωγραφικής κινητικότητας, η οποία συνδέεται με κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες μεταναστών, ποικίλουν για τα κράτη μέλη της Ε.Ε. ανάλογα με τη γεωγραφική τους θέση και την εμπειρία τους ως χώρες αποστολής ή αποδοχής μεταναστών.

Οι πολιτικές αλλαγές που συντελέστηκαν στην Ανατολική Ευρώπη στο τέλος της δεκαετίας του 1980 και στις αρχές της δεκαετίας του 1990 ευνόησαν τα μεταναστευτικά ρεύματα των επαναπατριζόμενων σε χώρες της Ένωσης (π.χ. Γερμανία, Ελλάδα). Η εξέλιξη αυτή συνδυάστηκε με μια ανάκαμψη του αριθμού των παλιννοστούντων (κυρίως για τις χώρες του Νότου της Ε.Ε.) αλλά και με την αύξηση, αν και με κάποιες διακυμάνσεις, της μεταναστευτικής εισροής αλλοδαπών μεταναστών. Αντίθετα, παρά την ύπαρξη της ενιαίας αγοράς και της δυνατότητας ελεύθερης διακίνησης των πολιτών της Ε.Ε., η γεωγραφική κινητικότητα των πολιτών στο εσωτερικό της Ένωσης παραμένει χαμηλή σε σχέση με αυτή των δεκαετιών του 50 και του 60.

2.2. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αν και το φαινόμενο της μετανάστευσης πάντοτε αποτελούσε μια πολύ σημαντική παράμετρος στην ιστορία του πληθυσμού της Ελλάδας, οι εξελίξεις των τελευταίων ετών οδήγησαν στη μετατροπή της από χώρα εκροής σε χώρα εισροής μεταναστών.

Πίνακας 1: Οι συνιστώσες της μεταβολής του πληθυσμού της Ελλάδας στις χρονικές περιόδους μεταξύ των απογραφών.

Χρονική Περίοδος	Γεννήσεις	Θάνατοι	Φυσική αύξηση	Καθαρή μετανάστευση			Συνολική αύξηση
				Ελλήνων υπηκόων	Ξένων υπηκόων	Συνολική	
1951-1960	1.533.249	577.212	956.037	-224.450	24.165	-200.285	755.752
1961-1970	1.532.475	693.050	839.425	-406.169	37.832	-368.337	471.088
1971-1980	1.438.877	801.509	637.368	164.552	78.856	243.408	880.776
1981-1990	1.183.634	911.193	272.441	251.190	-4.148	247.042	519.483
1991-2000	1.021.381	999.764	21.617	52.746	629.817	682.563	704.180

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε, 2002, Αποτελέσματα Απογραφών και Στοιχεία της Φυσικής Κίνησης του Πληθυσμού.

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα η μεταβολή αυτή εμφανίζεται δειλά στο δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1970, συνεχίζεται στη δεκαετία του 1980 και εντείνεται στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον δίνεται στις μεταναστευτικές ροές της δεκαετίας του 1990 λόγω του μεγέθους των ροών, των μεταβολών που παρατηρούνται στα χαρακτηριστικά των μεταναστών αλλά του γεγονότος ότι η εξέλιξη της

μετανάστευσης συνδέθηκε για πρώτη φορά με την προσπάθεια χάραξης μιας μεταναστευτικής πολιτικής με γνώμονα το γεγονός ότι πλέον η Ελλάδα αποτελεί μια χώρα υποδοχής μεταναστών. Αν και στην Ελλάδα ήδη από το 1975 παρατηρείται καθαρή μεταναστευτική εισροή παρόλα αυτά οι διαφορές μεταξύ της περιόδου 1975-1990 και 1990 έως και σήμερα είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Βασικά, η καθαρή μεταναστευτική εισροή της περιόδου 1975-1990 συνδέεται με τη σταδιακή συρρίκνωση έως και παύση των μεταναστευτικών εκροών, την επιστροφή ελλήνων υπηκόων που είχαν μεταναστεύσει στο εξωτερικό κατά την πρώτη μεταπολεμική περίοδο (παλινοστούντες) καθώς και την απαρχή της εισροής ξένων υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελλάδα. Στη δεκαετία του 1990 η ένταση των μεταναστευτικών ροών συνδέεται αποκλειστικά με δύο “μορφές” μετανάστευσης, την εισροή αλλοδαπών οι οποίοι δεν είναι υπήκοοι των χωρών της Ε.Ε. και οι οποίοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία εισέρχονται παράνομα στη χώρα καθώς και την εισροή των ομογενών-επαναπατριζόμενων οι οποίοι προέρχονται κυρίως από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

2.3. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΞΕΝΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Όπως προκύπτει από τα οριστικά αποτελέσματα της απογραφής του 2001, ο αριθμός των ατόμων ξένης υπηκοότητας σημείωσε ραγδαία αύξηση την περίοδο 1991-2001.

Πίνακας 2: Πληθυσμός της Ελλάδας κατά υπηκοότητα στα έτη των απογραφών.

Έτος	Έλληνες υπήκοοι		Ξένοι υπήκοοι Στην Ελλάδα	Πραγματικός πληθυσμός
	Στην Ελλάδα	Στο εξωτερικό		
1951	7.602.230	37.413	30.571	7.632.801
1961	8.333.817	71.925	54.736	8.388.553
1971	8.767.073	218.908	92.568	8.859.641
1981	9.568.993	98.343	171.424	9.740.417
1991	10.092.624	41.910	167.276	10.259.900
2001	10.166.987	39.608	797.093	10.964.080

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε, 2002, Αποτελέσματα Απογραφών

Πιο συγκεκριμένα όπως φαίνεται από τον πίνακα 2, ενώ το 1991 ο αριθμός των αλλοδαπών που διέμεναν στην Ελλάδα ήταν γύρω στις 167.000 δέκα χρόνια αργότερα ο αριθμός αυτός είχε σχεδόν πενταπλασιαστεί αγγίζοντας τις 800.000. Η ιδιαιτερότητα αυτής της περιόδου καθίσταται ακόμη πιο εμφανής εάν, μέσω των αποτελεσμάτων των διαδοχικών απογραφών, εξετάσουμε τις διαχρονικές μεταβολές του αριθμού των αλλοδαπών στη μεταπολεμική περίοδο. Παρατηρούμε αρχικά ότι ο αριθμός των αλλοδαπών αυξήθηκε μεταπολεμικά έως το 1981 ενώ τη δεκαετία 1981-1991 σημείωσε ελαφρά κάμψη. Παρόλα αυτά η αύξηση που παρατηρήθηκε πριν το 1981 είναι πολύ ασθενής σε σχέση με την αντίστοιχη της δεκαετίας 1991-2001, δεκαετία κατά την οποία η σχετική μεταβολή του αριθμού των αλλοδαπών ήταν μεταξύ 4,5-5,5 φορές υψηλότερη από αυτή των τριών πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών. Αναπόφευκτα, οι παραπάνω εξελίξεις και κυρίως αυτές της τελευταίας δεκαετίας, οδήγησαν στη διεύρυνση του ποσοστού του πληθυσμού ξένης υπηκοότητας στο συνολικό πληθυσμό. Ουσιαστικά, μετά την πάροδο των πρώτων 40 ετών και παρά τη διαχρονική αύξηση του ποσοστού αυτού, ο αριθμός των αλλοδαπών αποτελούσε λιγότερο από το 2% του συνολικού πληθυσμού. Αντίθετα την τελευταία δεκαετία το ποσοστό αυτό σχεδόν πενταπλασιάστηκε με αποτέλεσμα το 2001 περίπου 7 στα 100 άτομα του συνολικού πληθυσμού να είναι άτομα ξένης υπηκοότητας.

Τέλος, με δεδομένο ότι ο αριθμός των αλλοδαπών που διέμεναν στην Ελλάδα στο τέλος της δεκαετίας του 1990 και ήταν πολίτες χωρών της Ε.Ε. εκτιμάται από την Eurostat ότι δεν ξεπερνούσε τις 50000, η συντριπτική πλειοψηφία (94-95%) των αλλοδαπών που απογράφηκαν στην Ελλάδα το 2001 ήταν πολίτες τρίτων χωρών.

2.4. Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΩΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Από τον πίνακα 1 τα αποτελέσματα των διαδοχικών απογραφών επιτρέπουν την εξέταση της συμβολής της μετανάστευσης στις μεταβολές του συνολικού πληθυσμού. Τις δύο πρώτες δεκαετίες η μετανάστευση επέδρασε αρνητικά στην αύξηση του πληθυσμού. Είναι η περίοδος της σημαντικής μεταναστευτικής εκροής των Ελλήνων προς το εξωτερικό. Αντίθετα, στις επόμενες τρεις δεκαετίες η καθαρή μετανάστευση επιδρά θετικά στην αύξηση του

πληθυσμού. Βέβαια το αξιοσημείωτο είναι ότι την εικοσαετία 1970-1990 η θετική συνεισφορά των μεταναστευτικών ροών στην αύξηση του πληθυσμού οφείλεται στην παλιννόστηση αυτών που είχαν μεταναστεύσει προς το εξωτερικό τις προηγούμενες δεκαετίες ενώ τη δεκαετία του 1990 οφείλεται στην εισροή των αλλοδαπών (περίπου το 92% της συνολικής καθαρής μετανάστευσης). Μάλιστα τη δεκαετία αυτή όχι μόνο η καθαρή μετανάστευση, αλλά και η συνολική αύξηση του πληθυσμού οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην καθαρή εισροή ξένων υπηκόων (περίπου κατά 90%), αφού η φυσική αύξηση του πληθυσμού είναι σχεδόν μηδενική (γύρω στο 3% της συνολικής αύξησης, ενώ το υπόλοιπο 7% οφείλεται στην καθαρή μετανάστευση ελλήνων υπηκόων).

Η επίπτωση της εισροής των αλλοδαπών κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 στις μεταβολές του πληθυσμού της Ελλάδας είναι ακόμη πιο σημαντική εάν συνυπολογιστεί η συνεισφορά τους στη φυσική αύξηση του πληθυσμού. Αν και το μέγεθος της φυσικής αύξησης του αλλοδαπού πληθυσμού δεν μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς (δεν υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ των γεννήσεων που προέρχονται από το γηγενή και τον αλλοδαπό πληθυσμό) η αύξηση αυτή είναι σίγουρα θετική. Σε αυτό συνηγορεί η νεανική ηλικιακή πυραμίδα του αλλοδαπού (όπου γενικά η συχνότητα των γεννήσεων είναι υψηλότερη από τη συχνότητα των θανάτων) καθώς και η ανάλυση, έστω και μερική, στοιχείων που αφορούν τις γεννήσεις που προέρχονται από τον πληθυσμό ξένης υπηκοότητας.

Σε ότι αφορά στην σχέση μεταξύ εισροής μεταναστών και κατά ηλικία δομής του πληθυσμού, η σύγκριση μεταξύ αλλοδαπού και γηγενούς πληθυσμού δεν μπορεί να γίνει από τα στοιχεία της απογραφής αφού προς το παρόν δεν είναι διαθέσιμα τα αποτελέσματα που αφορούν στην κατά ηλικία κατανομή των παραπάνω πληθυσμών. Παρόλα αυτά, αναλύσεις που βασίστηκαν στα στοιχεία που προέκυψαν από την πρώτη διαδικασία νομιμοποίησης των μεταναστών καθώς και από άλλες διοικητικές πηγές δίνουν ιδιαίτερα χρήσιμα στοιχεία για τον πληθυσμό ξένης υπηκοότητας που βρίσκονταν στην Ελλάδα στο τέλος της δεκαετίας του 1990. Έτσι ο αριθμός των ατόμων ξένης υπηκοότητας που διέμενε στην Ελλάδα τον Ιανουάριο του 1999 εκτιμήθηκε σε 820.769 εκ των οποίων οι 120.000 ήταν ομογενείς από την πρώην Σοβιετική Ένωση και οι υπόλοιποι 700.769 προέκυψαν από εκτιμήσεις που βασίζονται στις αιτήσεις για χορήγηση Λευκής Κάρτας. Εάν επιπλέον συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι περίπου 150.000 άτομα ξένης υπηκοότητας που διέμεναν στην Ελλάδα κατά την περίοδο αυτή δεν συμμετείχαν

στη διαδικασία νομιμοποίησης και ότι επιπλέον υπήρχαν ξένοι υπήκοοι οι οποίοι διέμεναν νόμιμα, τότε ο πληθυσμός ξένης υπηκοότητας που διέμενε στην Ελλάδα προς το τέλος της δεκαετίας του 1990 αποτελούσε το 8-8,5% του συνολικού πληθυσμού.

Από τη σύγκριση των παραπάνω αποτελεσμάτων με αυτά της απογραφής, αν και υπάρχει μια χρονική διαφορά 2 ετών, θα μπορούσε να δοθεί μια πρώτη τάξη μεγέθους των αλλοδαπών οι οποίοι ζούσαν στην Ελλάδα το 2001 αλλά πιθανώς δεν απογράφηκαν. Εάν υποθέσουμε ότι ο αριθμός των αλλοδαπών για τους οποίους δεν συνέτρεχαν λόγοι συμμετοχής τους στην πρώτη διαδικασία νομιμοποίησης αφού διέμεναν νόμιμα στην Ελλάδα(κατηγορία στην οποία συμπεριλαμβάνονται και οι ομογενείς) παρέμεινε σταθερός μεταξύ 1999 και 2001, τότε η διαφορά που προκύπτει από τις εκτιμήσεις του 1999 σχετικά με τους αλλοδαπούς που υπέβαλαν αίτηση νομιμοποίησης και αυτούς που καταγράφηκαν στην απογραφή του 2001 (περίπου 170.000) είναι μεταξύ 75.000-225.000 (εάν λάβουμε υπόψη την εκτίμηση ότι 150000 βρίσκονταν στην Ελλάδα αλλά δεν υπέβαλαν αίτηση στην πρώτη διαδικασία νομιμοποίησης) και οι οποίοι μπορούμε να θεωρήσουμε ότι ήταν στην Ελλάδα την περίοδο της απογραφής. Υπό την έννοια αυτή, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι το 2001 ο αριθμός των αλλοδαπών στην Ελλάδα μπορεί να ήταν μεταξύ 870.000 και ενός εκατομμυρίου, γεγονός που ανεβάζει το ποσοστό τους στο συνολικό πληθυσμό σε 8-9%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αναλυτική εξέταση της θέσης των μεταναστών στην ελληνική αγορά εργασίας προσκρούει στο γεγονός ότι ο βαθμός κάλυψης του αλλοδαπού πληθυσμού δεν είναι ή καλύτερα δεν μπορεί να είναι πλήρης μέσα από τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, στο βαθμό που πολύ συχνά πρόκειται για εργαζομένους οι οποίοι είτε εισήλθαν είτε διαμένουν παράνομα στη Ελλάδα. Επομένως τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού δεν μπορεί παρά να παρέχουν μια μερική εικόνα σχετικά με τη συμμετοχή, την ανεργία και την απασχόληση των αλλοδαπών στην Ελλάδα. Το μέγεθος των υποεκτιμήσεων ή υπερεκτιμήσεων που μπορεί να προκύψουν γίνεται εύκολα κατανοητό από τη διαφοροποίηση που υπάρχει σχετικά με τον πληθυσμό ξένης υπηκοότητας μεταξύ των αποτελεσμάτων της έρευνας εργατικού δυναμικού και αυτών της απογραφής. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο τέλος της δεκαετίας του 1990 αρχές της δεκαετίας του 2000 ο πληθυσμός ξένης υπηκοότητας ηλικίας 15 ετών και άνω που προκύπτει από την έρευνα εργατικού δυναμικού δεν ξεπερνούσε ετησίως τις 330.000, ενώ από την απογραφή του 2001 προκύπτει ότι υπήρχαν στην Ελλάδα περίπου 800.000 άτομα ξένης εκ των οποίων οι 725.000 ήταν ηλικίας 15 ετών και άνω. Βέβαια αυτή η υποεκτίμηση της τάξης του 1 προς 2,2 σίγουρα δεν είναι εξίσου σημαντική όταν αναφερόμαστε σε σχετικά μεγέθη (ποσοστά συμμετοχής, απασχόλησης, ανεργίας καθώς και ποσοστά απασχόλησης των αλλοδαπών σε συγκεκριμένους τομείς σε σχέση με τη συνολική τους απασχόληση). Δεν παύει, όμως να καθιστά αρκετά προβληματική την οποιαδήποτε σύγκριση μεταξύ της θέσης των αλλοδαπών στον πληθυσμό με τη θέση που καταλαμβάνουν στην αγορά εργασίας, σύγκριση η οποία είναι εφικτή και ακριβής για ένα μεγάλο αριθμό χωρών της Ε.Ε.

Πίνακας 3: Ποσοστά συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό και ανεργίας στην Ελλάδα κατά υπηκοότητα, φύλο και ηλικιακή ομάδα, μέσος 1999-2001 (%)

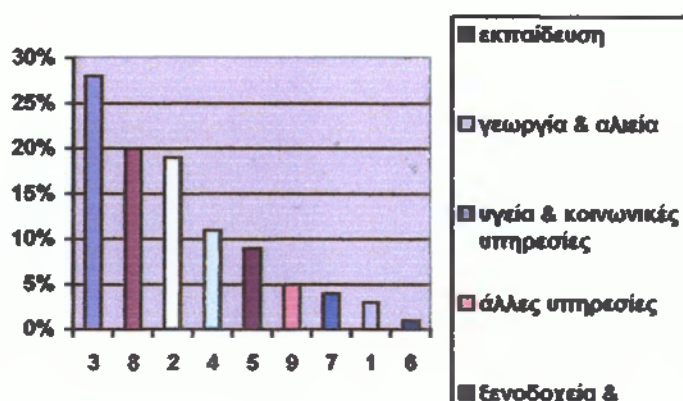
Ηλικίες	Άνδρες		Γυναίκες		Άνδρες		Γυναίκες	
	Γηγενείς	Αλλοδαποί	Γηγενείς	Αλλοδαπές	Γηγενείς	Αλλοδαποί	Γηγενείς	Αλλοδι
15-24	39,2	64,3	35,6	34,8	22,7	14,6	38,4	36,0
25-49	95,8	97,1	67,9	64,2	7,0	5,7	16,3	18,0
55-64	74,8	84,0	36,6	54,0	3,7	9,9	7,6	7,9
15-64	76,3	87,3	49,1	55,6	7,3	7,9	16,9	18,5

Πηγή: Ο υπολογισμός βασίζεται στα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002.

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται στην Ελλάδα, ότι τα ποσοστά συμμετοχής των αλλοδαπών στο εργατικό δυναμικό είναι περίπου κατά 14% υψηλότερα από αυτά των γηγενών. Η διαφορά αυτή παρουσιάζεται τόσο στους άνδρες (14%) όσο και στις γυναίκες (13%).Επιπλέον, η διαφοροποίηση στη συμμετοχή ανδρών και γυναικών η οποία υπάρχει στο γηγενή πληθυσμό συναντάται και στον αλλοδαπό πληθυσμό. Έτσι και στους δύο πληθυσμούς τα ποσοστά συμμετοχής των ανδρών είναι αισθητά υψηλότερα από των γυναικών (κατά 55% και 57% αντίστοιχα).Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, στην περίπτωση των ανδρών η απόκλιση που παρατηρείται οφείλεται κυρίως στη συμμετοχή των ατόμων που βρίσκονται στις νεαρές ηλικίες (15-24 ετών) όπου οι αλλοδαποί παρουσιάζουν εμφανώς υψηλότερα ποσοστά από τους γηγενείς (64,3 και 39,2% αντίστοιχα), ενώ στις γυναίκες η διαφορά αφορά τις ηλικίες άνω των 45 ετών όπου η συμμετοχή των αλλοδαπών γυναικών είναι κατά 47% υψηλότερη από αυτή των γηγενών.

Σε ότι αφορά την ανεργία στην Ελλάδα παρατηρούνται σχετικά μικρές διαφοροποιήσεις στα ποσοστά ανεργίας μεταξύ αλλοδαπών και γηγενών. Παρόλα αυτά οι διαφοροποιήσεις είναι έντονες σε ότι αφορά τις διάφορες ηλικιακές ομάδες. Πιο συγκεκριμένα, ενώ το ποσοστό ανεργίας για το σύνολο του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας(15-16 ετών) είναι υψηλότερο μόνο κατά 9% από αυτό των γηγενών το ποσοστό ανεργίας των νέων ηλικίας 15-24 ετών είναι αισθητά υψηλότερο για το γηγενή από ότι για τον αλλοδαπό πληθυσμό (30,3 και 22,3% αντίστοιχα), ενώ το αντίθετο συμβαίνει στις ηλικίες άνω των 45 ετών(5 και 9% αντίστοιχα).Επιπλέον, οι διαφορές που παρατηρούνται στις συγκεκριμένες

ηλικιακές ομάδες οφείλονται αποκλειστικά στα διαφορετικά ποσοστά ανεργίας που παρατηρούνται στους άνδρες, αφού ο κίνδυνος ανεργίας των γυναικών δεν διαφοροποιείται αισθητά για τον γηγενή και τον αλλοδαπό πληθυσμό. Τέλος, η σύγκριση της ανεργίας ανδρών και γυναικών στον γηγενή και τον αλλοδαπό πληθυσμό αντίστοιχα, φανερώνει ότι η ανεργία πλήττει πολύ περισσότερο τις γυναίκες από ότι τους άνδρες(και στους δύο πληθυσμούς τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών είναι τουλάχιστον διπλάσια από αυτά των ανδρών).Εν κατακλείδι, θα μπορούσε να υποστηριχθεί τόσο για τη συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό όσο και για την ανεργία, οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στον γηγενή πληθυσμό φαίνεται ως ένα βαθμό να αναπαράγονται και στην περίπτωση των αλλοδαπών εργαζομένων, αφού οι γυναίκες συμμετέχουν λιγότερο στο εργατικό δυναμικό και πλήττονται εμφανώς περισσότερο από την ανεργία.

Πίνακας 4: Απασχόληση αλλοδαπών κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στον αντίστοιχο τομέα (Μέσος 1999-2000)

Τέλος, όπως στις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. έτσι και στην Ελλάδα η απασχόληση των αλλοδαπών αναμφίβολα χαρακτηρίζεται από μια υπερεκπροσώπηση τους σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Η υπερεκπροσώπηση αυτή είναι συνάρτηση της ιδιαίτερης σημασίας ορισμένων “παραδοσιακών” τομέων της ελληνικής οικονομίας (γεωργία, τουρισμός, μεταποίηση, ναυτιλία) αλλά και μιας διεύρυνσης της ζήτησης ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού σε τομείς όπως οι κατασκευές και η παροχή υπηρεσιών προς τις οικογένειες. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι τομείς της μεταποίησης, των κατασκευών και της παροχής υπηρεσιών καλύπτουν περίπου το

65% της απασχόλησης των αλλοδαπών. Εντύπωση προκαλεί το χαμηλό ποσοστό που συναντάται στη γεωργία το οποίο μάλλον πρέπει να συνδυαστεί με το γεγονός ότι συχνά η απασχόληση των αλλοδαπών στον τομέα αυτό είναι εποχική και παράνομη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

4.1 ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Ο πρώτος σχετικός νόμος, ήταν ο ν. 3275/1925 "περί εγκαταστάσεως και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι" και ίσχυσε μέχρι την αντικατάσταση του από τον νόμο 4310/1929 με τίτλο "Περί εγκαταστάσεως και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι, αστυνομικού ελέγχου, διαβατηρίων, απελάσεων και εκτοπίσεων" ο οποίος ίσχυσε μέχρι το 1991 με κάποιες προφανώς τροποποιήσεις.

Οι διατάξεις του απαγόρευαν την είσοδο στην Ελλάδα με σκοπό την εργασία για όσους δεν είχαν εκ των προτέρων εφοδιαστεί με την άδεια εργασίας την οποία εξέδιδε ο Υπουργός Εσωτερικών και μετά το 1936 ο Υπουργός Εργασίας. Μετά από 62 χρόνια ο νόμος αυτός αντικαθίσταται από τον ν.1975/1991^[31], ο οποίος συμπίπτει χρονικά με την εμφάνιση των πρώτων μαζικών ρευμάτων μεταναστών που ακολούθησαν τις κοσμογονικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στις χώρες του ανατολικού μπλοκ.

Με το πρόχειρο αυτό νομοθέτημα πραγματοποιήθηκε μια πρώτη βεβιασμένη αντίδραση σε ένα νέο φαινόμενο, δείγμα τόσο της πλήρους άγνοιας των αρμοδίων αρχών γύρω από τη μετανάστευση, όσο και της διάθεσης να αντιμετωπιστούν οι μετανάστες εργάτες ως κίνδυνος και όχι ως νέα πραγματικότητα για την χώρα μας. Συγκεκριμένα διατηρείται η απαγόρευση εισόδου χωρίς την προαπαιτούμενη άδεια εργασίας ετήσιας αρχικά διάρκειας, επί τη βάση της οποίας εκδιδόταν και η άδεια παραμονής, το μαγικό χαρτάκι που προστάτευε τους εργαζόμενους και τους εργοδότες τους από τις πολύ αυστηρές κυρώσεις με τις οποίες τιμωρούταν η ανεπίσημη εργασία. Στόχος του νόμου 1975/1991 ήταν να αποφευχθεί η δημιουργία της εντύπωσης ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα στην οποία θα μπορούσε κανείς σχετικά εύκολα να αναζητήσει

^[31] ΦΕΚ Α 184, 21/11/1999.

εργασία δια της νομίμου οδού. Για την επίτευξή του μάλιστα, οι αρμόδιοι για την χάραξη της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής φρόντισαν να πλαισιώσουν τις προϋποθέσεις απόκτησης των δύο αδειών (εργασίας και παραμονής) με τη συγκέντρωση όσο το δυνατόν περισσότερων δικαιολογητικών εγγράφων.

Η ελπίδα ότι, με ένα κατεξοχήν γραφειοκρατικό κρατικό μηχανισμό, θα ήταν τελικά εφικτό να αποτραπεί το "κακό", κατέρρευσε σαν χάρτινος πύργος. Η είσοδος χιλιάδων απεγνωσμένων μεταναστών δεν ήταν δυνατόν να αναχαιπιστεί με την ψήφιση νόμων, ή με την ενίσχυση των περιτολιών στα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της χώρας. Το 1997 εκδίδονται δύο προεδρικά διατάγματα μέσω των οποίων, χωρίς να καταργείται ο προηγούμενος νόμος, δίνεται μία δεύτερη ευκαιρία στους μη καταγεγραμμένους μετανάστες να "νομιμοποιηθούν".

Η υλοποίηση της ευκαιρίας αυτής περιελάμβανε δύο φάσεις : κατά την πρώτη φάση (π.δ. 358/1997^{2[32]}) έγινε η *"καταγραφή των αλλοδαπών που διαμένουν παράνομα στην Ελλάδα και είτε απασχολούνται είτε αναζητούν απασχόληση"*. Όσοι ανταποκρίθηκαν σε αυτό το κάλεσμα απέκτησαν την λευκή κάρτα, την κάρτα προσωρινής άδειας παραμονής που επέιχε και θέση προσωρινής άδειας εργασίας.

Με την κάρτα αυτή και ύστερα από μία πολύπλοκη διαδικασία (π.δ. 359/1997^{3[33]}) ήταν δυνατή η απόκτηση της κάρτας παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας, δηλαδή της πράσινης κάρτας, η οποία ίσχυε και ως κάρτα εργασίας και εκδιδόταν για ένα έως τρία χρόνια. Όσοι δεν κατάφεραν να την αποκτήσουν έπρεπε να εγκαταλείψουν την χώρα, ενώ για τους μελλοντικούς μετανάστες εξακολουθούσαν να ισχύουν όσα όριζε ο νόμος 1975/1991.

Συνολικά στη πρώτη φάση ανταποκρίθηκαν 369.629 αλλοδαποί και στη δεύτερη μόλις 212.860^{4[34]}. Είναι εξαιρετικά εύκολο να καταλάβει κάποιος ότι ένας πολύ μεγάλος αριθμός μεταναστών συνέχισε να διαμένει και να εργάζεται ανεπίσημα ενώ ταυτόχρονα δεκάδες χιλιάδες άλλοι συνέχισαν να εισέρχονται στην επικράτεια με όποιο τρόπο θεωρούσαν πρόσφορο.

Το 2001 είναι η χρονιά-σταθμός για τη μετανάστευση στην Ελλάδα, αφού αποφασίζονται δραστικά μέτρα για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης

^{2[32]} ΦΕΚ Α 240, της 28^{ης} Νοεμβρίου 1997.

^{3[33]} Το ίδιο.

^{4[34]} Πηγή Καβουνίδη Τζένη & Χατζάκη Λουκία, "Αλλοδαποί που υπέβαλλαν αίτηση για κάρτα προσωρινής παραμονής: υπηκοότητα, φύλο και χωροθέτηση, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας, Αθήνα, 1999.

και για την χάραξη νέας μεταναστευτικής πολιτικής. Ο νόμος 2910/2001^{5[35]} αποτελεί ένα συνδυασμό της φιλοσοφίας που διέπει τις νομικές διατάξεις του νόμου του 1991 και των προεδρικών διαταγμάτων του 1997.

Στα άρθρα 19-24 ορίζονται οι όροι για την απόκτηση της άδειας εργασίας και παραμονής για τους μελλοντικούς μετανάστες και στα άρθρα 65-66 προτείνεται μια τρίτη ευκαιρία καταγραφής για τους ανεπίσημους αλλοδαπούς. Βασική επιδίωξη παραμένει η αποθάρρυνση των μεταναστών όσον αφορά στην εκκίνηση της επίπονης και πολυδάπανης διαδικασίας για την απόκτηση της ετήσιας άδειας εργασίας και στην συνέχεια της επίσης ετήσιας άδειας παραμονής.

Λίγους μήνες μετά από την έναρξη ισχύος του νόμου αποδείχθηκε το αδιέξοδο των προβλεπόμενων διαδικασιών, τη στιγμή μάλιστα που στην πράξη αποκλειόταν ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς τους οποίους η Πολιτεία υποτίθεται προσπαθούσε να καταγράψει και να νομιμοποιήσει. Παρόλο που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπολογίζει σε 585.000 τους επίσημους μετανάστες για το έτος 2002, για χιλιάδες μετανάστες και τις οικογένειές τους η διατήρηση της μαύρης εργασίας και η επισήμοποίηση του καθεστώτος ομηρίας, αποτελούν αναμφίβολα μια πραγματικότητα και παράλληλα παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε κοινωνικό αποκλεισμό.

4.2. ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Ο αλλοδαπός που επιθυμεί τη χορήγηση άδειας παραμονής στην Ελλάδα οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να υποβάλλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση για τη χορήγηση της άδειας παραμονής. Μαζί με την αίτηση πρέπει να καταθέτει αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου με τη θεώρηση εισόδου και τα λοιπά προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο δικαιολογητικά. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης. Η υπηρεσία αυτή εξετάζει την αίτηση μέσα σε ένα μήνα από την περιέλευσή της σε αυτήν και, αφού λάβει υπόψη τους λόγους που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης.

^{5[35]} Ο οποίος ισχύει μέχρι σήμερα, ΦΕΚ Α 91, 27.4/2.5.2001.

Η κλήση του αλλοδαπού σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Στην περίπτωση αυτήν ο αλλοδαπός καλείται εκ νέου σε συνέντευξη κατά την ίδια πιο πάνω διαδικασία. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης, η αίτηση απορρίπτεται. Η άδεια παραμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης.

4.3 ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο μετανάστης που θέλει να εργαστεί στην Ελλάδα πρέπει να έρθει με θεώρηση εισόδου για εργασία. Η θεώρηση αφορά συγκεκριμένο εργοδότη και θέση εργασίας. Όμως ο μετανάστης μπορεί να αλλάξει εργοδότη και εργασία φτάνει να το δηλώσει στις αρχές. Η άδεια εργασίας δίνεται από τον Νομάρχη ύστερα από σύμφωνη γνώμη της αστυνομικής αρχής του νομού για θέματα που αφορούν την δημόσια τάξη και ασφάλεια. Η άδεια εργασίας ανανεώνεται με τον ίδιο τρόπο.

4.4 ΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ο Αλλοδαπός που επιθυμεί να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση απαιτείται να:

α. είναι ενήλικος κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης πολιτογράφησης,

β. μην εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση απέλασης,

γ. μην έχει καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής, για εγκλήματα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της χώρας, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκων, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας ή τη

διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησής τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη ή για παραβάσεις της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα.

Αν ο αλλοδαπός είναι αλλογενής απαιτείται επιπλέον να:

α. Διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα δέκα συνολικά έτη την τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Για τον ανιθαγενή αλλοδαπό ή για τον αλλοδαπό που έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αρκεί διαμονή στην Ελλάδα πέντε έτη μέσα στην τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης. Στον ανωτέρω κατά περίπτωση απαιτούμενο χρόνο δεν προσμετράται ο χρόνος που διήνυσε ο αλλοδαπός στην Ελλάδα, ως διπλωματικός ή διοικητικός υπάλληλος ξένης χώρας. Η χρονική αυτή προϋπόθεση δεν απαιτείται γι' αυτόν που έχει γεννηθεί και κατοικεί συνεχώς στην Ελλάδα, καθώς και γι' αυτούς που είναι σύζυγοι Ελλήνων ή Ελληνίδων που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν αποκτήσει τέκνα. Για τους συζύγους Ελλήνων διπλωματικών υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό, προσμετράται για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου και ο χρόνος παραμονής τους στο εξωτερικό, λόγω της υπηρεσίας των Ελλήνων συζύγων τους, ύστερα από πρόταση του Έλληνα πρεσβευτή για τη διαμόρφωση από αυτούς ελληνικής εθνικής συνείδησης.

β. Έχει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, της ελληνικής ιστορίας και γενικά του ελληνικού πολιτισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ο ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

ΗΜΑΘΙΑ: Μεγάλη περιοχή και νομός στο δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας. Έχει έκταση 1.701 τ.χλμ. και συνορεύει στα βόρεια με το νομό Πέλλας, στα βορειοανατολικά με το νομό Θεσσαλονίκης, στα νοτιοανατολικά με το νομό Πιερίας και στα νοτιοδυτικά με το νομό Κοζάνης. Στα ανατολικά βρέχεται από το Θερμαϊκό κόλπο, αλλά σε μικρή έκταση. Το όνομα της η Ημαθία το πήρε είτε από το βασιλιά Ημαθίωνα των Αιθιόπων, είτε από τις Ημαθίδες κόρες του βασιλιά της Πιέρου. Ο πληθυσμός του νομού ανέρχεται σε 144.172 κατοίκους (2001).

Η Ημαθία είναι πεδινή περίπου κατά το 50% και ορεινή κατά το υπόλοιπο 50%. Από τα όρη της πιο σπουδαίο και πιο ονομαστό είναι το Βέρμιο, που έχει ύψος 2.052 μ. Επίσης, πλαισιώνεται από τα όρη Δόξα και Πιέρια, ενώ στα ανατολικά της προεκτείνεται η μεγάλη πεδιάδα των Γιαννιτσών.

Το έδαφος της είναι εξαιρετικά εύφορο, γιατί ποτίζεται από τους ποταμούς Αλιάκμονα, Αραπίτσα, Κουτίχα, Τριπόταμο, Λουδία κ.α. Με τα νερά μερικών από τους ποταμούς αυτούς λειτουργούν αρκετά υδροηλεκτρικά εργοστάσια της περιοχής. Το κλίμα της Ημαθίας είναι ηπειρώτικο. Το χειμώνα έχει πολύ κρύο και το καλοκαίρι πολλή ζέστη, ενώ οι βροχοπτώσεις και οι χιονοπτώσεις βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα.

Ο νομός Ημαθίας χωρίζεται σε 12 δήμους, το δήμο Βέροιας, Αλεξάνδρειας, Ανθεμίων, Αντιγονιδών, Αποστόλου Παύλου, Βεργίνας, Δοβρά, Ειρηνούπολης, Μακεδονίδος, Μελίκης, Νάουσας και Πλατέος. Πρωτεύουσα του νομού είναι η Βέροια.

Βάση της οικονομίας της Ημαθίας είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία, αφού το έδαφος της είναι εξαιρετικά εύφορο. Καλλιεργούνται εκεί δημητριακά, όσπρια, βαμβάκι, ζαχαρότευτλα, κηπευτικά και οπωροφόρα δέντρα και εκτρέφονται βοοειδή, πρόβατα και χοίροι. Αξιόλογα είναι και τα δάση του νομού, που καλύπτουν μεγάλες εκτάσεις και δίνουν εξαιρετικής ποιότητας ξυλείας. Η

Ημαθία είναι πλούσια και σε ορυκτά. Στο υπέδαφος της υπάρχουν κυρίως χρώμιο, σιδηροπυρίτης και μάρμαρα, που θεωρούνται εφάμιλλα των μαρμάρων της Πεντέλης. Ακόμα, λειτουργούν στο νομό και κυρίως στη Νάουσα και στη Βέροια μεγάλα κλωστοϋφαντουργικά εργοστάσια, κονσερβοποιεία, σπορελαιουργεία, ποτοποιεία.

5.1. ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΣΤΟ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

Οι παράγοντες οι οποίοι συμβάλλουν στην επιλογή των αλλοδαπών να μεταναστεύουν στις περιοχές του Ν.Ημαθίας είναι οι εξής:

Α) Το εύφορο έδαφος του νομού, που συνεπάγεται ότι η κύρια ασχολία είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία, που το μεγαλύτερο ποσοστό των αλλοδαπών τις προτιμούν.

Β) Η μικρή απόσταση του νομού από τα σύνορα των βαλκανικών χωρών.

Η επόμενη ερώτηση που θα μπορούσε να σκεφτεί κάποιος είναι γιατί έρχονται τόσο πολλοί αλλοδαποί και μάλιστα σε τόσο βραχύ χρονικό διάστημα; Η απάντηση που μπορεί να δοθεί είναι η ίδια που αφορά όλη τη χώρα και έχει ως εξής:

1) Η πρόοδος, η οποία συντελείται στη χώρα όχι μόνον στον οικονομικό αλλά στον πολιτικό και κοινωνικό τομέα. Πολύ απλά η Ελλάδα είναι η πλέον αναπτυγμένη χώρα της περιοχής. Η μαζική είσοδος μεταναστών τα τελευταία χρόνια συμπίπτει χρονικά με τις αξιοσημείωτες επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας σε όλα σχεδόν τα επίπεδα, αλλά πρώτα σε αυτά της πατάξεως του πληθωρισμού και της επιτεύξεως υψηλών ρυθμών αυξήσεως του ΑΕΠ. Η κακή κατάσταση της οικονομίας των διαφόρων χωρών αποστολής εξηγεί μόνο τη διάθεση μεταναστεύσεως. Την κατεύθυνση αυτής επηρεάζει η πρόοδος της οικονομίας των χωρών υποδοχής, αν και υπάρχουν εξαιρέσεις.

2) Η έλλειψη εγχώριων εργατικών χεριών. Αυτός φαίνεται να είναι ένας πολύ σοβαρός λόγος. Η προηγηθείσα μεταναστευτική αποδημία απεψίλωσε κυρίως την ελληνική ύπαιθρο και δημιούργησε σοβαρές στρεβλώσεις στην ντόπια αγορά εργασίας.

3) Η διαδικασία της κατακόρυφης κοινωνικής κινητικότητας, δυνάμει της οποίας σε κάθε χώρα υποδοχής μεταναστών ο εγχώριος πληθυσμός φαίνεται να αποφεύγει

τα χαμηλής κοινωνικής αξιολογήσεως επαγγέλματα, με τα οποία ασχολούνται πλέον οι αλλοδαποί.

4)Γενικά όμως ο κυριότερος λόγος εισόδου αλλοδαπών στη χώρα είναι η έντονη δημογραφική της κάμψη και η ανακύπτουσα ανισορροπία μεταξύ αφ'ενός της μειωμένης εγχωρίου προσφοράς και αφ'ετέρου της αυξημένης ζήτησης εργατικών χεριών λόγω της γρήγορης αύξησης της οικονομίας.

5.2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Παρά τις αρκετές ελλείψεις τους τα νέα στοιχεία είναι όντως εντοπωσιακά.

Πίνακας 5: Αλλοδαποί που υπέβαλλαν αίτηση για κάρτα εξαρτημένης εργασίας

ΑΛΒΑΝΟΙ	6520
ΑΡΜΕΝΟΙ	6
ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ	102
ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΙ	81
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΟΙ	4
ΜΟΛΔΑΒΟΙ	8
ΟΥΚΡΑΝΟΙ	39
ΠΓΔΜ(ΣΚΟΠΙΑ)	12
ΠΟΛΩΝΟΙ	4
ΡΟΥΜΑΝΟΙ	39
ΡΩΣΟΙ	27
ΣΛΟΒΑΚΟΙ	8
ΔΙΑΦΟΡΟΙ	14

Πηγή: Νομαρχία Ημαθίας Στατιστικά στοιχεία 2002

1.Ιθαγένεια: Τα σημαντικότερα ευρήματα της αναλύσεως των στατιστικών στοιχείων είναι:

- Η πρωτοκαθεδρία των Αλβανών 95% του συνόλου
- Άλλες χώρες καταγωγής με αξιοσημείωτη παρουσία είναι η Βουλγαρία (1,5%), η Γεωργία (1,1%), η Ρουμανία (0,6%)

2.Ηλικία:

Πίνακας 6: Έρευνα της Νομαρχίας Ημαθίας 2002

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	%
0-14	6	0,09%
15-19	461	6,78%
20-24	1511	22,12%
25-29	1609	23,59%
30-44	2608	38,34%
45-64	601	8,85%
65+	16	0,24%
ΣΥΝΟΛΟ	6812	100,00%

Όπως βλέπουμε από τον πίνακα 5 το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος των αλλοδαπών ανήκει στις παραγωγικές ηλικίες, δηλαδή από 15 εώς 64 ετών σύμφωνα με έρευνα της Νομαρχίας Ημαθίας που πραγματοποιήθηκε το 2002.

3.Επίπεδο εκπαίδευσης:

Πίνακας 7: Έρευνα της Νομαρχίας Ημαθίας 2002

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	%
Αναλφάβητοι	126	1,86%
Πρωτοβάθμια	2618	38,45%
Δευτεροβάθμια	3443	50,62%
Τριτοβάθμια	625	9,07%
ΣΥΝΟΛΟ	6812	100,00%

Το μεγαλύτερο μέρος των αλλοδαπών διαθέτει λυκειακή μόρφωση. Σημαντικά είναι τα ποσοστά των ατόμων με πανεπιστημιακή μόρφωση.

4.Οικογενειακή κατάσταση:

Πίνακας 8: Έρευνα της Νομαρχίας Ημαθίας 2002

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	%
ΕΓΓΑΜΟΙ	3506	51,47%
ΑΓΑΜΟΙ	3112	45,68%
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	142	2,08%
ΧΗΡΟΙ	52	0,76%
ΣΥΝΟΛΟ	6812	100,00%

Το σημαντικότερο εύρημα είναι το υψηλό ποσοστό των έγγαμων μεταναστών (51%), πράγμα το οποίο παραπέμπει σε έναν όχι χαμηλό αριθμό προστατευομένων μελών.

5. Τομείς οικονομικής δραστηριότητας:

Πίνακας 9: Έρευνα της Νομαρχίας Ημαθίας 2002

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	3755	55,12%
ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	2857	41,94%
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	151	2,22%
ΔΙΑΦΟΡΟΙ	49	0,72%
ΣΥΝΟΛΟ	6812	100,00%

Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία ήλθαν να επικυρώσουν αυτό που ήταν γνωστό από την καθημερινή παρατήρηση, ότι δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος των αλλοδαπών μεταναστών (55%) απασχολούνται ως ανειδίκευτοι εργάτες. Αυτό προφανώς αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας σε εργατικό δυναμικό και όχι το εκπαιδευτικό υπόβαθρο των μεταναστών. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το ποσοστό (41%) των ειδικευμένων εργατών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΗΜΑΘΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Η ραγδαία είσοδος των μεταναστών από το 1990 έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην ελληνική κοινωνία. Αναμφίβολα οι μετανάστες έδωσαν ώθηση στην ελληνική οικονομία αφού αποτέλεσαν φθηνό εργατικό δυναμικό αλλά είχαν και πολλές αρνητικές συνέπειες. Η αύξηση της ανεργίας και της εγκληματικότητας είναι συνδεδεμένη με την ανεξέλεγκτη είσοδο αλλοδαπών στην χώρα. Στο παρόν κεφάλαιο θα εξετασθούν οι επιπτώσεις των αλλοδαπών στο νομό Ημαθίας σε διάφορους τομείς όπως την εγκληματικότητα, την υγεία και την ανεργία.

6.1. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με την απογραφή του 2003, κατεγράφησαν στο Νομό Ημαθίας 8625 αλλοδαποί ανερχόμενοι έτσι στο 16,22% του συνολικού πληθυσμού. Επομένως, προκειμένου να διαπιστωθεί η αυξημένη ή όχι συμμετοχή μιας εθνικής ή κοινωνικής ομάδας στην εγκληματικότητα θα πρέπει να συγκρίνεται το ποσοστό της στον πληθυσμό με το ποσοστό των μελών της μεταξύ των εγκληματούντων.

Τον δείκτη της συνολικής εγκληματικότητας και μόνον αυτόν, επικαλούνται όσοι θέλουν να «αποδείξουν» τη χαμηλή συμμετοχή των αλλοδαπών στην εγκληματικότητα. Ο δείκτης της συνολικής εγκληματικότητας δεν έχει καμία ουσιαστική αξιοπιστία καθώς «...νοθεύεται από μια σειρά αδικημάτων που κατά κανόνα δεν διαπράττουν οι αλλοδαποί...». Παράδειγμα, ενώ οι αλλοδαποί αντιπροσωπεύουν ένα 5% του πληθυσμού, η συμμετοχή τους στο σύνολο της εγκληματικότητας αντιπροσωπεύει ένα 3%. Όμως αυτό δε σημαίνει τίποτα. Διότι οι αλλοδαποί δεν συμμετέχουν καθόλου στα τροχαία και τις παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας που καταγράφονται σε μεγαλύτερους αριθμούς, ενώ

συμμετέχουν σε όλο και υψηλότερα ποσοστά στα εγκλήματα κατά της περιουσίας και της ζωής.

Αδικήματα όπου οι αλλοδαποί έχουν εκ των πραγμάτων μικρή, ελάχιστη ή καθόλου συμμετοχή είναι για παράδειγμα η μη απόδοση εισφορών στα ασφαλιστικά ταμεία, η φοροδιαφυγή, οι παραβιάσεις αγορανομικών ή υγειονομικών διατάξεων, οι υπεξαιρέσεις, η ρύπανση κλπ. Σε τέτοιου είδους αδικήματα οι αλλοδαποί έχουν ελάχιστη συμμετοχή κυρίως λόγω του ότι δεν έχουν τη δυνατότητα να τα διαπράξουν. Επιπλέον, τα προαναφερθέντα αδικήματα δεν έχουν την ίδια βαρύτητα ούτε προκαλούν μεγάλο αίσθημα ανασφάλειας στον πληθυσμό όσο οι ανθρωποκτονίες, οι ληστείες, οι βιασμοί κλπ. Στην τέλεση των οποίων οι αλλοδαποί κατέχουν συμμετοχή πολλαπλάσια του ποσοστού τους στον πληθυσμό.

Επομένως, προκύπτει ότι οι Έλληνες πολίτες εγκληματούν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους αλλοδαπούς γενικά και τους λαθρομετανάστες ειδικότερα. Αυτή όμως η διαπίστωση διακρίνεται από προχειρότητα καθώς αποδίδει μόνο μια γενική, σε αδρές γραμμές, εικόνα της εμφανούς εγκληματικότητα. Πρέπει καταρχήν να σημειωθεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία συμπεριφορών οι οποίες χαρακτηρίζονται εγκληματικές, αποτελείται από πλημμελήματα, η πλειοψηφία των οποίων δεν έχει ιδιαίτερο εγκληματολογικό ενδιαφέρον, καθώς σχετίζεται με την καθημερινή οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα, όπως παράδειγμα τα τροχαία ατυχήματα, οι παραβιάσεις εργατικών ή ασφαλιστικών νόμων, φορολογικές παραβάσεις, έκδοση ακάλυπτων επιταγών. Σε αυτές τις κατηγορίες αδικημάτων οι μετανάστες έχουν εκ των πραγμάτων ασήμαντη συμμετοχή προς το παρόν. Επίσης, σε ορισμένες κατηγορίες σοβαρών εγκλημάτων, όπως πολλά οικονομικά εγκλήματα (απάτη, κατάχρηση, δωροδοκία κλπ) τα οποία συχνά τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος, οι μετανάστες ουδεμία δυνατότητα ή ευκαιρία για την ενδεχόμενη διάπραξη τους έχουν λόγω των μορφών της σημερινής συμμετοχής τους στην οικονομική δραστηριότητα της χώρας γενικότερα.

Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος της εγκληματικότητας στη χώρα μας γενικότερα και στο Ν.Ημαθίας ειδικότερα θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι οι στατιστικές της αστυνομίας καταγράφουν μόνο την «φανερή» εγκληματικότητα, δηλαδή μόνο το σύνολο των παραβατικών πράξεων που καταγγέλλονται. Παραβατικές πράξεις μη καταγγελλθείσες δεν καταγράφονται παρ'όλο που και

αυτές αποτελούν εγκλήματα και συμβάλουν στο αίσθημα ανασφάλειας των πολιτών.

6.1.1. Εγκληματικότητα με βάση τους συλληφθέντες και τα ποσοστά εξιχνίασης των εγκλημάτων

Ένας σχετικά αξιόπιστος δείκτης εγκληματικότητας αναφέρεται στους συλληφθέντες δράστες και σχηματίζεται με βάση τα εξιχνιασθέντα εγκλήματα. Ο δείκτης αυτός επηρεάζεται άμεσα από την αποτελεσματικότητα της αστυνομίας στην εξιχνίαση των εγκλημάτων και στην σύλληψη των δραστών. Για να γίνει αυτό καλύτερα αντιληπτό παρατίθενται τα στοιχεία της ΕΛ.ΑΣ. αναφορικά με τους αριθμούς εξιχνίασεως των σοβαρότερων αδικημάτων στον Νομό Ημαθίας κατά τα έτη 1993,1994,1995,1996,1997,1998,1999,2000,2001,2002 και 2003.

Πίνακας 10:Αριθμός εξιχνιάσεων των σοβαρότερων αδικημάτων σύμφωνα με στοιχεία του Α.Τ. Βεροίας

ΕΤΟΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΩΝ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	ΣΥΝΟΛΟ
Παραβάσεις Ειδικών Ποινικών Νόμων	5	26	10	29	27	71	63	22	36	30	50	369
Εγκλήματα σχετικά με υπομνήματα (πλαστογραφία-λοιπά)					2	3	7	10	30	1	7	60
Ναρκωτικά				3	7	19	9	7	10	14	6	75
Εγκλήματα περί Δημόσιας υγείας						10		3	8	41	40	102
Κλοπές	5	6	4	11	23	32	19	8	18	16	8	150
Βιασμοί				10	6			1	1		1	19
Σωματικές βλάβες	3		2	4	4		4	3	3	1		24
Ανθρωποκτονία	1	1		7	1	2	4	2			4	22
Κλοπές ζώων			4	1			2					7
Περί όπλων(κατοχή-οπλοχρησία)	1		3		3	4	2	3	3		3	22
Ληστείες		5		3	5	9	10	1				33
Εγκλήματα σχετικά με νόμισμα (παραχάραξη)	1				1	4		1	1		1	9
Παίγνια					3		1	2		1	2	9
Εγκλήματα κατά τιμής(εξύβριση)					1				3	4	1	9
Εγκλήματα κατά γενετήσιας ελευθερίας & Οικ. Εκμετάλευσης γενετ. Ζωής						4			10	3	5	22
Εγκλήματα κατά προσωπικής ελευθερίας							2		2	2		6
Αρχαιοκαπηλία						1					1	2
Διατάραξη ασφάλειας συγκοινωνιών								2		2		4
Απόδραση κρατουμένου				1	2							3
Εγκλήματα σχετικά με γάμο				2								2
Απάτη Π.Κ. 386		3										3
Εμπρησμός σε δάση	3											3
Περί αυτοκινήτων νομοθεσία			1								1	2
Περί οικονομικού κανονισμού				2					4			6
Εγκλήματα κατά περιουσιακών δικαιωμάτων						2						2
Επιβουλή της Δημόσιας Τάξης							2					2
Σύνολο ετησίως	112	135	119	169	182	157	114	65	130	117	133	989

Καθίστανται λοιπόν εμφανές ότι οι δείκτες εγκληματικότητας με βάση τους συλληφθέντες δράστες εξαρτώνται από τους αριθμούς εξιχνιάσεως κάθε εγκλήματος. Για παράδειγμα οι χαμηλοί αριθμοί εξιχνιάσεως εγκλημάτων κατά περιουσιακών δικαιωμάτων, περί οικοδομικού κανονισμού, περί αυτοκινήτων νομοθεσία, αρχαιοκαπηλία επηρεάζουν την αντιπροσωπευτικότητα του

«δείγματος» των συλληφθέντων και επομένως και την εικόνα της συμμετοχής κάθε εθνικής ομάδας στην διάπραξη του εγκλήματος.

Έχει υποστηριχθεί η άποψη ότι ο αυξημένος αριθμός αλλοδαπών στον συνολικό αριθμό συλληφθέντων (χωρίς να περιλαμβάνονται οι συλλήψεις για παράνομη είσοδο και παραμονή) οφείλεται στην αυξημένη αστυνόμευση του αλλοδαπού πληθυσμού και το γεγονός αυτό παραμορφώνει εν μέρει την εικόνα της βαριάς εγκληματικότητας εις βάρος των αλλοδαπών. Ακόμη, η έρευνα στην εγκληματολογία δείχνει ότι δράστες που ανήκουν σε μειονότητες και υποκοιλοτύρες επισημαίνονται και συλλαμβάνονται ευκολότερα από τις διοικητικές αρχές.

Επίσης, λόγω του ότι έχουν εισέλθει πάρα πολύ αλλοδαποί στη χώρα μας γενικότερα, χωρίς να είναι καταγεγραμμένοι, άτομα χωρίς ταυτότητα και άρα χωρίς τους άτυπους κοινωνικούς ελέγχους που ισχύουν για τους άλλους, η συντριπτική πλειονότητα των εγκλημάτων που διαπράττονται από τους αλλοδαπούς παραμένουν ανεξιχνίαστα και η αριθμητική τους συμμετοχή στο έγκλημα μικρή.

Οι κατά καιρούς εκφρασθείσες απόψεις αξιωματούχων της ΕΛ.ΑΣ. δικαιώνουν την άποψη που υποστηρίζει ότι οι αλλοδαποί, λόγω του ότι η πλειοψηφία τους βρίσκεται σε καθεστώς παρανομίας, έχουν περισσότερες πιθανότητες να αποφύγουν την σύλληψη και επομένως το πιθανότερο είναι να υποεκπροσωπούνται στον αριθμό των συλληφθέντων και όχι το αντίστροφο.

Σύμφωνα με τους αξιωματικούς της ΕΛ.ΑΣ. τα συντριπτικά περισσότερα εγκλήματα που διαπράττονται από παράνομους μετανάστες παραμένουν ανεξιχνίαστα καθώς «οι παράνομοι είναι σαν τις «σκιές», χωρίς χαρτιά, χωρίς δακτυλικά αποτυπώματα, χωρίς σημεία «αναφορά». Η αστυνομία είναι «τυφλή» έναντι των αλλοδαπών παρανομούμενων». Είναι δηλαδή αυτονόητο ότι εξιχνιάζονται με «μεγαλύτερη ευκολία τα εγκλήματα που διαπράττουν οι Έλληνες δράστες».

Ο εντοπισμός και η σύλληψη αλλοδαπών, ανθρώπων χωρίς ταυτότητα που έχουν την δυνατότητα να διαφύγουν στη χώρα τους και να εξαφανισθούν, παρουσιάζει αυξημένο βαθμό δυσκολίας σε σχέση με τους Έλληνες κακοποιούς. Γι' αυτό και τα εγκλήματα που διαπράττονται από αλλοδαπούς στη συντριπτική πλειονότητα τους παραμένουν ανεξιχνίαστα.

Όπως εκτιμάται από τους αξιωματικούς της ΕΛ.ΑΣ. το χαμηλό ποσοστό εξιχνίασης με το οποίο «βαρύνονται» οι αρμόδιες διωκτικές υπηρεσίες οφείλεται στο γεγονός πως οι περισσότεροι αλλοδαποί δράστες και ιδιαίτερα οι Αλβανοί είναι αληθινοί φαντομάδες, «φορτωμένοι» με πλήθος ονομάτων. Όπως έχει αποδειχτεί όταν οι δράστες είναι αλλοδαποί και καταζητούνται από την αστυνομία, για να αποφύγουν τον κίνδυνο της σύλληψης μεταβαίνουν σε γειτονικές χώρες (Αλβανία, Βουλγαρία) και επανακάμπτουν στην ενεργό δράση, μετά από μικρό χρονικό διάστημα συμμετέχοντας σε υπάρχουσες συμμορίες ή ιδρύοντας νέες.

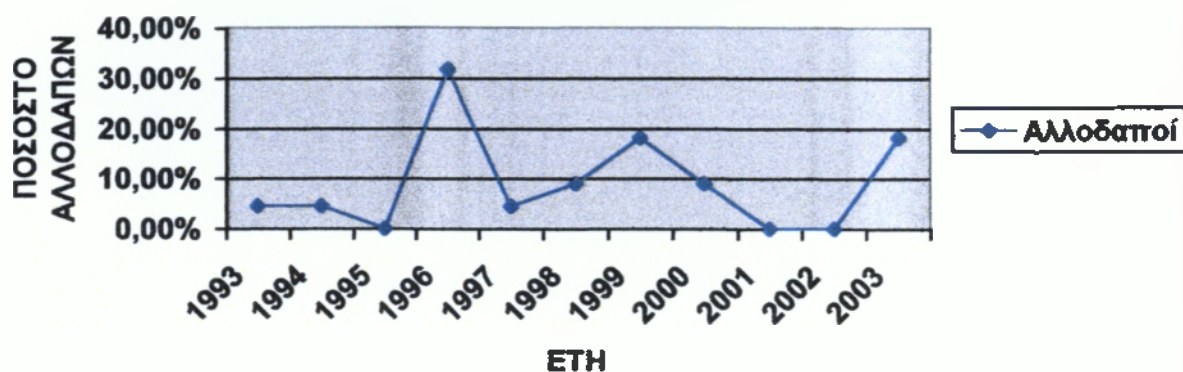
Ένα άλλο επιχείρημα το οποίο χρησιμοποιείται για να αιτιολογήσει τα υψηλά ποσοστά συμμετοχής των αλλοδαπών στην βαριά εγκληματικότητα είναι αυτό του «ηλικιακού παράγοντα» σύμφωνα με το οποίο η αυξημένη εγκληματικότητα τους οφείλεται στο ότι πολλοί εξ'αυτών είναι νεαρής ηλικίας. Όμως ακόμα και αν η συμμετοχή των αλλοδαπών στην βαριά εγκληματικότητα αναχθεί στις ηλικιακές κατηγορίες η υπερεκπροσώπηση τους παραμένει. Ακόμη και μετά την αναγωγή της ηλικιακής παραμέτρου και πάλι τα ποσοστά παραμένουν υψηλά, ιδιαίτερα ως προς την εμπλοκή στη σοβαρή εγκληματικότητα συγκεκριμένων εθνοτικών ομάδων όπως οι Αλβανοί στις ανθρωποκτονίες και οι Ρουμάνοι στις ληστείες.

Πάντως η επίκληση του ηλικιακού παράγοντα έχει καθαρά «τεχνοκρατικό» και όχι ουσιαστικό χαρακτήρα καθώς για τα θύματα της εγκληματικότητας δεν έχει καμιά διαφορά αν ο δράστης των εγκλημάτων είναι «νέος» ή «ηλικιωμένος» αλλά ούτε και μειώνει τον όγκο της εγκληματικότητας που οφείλεται σε αλλοδαπούς. Επιπλέον, αφαιρεί από τους αλλοδαπούς μέρος της ευθύνης των πράξεων τους καθώς ουσιαστικά αποτελεί επίκληση του «νεαρού» της ηλικίας.

6.1.2 Η βαριά εγκληματικότητα αναλυτικά στο Ν. Ημαθίας

ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΕΣ

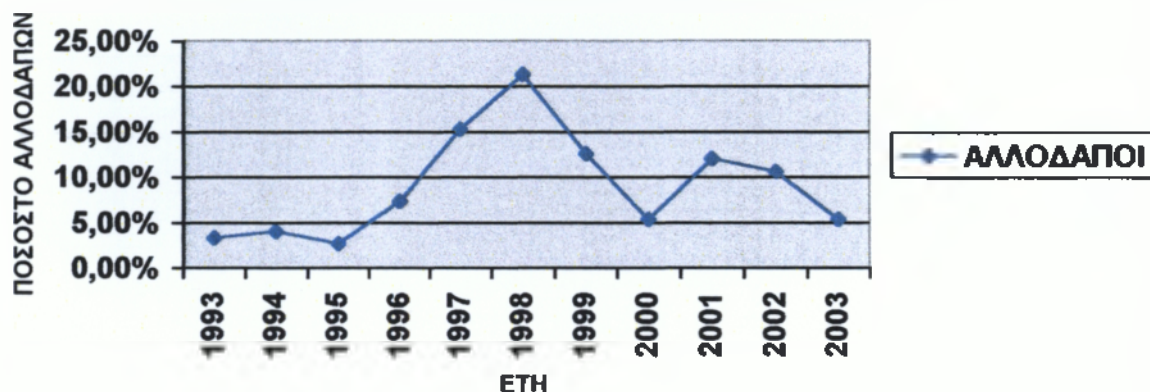
Συλληφθέντες Δράστες για Ανθρωποκτονία (%)

Από τα στοιχεία του εν λόγω διαγράμματος καθίσταται εμφανής η πολύ αυξημένη συμμετοχή των αλλοδαπών στις ανθρωποκτονίες. Βλέπουμε ότι το ποσοστό συμμετοχής των αλλοδαπών στις ανθρωποκτονίες κατά το 1996 υπερβαίνει το 30%, ενώ από το 1999 έχουμε πτώση του ποσοστού το οποίο όμως αυξήθηκε το 2003 και έφτασε πάλι στα επίπεδα του 1999.

ΚΛΟΠΕΣ-ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ

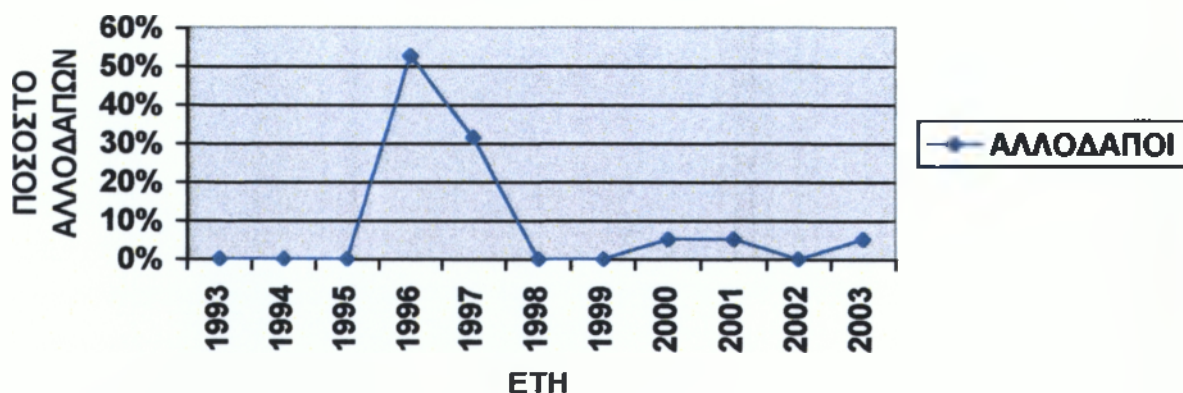
Συλληφθέντες Δράστες Κλοπών-Διαρρήξεων (%)

Η συμμετοχή των αλλοδαπών στις κλοπές – διαρρήξεις παρατηρούμαι ότι μειώνεται τα τελευταία χρόνια αλλά εξακολουθεί να παραμένει πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με το ποσοστό τους στον πληθυσμό του Νομού. Το 1998 είχαμε το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής αλλοδαπών σε κλοπές και διαρρήξεις.

ΒΙΑΣΜΟΙ

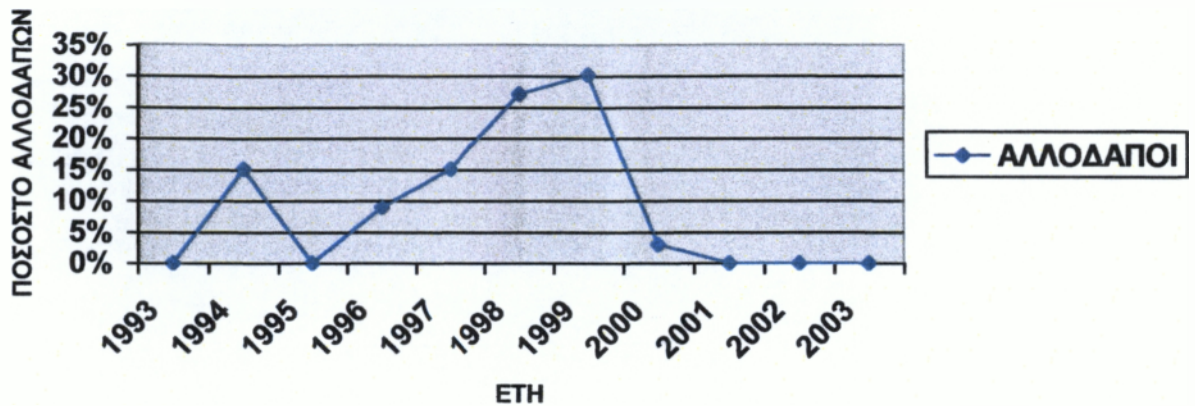
Συλληφθέντες Δράστες Βιασμών (%)

Από τα στοιχεία του εν λόγω διαγράμματος φαίνεται η αύξουσα συμμετοχή των αλλοδαπών το 1996 που φτάνει το 50%, ενώ τα τελευταία χρόνια το ποσοστό μειώθηκε κοντά στο 10%.

ΛΗΣΤΕΙΕΣ

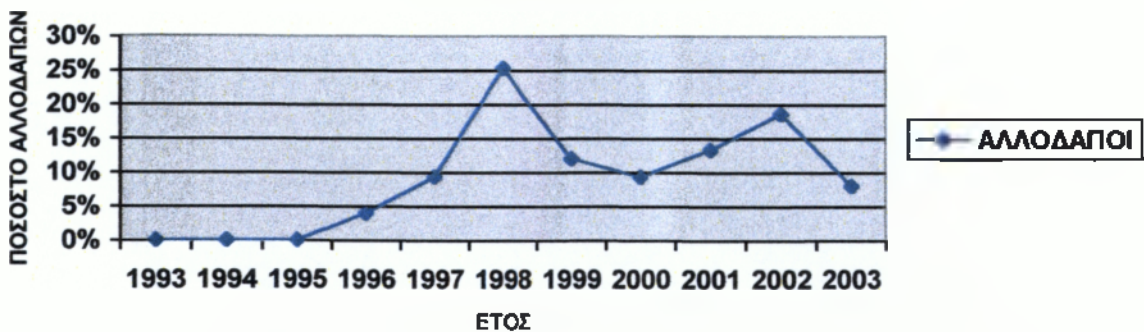
Συλληφθέντες Δράστες Ληστειών (%)

Όπως φαίνεται από το εν λόγω διάγραμμα, η συμμετοχή των αλλοδαπών στους συλληφθέντες δράστες ληστειών τα πρώτα χρόνια παραμονής τους στο Νομό Ημαθίας ήταν ιδιαίτερα υψηλή, μέχρι το έτος 1999 όπου έφτασε το 30%. Από εκεί και πέρα παρατηρούμε μια μείωση του ποσοστού που έφτασε σε μηδενικά επίπεδα τα τελευταία χρόνια.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

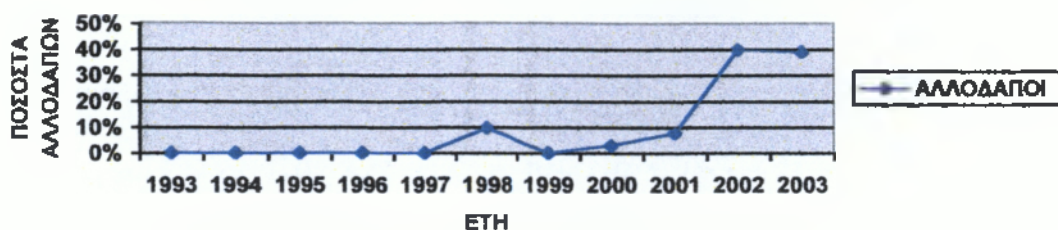
Συλληφθέντες για Ναρκωτικά

Τα στοιχεία του εν λόγω διαγράμματος καταδεικνύουν ότι οι αλλοδαποί συλληφθέντες για ναρκωτικά το 1998 είχε φτάσει το 25%, ενώ το 2003 παρουσιάζει κάμψη παραμένοντας όμως σε υψηλά επίπεδα.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

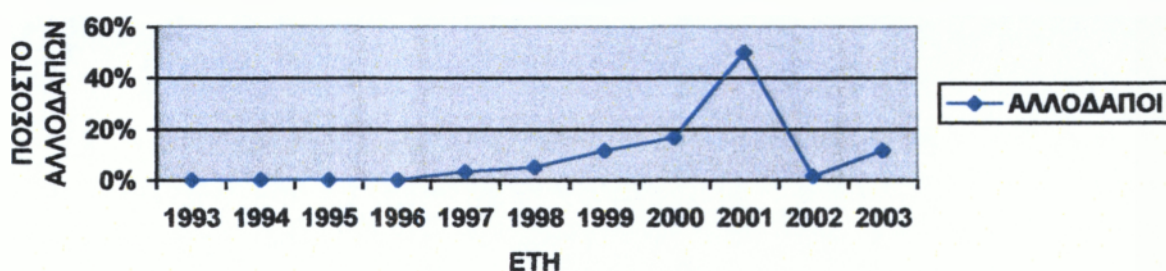
Συλληφθέντες Δράστες Για Εγκλήματα Περί Δημόσιας Υγείας (%)

Τα στοιχεία για τους συλληφθέντες δράστες για εγκλήματα περί δημόσιας υγείας καταδεικνύουν την υψηλή συμμετοχή των αλλοδαπών τα τελευταία δύο χρόνια που φτάνει το 40% στην διάπραξη του εν λόγω εγκλήματος. Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το ποσοστό αυτό παραμένει υψηλό.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ(πλαστογραφία)

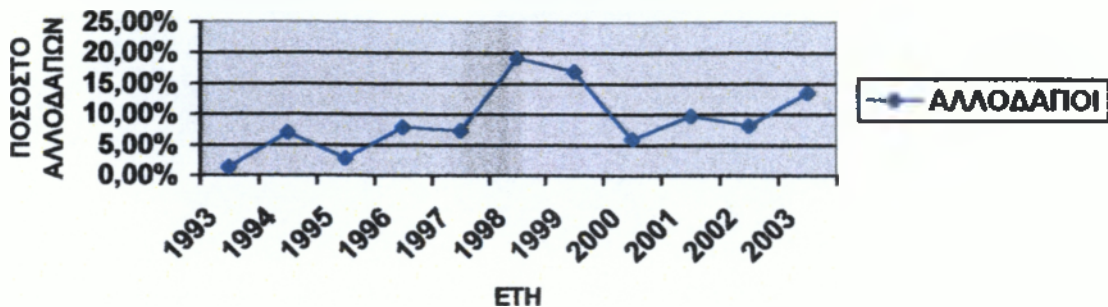
Συλληφθέντες Δράστες για εγκλήματα σχετικά με υπομνήματα (%)

Η συμμετοχή των αλλοδαπών σε εγκλήματα σχετικά με υπομνήματα όπως είναι η πλαστογραφία από το 1996 αυξήθηκε σημαντικά φτάνοντας μέχρι το 50% το 2001 ενώ το 2003 έπεσε στο 10%.

ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

Συλληφθέντες Δράστες για Παραβάσεις Ειδικών Ποινικών Νόμων(%)

Τα στοιχεία του εν λόγω διαγράμματος δείχνουν ότι η συμμετοχή των αλλοδαπών παρουσιάζει μεγάλη αύξηση το 1998, ενώ το 2000 μειώνεται μέχρι το 2003 που τείνει να αυξηθεί και πάλι αρκετά.

6.2. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστούν οι κίνδυνοι που εγκυμονεί για τη δημόσια υγεία η ανεξέλεγκτη και μαζική εισροή των παράνομων μεταναστών.

Μια πλευρά της παράνομης μετανάστευσης η οποία δεν έχει λάβει την προσοχή που της πρέπει είναι αυτή των κινδύνων για τη δημόσια υγεία. Το πρόβλημα έχει εντοπισθεί εδώ και χρόνια. Ήδη κάποιοι ειδικοί² είχαν προειδοποιήσει για το ότι οι ομάδες αλλοδαπών που εισέρχονται ανεξέλεγκτα στην χώρα μπορούν να φέρουν αρρώστιες οι οποίες να οδηγήσουν μέχρι και σε επιδημίες. Οι αρρώστιες αυτές είναι η διφθερίτιδα, η πολιομυελίτιδα, οι παρασιτώσεις, η μηνιγγίτιδα, η ηπατίτιδα Α, Β και C και η ελονοσία. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι πρώτοι οι οποίοι εκτίθενται στον κίνδυνο προσβολής είναι οι αστυνομικοί που συλλαμβάνουν τους παράνομους μετανάστες και τους μεταφέρουν. Μάλιστα, έχουν υπάρξει περιπτώσεις όπου αστυνομικοί προσεβλήθησαν από ηπατίτιδα και ψώρα που τους μετέδωσαν κρατούμενοι παράνομοι μετανάστες.

Η χώρα μας βρίσκεται αντιμέτωπη με επιδημίες νόσων όπως η φυματίωση, η

² βλ. Γιάννης Κολοβός «Το κουτί της Πανδώρας»,σελ. 175-160,2003

εχινοκοκκίαση, η οξυουρίαση, η αμοιβάδωση και άλλες λόγω του κύματος μεταναστών από τις χώρες της κεντρικής και νοτιοκεντρικής Ασίας, από την Αλβανία καθώς και από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Οι νόσοι αυτές είχαν εξαφανισθεί από την Ελλάδα στο πρώτο μισό της δεκαετίας του 1960 αλλά η χώρα μας κινδυνεύει να τις ξανααντιμετωπίσει σε 5-10 χρόνια αν δεν ληφθούν μέτρα πρόληψης. Οι κάθε προελεύσεως μετανάστες συνεισφέρουν στην «πολυπολιτισμική» Ελλάδα διαφορετικές ασθένειες ανάλογα με την χώρα καταγωγής τους. Όπως, παράδειγμα οι μετανάστες από το Καζακστάν έφεραν κυρίως φυματίωση, ενώ από την Αλβανία έφεραν παρασιτώσεις, επειδή έχουν πολλά προβλήματα στο υδρευτικό τους σύστημα. Οι ασθένειες αυτές μαστίζουν μέχρι στιγμής μόνο τους μετανάστες και δεν έχουν μεταδοθεί στον Ελληνικό πληθυσμό. Αυτό συμβαίνει γιατί οι ομάδες των μεταναστών εξακολουθούν να είναι περιθωριοποιημένες χωρίς να έχουν επαφές με τον ελληνικό πληθυσμό. Όμως χρειάζεται προσοχή και πρέπει να παρθούν μέτρα καθώς οι περισσότερες από αυτές τις ασθένειες βρίσκονται στο στάδιο της επώασης και στη συνέχεια θα εκδηλωθούν.

Μια νόσος που έκανε την εμφάνισή της πιο συχνή στον πληθυσμό του νομού Ημαθίας είναι η φυματίωση. Επανεμφανίζεται η νόσος λόγω της έλευσης των παράνομων μεταναστών στην χώρα μας. Σύμφωνα με το νοσοκομείο Βεροίας ένα 2% του πληθυσμού του νομού παρουσιάζει τη νόσο με ανοδική πορεία. Και αυτό πιθανολογείται διότι δεν είναι δηλωμένα όλα τα κρούσματα. Το μέγεθος του κινδύνου είναι μεγάλο διότι όταν έγιναν έλεγχοι με ακτινογραφία θώρακα σε μετανάστες προκειμένου να τους χορηγηθεί πράσινη κάρτα τα κρούσματα φυματίωσης στον πληθυσμό αυξήθηκαν και αυτό είναι ένα μείζον υγειονομικό πρόβλημα. Οι εισερχόμενοι παράνομοι μετανάστες δεν υφίστανται κανέναν έλεγχο και δεδομένου ότι ο κάθε φυματικός μολύνει 10 με 15 άτομα ετησίως δημιουργείται χρόνο με το χρόνο μια «αλυσίδα θανάτου». Επίσης μια άλλη απειλή για τον νομό είναι τα αφροδίσια νοσήματα λόγω της αύξησης του αριθμού των αλλοδαπών εκδιδόμενων γυναικών. Επανεμφανίστηκαν ασθένειες όπως τα κονδυλώματα η σύφιλη, ο έρπης, οι ψείρες στα γεννητικά όργανα, η βλεννόρροια και οι τριχομονάδες.

6.2.1. Το κόστος περίθαλψης και νοσηλείας των μεταναστών-αλλοδαπών

Με στοιχεία του νοσοκομείου Βεροίας διαπιστώνεται ότι διατίθενται εντυπωσιακά υψηλά ποσά ετησίως από τον προϋπολογισμό για τη νοσηλεία ανασφάλιστων αλλοδαπών.

Οι αλλοδαποί «υποασφαλίζονται» επικολλώντας μόνον 50 ένσημα προκειμένου να πάρουν παράταση της άδειας παραμονής τους και στη συνέχεια εργάζονται ανασφάλιστοι αλλά παράλληλα αποκτώντας πλήρη πρόσβαση τόσο αυτοί όσο και οι οικογένειες τους στις υγειονομικές παροχές με αποτέλεσμα να δημιουργείται προβληματισμός στους θύνοντες του Ι.Κ.Α. καθώς το κόστος των παροχών υγείας προς τους μετανάστες αυξάνεται δυσανάλογα συγκριτικά με το ύψος των εισφορών.

Το κόστος της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσηλευτικής περίθαλψης των αλλοδαπών που προκύπτει κατά έτη 1995, 1996, 1997 είναι τα εξής:

1995		
ΑΛΒΑΝΟΙ	ΑΛΛΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΕΣ
6.630.577	2.744.497	3.503.740
1996		
ΑΛΒΑΝΟΙ	ΑΛΛΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΕΣ
9.314.387	2.519.905	4.688.412
1997		
ΑΛΒΑΝΟΙ	ΑΛΛΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΕΣ
14.414.769	4.106.238	6.311.468

*τα ποσά είναι σε δραχμές

Πηγή: Νοσοκομείο Βεροίας, Οικονομικά Αποτελέσματα Περίθαλψης Αλλοδαπών

Βλέπουμε από τον παραπάνω πίνακα ότι χρόνο με το χρόνο τα έξοδα για τους αλλοδαπούς αυξάνονται και αυτό γιατί κάθε χρόνο η εισροή των αλλοδαπών στην χώρα μας όλο και μεγαλώνει.

Το κόστος της ιατροφαρμακευτικής και νοσηλευτικής περίθαλψης των Αλλοδαπών κατά το έτος 2000, που δαπανήθηκε είναι:

Δαπάνες ανασφάλιστων αλλοδαπών κατά το έτος 2000	30.368.220δρχ.
---	----------------

Πηγή: Γενικό Νοσοκομείο Βεροίας, Οικονομικά Αποτελέσματα Περίθαλψης Αλλοδαπών 2000

Οι παρακάτω πίνακες μας δίνουν στοιχεία για τις δαπάνες νοσηλείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης Ελλήνων και αλλοδαπών ανασφάλιστων και οικονομικά αδύνατων για τα έτη 2001-2002-2003.

**ΔΑΠΑΝΕΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2001**

	Α ΕΞΑΜΗΝΟ	Β ΕΞΑΜΗΝΟ
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των Ελλήνων υπηκόων κατόχων βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας (εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς.	49.712,33	46.692,07
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των Ελλήνων ανασφάλιστων που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο.	31.318,93	20.434,01
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των αλλοδαπών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας (όπου αυτό προβλέπεται) εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς.	5.722,67	440,21
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους Έλληνες με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	26.679,25	35.041,77
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους αλλοδαπούς με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	---	22.314,66
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των Κυπρίων υπηκόων.	---	---
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των πολιτικών προσφύγων.	---	---
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των λοιπών αλλοδαπών που δεν εντάσσονται στις ανωτέρω κατηγορίες και δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο.	8.113,83	31.601,64
ΣΥΝΟΛΟ	121.547,01	156.524,36

Πηγή:Γενικό Νοσοκομείο Βέροιας, Οικονομικά Αποτελέσματα Περίθαλψης Αλλοδαπών και Ελλήνων 2001

**ΔΑΠΑΝΕΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2002**

Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας, εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς.	6.487,42
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους Έλληνες με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	65.743,24
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους ομογενείς με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	17.716,37
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των πολιτικών προσφύγων.	0
Το σύνολο δαπάνης περίθαλψης αλλοδαπών που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο.	22.983,58
Το σύνολο δαπάνης περίθαλψης Ελλήνων με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	118.589,05
ΣΥΝΟΛΟ	231.519,66

Πηγή: Γενικό Νοσοκομείο Βέροιας, Οικονομικά Αποτελέσματα Περίθαλψης Αλλοδαπών και Ελλήνων 2002

**ΔΑΠΑΝΕΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2003**

Α ΤΡΙΜΗΝΟ 2003

Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των Ελλήνων υπηκόων κατόχων βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας (εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς)	40.559,60
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας (όπου αυτό προβλέπεται) εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς.	2.789,50
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους Έλληνες με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	19.363,66
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	16.166,11
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των πολιτικών προσφύγων	-
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης	

αλλοδαπών που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο	2.978,37
ΣΥΝΟΛΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΥΡΩ	81.857,24

Β ΤΡΙΜΗΝΟ 2003

Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των Ελλήνων υπηκόων κατόχων βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας (εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς)	35.553,90
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας, (όπου αυτό προβλέπεται) εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς.	689,66
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους Έλληνες με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας	19.478,36
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας.	14.328,41
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των πολιτικών προσφύγων	-
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης αλλοδαπών που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο	5.341,31
ΣΥΝΟΛΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΥΡΩ	75.391,64

Γ ΤΡΙΜΗΝΟ 2003

Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των Ελλήνων υπηκόων κατόχων βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας (εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς)	28.570,68
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας, (όπου αυτό προβλέπεται) εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς	
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους Έλληνες με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας	
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας	
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των πολιτικών προσφύγων	-

Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης αλλοδαπών που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο	6.759,73
ΣΥΝΟΛΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΥΡΩ	35.330,41

Δ ΤΡΙΜΗΝΟ 2003

Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των Ελλήνων υπηκόων κατόχων βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας (εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς)	21.015,60
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας (όπου αυτό προβλέπεται) εκτός της δαπάνης φαρμάκων για τους εξωτερικούς ασθενείς	73,36
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων για τους Έλληνες με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας	
Το σύνολο της δαπάνης φαρμάκων ομογενών με βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας	
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των πολιτικών προσφύγων	-
Το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης αλλοδαπών που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο	7.186,61
ΣΥΝΟΛΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΥΡΩ	28.275,57

Πηγή: Γενικό Νοσοκομείο Βέροιας, Οικονομικά Αποτελέσματα Περίθαλψης Αλλοδαπών και Ελλήνων 2003

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούμε ότι είχαμε μείωση της δαπάνης περίθαλψης αλλοδαπών που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς το νοσοκομείο από το 2001 έως το 2003. Αυτό οφείλεται στην αθρόα εισροή των αλλοδαπών του 2001, ενώ τα επόμενα δύο έτη είχαμε σημαντική μείωση του αριθμού τους. Το 2001 το ποσοστό της δαπάνης αντιστοιχούσε στο 14% του συνόλου των δαπανών, ενώ το 2002 στο 9,9% και το 2003 στο 10%. Επίσης, παρατηρούμε ότι οι δαπάνες περίθαλψης των αλλοδαπών αυξάνονται κατά πολύ το δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους. Αυτό συμβαίνει γιατί ο αριθμός των αλλοδαπών στην χώρα μας είναι πολύ μεγαλύτερος τους θερινούς μήνες.

6.2.2 ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

³Από την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και των συναφών προβλημάτων, προέκυψε ότι σήμερα για την παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης σε αλλοδαπούς μη προερχόμενους από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ισλανδία, Νορβηγία, Λιχτενστάιν) σε πολλές περιπτώσεις δεν τηρούνται οι θεσμοθετημένες διαδικασίες, υπάρχει άμβλυση στην παρακολούθηση και σε μεμονωμένες περιπτώσεις υπάλληλοι, όλων των βαθμίδων, του Εθνικού Συστήματος Υγείας, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και του ιδιωτικού τομέα έχουν εμπλακεί σε παράνομες και παράτυπες διαδικασίες.

Από ελέγχους που έχουν ήδη διενεργηθεί, διαπιστώθηκε αποδεδειγμένα ότι έχουν δημιουργηθεί παράνομα δίκτυα που διοχετεύουν αλλοδαπούς στην χώρα μας για την παροχή δωρεάν νοσηλείας με έξοδα του Ελληνικού Κράτους, χωρίς να τηρούνται οι διακρατικές συμφωνίες που προβλέπουν τη νόμιμη διαδικασία για την παροχή νοσηλείας σε αλλοδαπούς εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις διασυνδεδεμένοι με τα παράνομα αυτά δίκτυα διακίνησης αλλοδαπών ασθενών είναι και ιδιωτικοί γιατροί οι οποίοι συνέχεια διοχετεύουν παράνομα ασθενείς στα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. σε βάρος των Ελλήνων φορολογούμενων.

Στα πλαίσια των ελέγχων έχει παρατηρηθεί η παράνομη περίθαλψη από τα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. αλλοδαπών ασθενών εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα και δεν καλύπτονται από τις σχετικές διακρατικές συμφωνίες, δημιουργώντας τις συνθήκες για την ύπαρξη ενός πραγματικού λαθρεμπορίου υγείας το οποίο εκμεταλλεύεται το Ελληνικό Δημόσιο για τον προσπορισμό ιδίου οφέλους. Τακτικά περιστατικά και χρόνιες παθήσεις “βαφτίζονται” επείγοντα και εισάγονται για νοσηλεία, ενώ παρουσιάζονται πλήθος περιπτώσεων αλλοδαπών ασθενών εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. που εισέρχονται στη χώρα ως τουρίστες και μέσα σε ελάχιστες ημέρες από την άφιξη τους εισάγονται ως “επείγοντα” περιστατικά στα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. για την πραγματοποίηση πανάκριβων προγραμματισμένων εγχειρίσεων (π.χ. αρθροπλαστικών, τοποθέτησης κοχλιακών εμφυτευμάτων, τεχνητών μελών κλπ) σε βάρος των Ελλήνων φορολογούμενων. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν συντρέχει λόγος που να ³βλ. εγκύκλιος Υ4α/οικ.8992, 13 Ιουλίου 2000 του πρώην Υπουργού Υγείας Παπαδόπουλου που εστάλη σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας

δικαιολογεί τον έκτακτο χαρακτήρα των περιστατικών και δεν διατρέχει κίνδυνο η ζωή του ασθενούς.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σήμερα το 80% και πλέον των κλινών ορισμένων μαιευτικών κλινικών Νοσοκομείων του ΕΣΥ καταλαμβάνονται από αλλοδαπές που εισήχθησαν ως “επείγοντα” περιστατικά για δωρεάν νοσηλεία ενώ είτε έχουν αφιχθεί στη χώρα μας μόλις λίγα εικοσιτετράωρα πριν τη γέννα με τουριστική βίζα, είτε δεν διαθέτουν τα απαραίτητα νομοποιητικά έγγραφα και συχνά βρίσκονται παράνομα στη χώρα μας. Τέτοια συμπτώματα είναι όχι μόνο απαράδεκτα αλλά επιβαρύνουν σημαντικά τον κρατικό προϋπολογισμό και βλάπτουν τον ίδιο τον σκοπό του Εθνικού Συστήματος Υγείας υποβιβάζοντας το σε μέσο κερδοσκοπίας ολίγων επιτήδειων.

Πέραν των ανωτέρω, δρουν αποδεδειγμένα παράνομα κυκλώματα τα οποία και πλαστογραφούν βιβλιάρια οικονομικής αδυναμίας ή και βιβλιάρια ασφαλιστικών φορέων, με τα οποία παρέχεται δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική περίθαλψη από Νοσοκομεία του ΕΣΥ. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σε δύο μόνο Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας έχουν από την αρχή του 1999 εντοπιστεί περίπου 150 πλαστά βιβλιάρια οικονομικής αδυναμίας τα οποία παραπέμφθηκαν στην Ασφάλεια, ενώ αμφισβητείται η γνησιότητα άλλων 100 τα οποία και έχουν παραπεμφθεί από τα Νοσοκομεία στις φερόμενες ως εκδότριες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις για την διασταύρωσή τους.

Για την αντιμετώπιση των νοσηρών αυτών φαινομένων δίνονται σαφείς οδηγίες κατά περίπτωση για την ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική περίθαλψη από τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ των αλλοδαπών (εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ.) ασθενών προκειμένου να εξαρθρωθούν τα παράνομα κυκλώματα και να εκλείψουν οριστικά όλα τα φαινόμενα παράνομης παροχής δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης σε ασθενείς που δεν τη δικαιούνται.

Σύμφωνα με το υπάρχον Θεσμικό Πλαίσιο, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος στην Ελλάδα για νοσηλεία σε αλλοδαπό μη προερχόμενο από χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να έχει εκδοθεί προηγουμένως εγκριτική Απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Για τις περιπτώσεις αυτές έχουν υπογραφεί διακρατικές συμφωνίες, οι οποίες υλοποιούνται σε κάθε περίπτωση, με την έκδοση εγκριτικής απόφασης του Υπουργού υγείας και πρόνοιας, για την εισαγωγή του συγκεκριμένου ασθενούς σε συγκεκριμένο Νοσοκομείο. Σε έκτακτες περιπτώσεις όπου δεν είναι χρονικά δυνατή η έκδοση Υπουργικής Απόφασης, θα πρέπει για την

εισαγωγή να υπάρχει υποχρεωτική επιβεβαίωση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας της Ελλάδας σε μορφή τηλεομοιοτυπίας (φαξ).

Για τους αλλοδαπούς που διαβιών μόνιμα ή προσωρινά στη χώρα, προκειμένου να νοσηλευθούν από τα Νοσοκομεία, θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα (ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο με προξενική θεώρηση, τίτλος διαμονής, βιβλιάριο υγειονομικής περίθαλψης κλπ).

ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΩΡΕΑΝ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ

Α.ΑΛΛΟΓΕΝΕΙΣ

1.Αλλοδαποί οι οποίοι ζητούν να εισέλθουν στη χώρα μας προκειμένου να τύχουν δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στα Νοσοκομεία του ΕΣΥ.

Θα γίνονται δεκτοί μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας της Ελλάδας. Η εισαγωγή τους στο Νοσοκομείο θα διενεργείται μετά από την κοινοποίηση της σχετικής Απόφασης από το Υπουργείο στο Νοσοκομείο. Αιτήματα άλλων φορέων, υπηρεσιών, ή Υπουργείων άλλων χωρών που περιέρχονται στα Νοσοκομεία για την παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης δεν θα γίνονται σε καμία περίπτωση δεκτά, αλλά θα ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι ότι θα πρέπει να απευθύνονται στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Σε καμία περίπτωση δεν θα επιτρέπεται η είσοδος ασθενών στη χώρα εάν δεν είναι εφοδιασμένοι από την εγκριτική απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Κάθε ασθενής δικαιούται να συνοδεύεται, εφόσον αυτό απαιτείται, από έναν μόνο συνοδό.

Η παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, σε έκτακτες περιπτώσεις στις οποίες δεν είναι χρονικά δυνατή η έκδοση Υπουργικής Απόφασης, επιτρέπεται αποκλειστικά μετά από επιβεβαίωση της πολιτικής ηγεσίας του Ελληνικού Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, σε μορφή τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και στην συνέχεια εκδίδεται η σχετική απόφαση.

2.Αλλοδαποί υπήκοοι των Συμβαλλόμενων Μερών στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (ΕΚΧ) του 1961, στον Αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη του 1996 και στη Σύμβαση για την Ιατρική Κοινωνική αντίληψη του 1953 του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Πρόκειται για τους υπηκόους των εξής χωρών: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ιταλία, Ισπανία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία, Τσεχία, Φιλανδία.

Στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται η απαραίτητη περίθαλψη που απαιτεί η κατάσταση της υγείας τους εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους και δεν καλύπτονται από ασφαλιστικό φορέα, ως εξής:

Α. Σε όσους νόμιμα διαμένουν ή εργάζονται κανονικά στην χώρα μας παρέχεται ιατρική περίθαλψη στην ίδια βάση με τους Έλληνες πολίτες.

Β. Σε όσους νόμιμα ευρίσκονται προσωρινά στην χώρα μας (τουρίστες) θα παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες αποκλειστικά σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού και μέχρι τη σταθεροποίηση της υγείας τους. Στα τακτικά περιστατικά για την εισαγωγή τους προκαταβάλλεται υποχρεωτικά το 50% του εκτιμώμενου κόστους της νοσηλείας τους.

3.Αλλοδαποί νόμιμα ευρισκόμενοι προσωρινά στην Ελλάδα (τουρίστες).

Καταργείται η παράγραφος Α της απόφασης του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών με αρ.Α3/οικ. 7485/13-6-1981 (ΦΕΚ Β' 516/7-8-1981) σχετικά με την δωρεάν περίθαλψη επειγόντων περιστατικών αλλοδαπών διερχόμενων από τη χώρα και εφεξής ισχύουν τα ακόλουθα:

Για την παροχή της περίθαλψης απαιτείται ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο με προξενική θεώρηση σε ισχύ, άδεια προσωρινής διαμονής. Σε περιπτώσεις αμφιβολιών για την νομιμότητα της παραμονής των αλλοδαπών, διευκρινήσεις ζητούνται από τις κατά τόπους αρμόδιες αστυνομικές αρχές. Σε όλες τις περιπτώσεις (τακτικό ή έκτακτο περιστατικό) τηρείται κανονικά η διαδικασία είσπραξης νοσηλίων.

Για την εισαγωγή των τακτικών (μη επειγόντων) περιστατικών, προκαταβάλλεται υποχρεωτικά από τους ίδιους, τους ασφαλιστικούς τους φορείς ή τις

ασφαλιστικές εταιρείες που τους καλύπτουν το 50% του εκτιμώμενου κόστους περίθαλψης και νοσηλείας.

Εξυπακούεται για τους αλλοδαπούς αυτής της κατηγορίας δεν προβλέπεται η έκδοση βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας και όταν προσκομίζεται τέτοιο θεωρείται πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιείται η φερόμενη ως εκδούσα αρχή και οι αρμόδιες Αστυνομικές Υπηρεσίες.

4.Αλλοδαποί νόμιμα ευρισκόμενοι μόνιμα στην Ελλάδα.

Για την παροχή νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, απαιτείται βιβλιάριο υγείας ασφαλιστικού φορέα (ΙΚΑ).Στους εν λόγω ασθενείς δεν προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις η χορήγηση βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας και όταν προσκομίζεται τέτοιο θεωρείται πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιείται η φερόμενη ως εκδούσα αρχή και οι αρμόδιες Αστυνομικές Υπηρεσίες.

Σε όσες περιπτώσεις αλλοδαπών αυτής της κατηγορίας δεν υπάρχει βιβλιάριο υγείας ασφαλιστικού φορέα, θα γίνονται δεκτά από τα νοσοκομεία μόνο επείγοντα περιστατικά και πάντοτε μέχρι την σταθεροποίηση της υγείας τους. Στα τακτικά περιστατικά, για την εισαγωγή τους προκαταβάλλεται υποχρεωτικά το 50% του εκτιμώμενου κόστους νοσηλείας. Διευκρινίζεται ότι σε όλες τις περιπτώσεις (τακτικό ή επείγων περιστατικό), θα τηρείται κανονικά η διαδικασία είσπραξης νοσηλίων.

5.Αλλοδαποί πολιτικοί πρόσφυγες.

Για την παροχή δωρεάν νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, γίνεται δεκτό αποκλειστικά το δελτίο ταυτότητας πρόσφυγα, το δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού ή το ειδικό δελτίο παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους αλλοδαπού. Οποιοσδήποτε άλλες βεβαιώσεις ή αποδεικτικά δεν γίνονται δεκτά.

6.Αλλοδαποί μη νόμιμα ευρισκόμενοι στην Ελλάδα.

Στους ασθενείς αυτής της κατηγορίας θα παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες αποκλειστικά σε περιπτώσεις επείγοντος περιστατικού και μέχρι την σταθεροποίηση της κατάστασης της υγείας τους. Δεν θα γίνονται δεκτοί από τα Νοσοκομεία αλλοδαποί αυτής της κατηγορίας για μη επείγοντα περιστατικά. Διευκρινίζεται ότι και στην περίπτωση των αλλοδαπών αυτής της κατηγορίας δεν

προβλέπεται η έκδοση βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας και όταν προσκομίζεται τέτοιο θεωρείται πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιείται η φερόμενη ως εκδούσα αρχή. Σε κάθε περίπτωση ειδοποιούνται άμεσα από το Νοσοκομείο οι κατά τόπους υπεύθυνες Αστυνομικές Υπηρεσίες για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες.

B.ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ

Για την παροχή δωρεάν νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, σε ομογενείς απαιτείται βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας σε ισχύ, συνοδευόμενο υποχρεωτικά από το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας ομογενούς. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί ακόμη το Δελτίο Ταυτότητας ομογενούς, προσκομίζεται η βεβαίωση κατάθεσης δικαιολογητικών για την χορήγηση του μαζί με άλλα νομιμοποιητικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει η ιδιότητα του ομογενούς. Εάν δεν προσκομιστεί το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας ομογενούς ή η βεβαίωση κατάθεσης δικαιολογητικών για την έκδοση του, το βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας θεωρείται ως πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιούνται οι αρμόδιες αρχές.

Γενική Παρατήρηση:

A. Ο χαρακτηρισμός του συγκεκριμένου περιστατικού και η διάκριση μεταξύ επειγόντων και τακτικών περιστατικών, θα διενεργείται ενυπόγραφα από τον υπεύθυνο του Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών. Στα Νοσοκομεία που δεν έχει ακόμη οργανωθεί Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών, θα υπογράφει ο Διευθυντής του οικείου τμήματος ή ο νόμιμος αναπληρωτής του και θα εγκρίνεται εντός 24 ωρών από τον Διευθυντή της Ιατρικής Υπηρεσίας. Διευκρινίζεται ότι δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως επείγον περιστατικό χρόνια πάθηση (τακτικά περιστατικά) όπως π.χ. αρθροπλαστικές εγχειρίσεις, εκτός εάν έχει προηγηθεί ατύχημα ή άλλο γεγονός που να θεμελιώνει τον χαρακτηρισμό του επείγοντος για το συγκεκριμένο περιστατικό.

B. Στις περιπτώσεις σοβαρών χρόνιων παθήσεων, επείγον περιστατικό θεωρείται ο άμεσος κίνδυνος της ζωής του ασθενούς. Οι περιπτώσεις αυτές αντιμετωπίζονται αποκλειστικά μέχρι την σταθεροποίηση της υγείας του ασθενούς και στην συνέχεια θεωρούνται τακτικά περιστατικά για τα οποία προκαταβάλλεται το 50% του εκτιμώμενου κόστους περίθαλψης και νοσηλείας και ακολουθείται η διαδικασία είσπραξης νοσηλίων.

Γ. Τονίζεται ότι οι αποδέκτες της εγκυκλίου πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στον έλεγχο γνησιότητας των προσκομιζομένων νομιμοποιητικών

εγγράφων και σε κάθε περίπτωση αμφιβολίας να διασταυρώνονται τα στοιχεία με την εκδούσα αρχή για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες.

Δ. Φάρμακα χορηγούνται από τα Νοσοκομεία μόνο : Ι) στους ομογενείς κατόχους βιβλιαρίων οικονομικής αδυναμίας,ii) στους πολιτικούς πρόσφυγες και iii) στους κατόχους βιβλιαρίων ασφαλιστικών φορέων σύμφωνα με την ειδική εγκύκλιο.

6.3. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ,ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΟΝ Ν.ΗΜΑΘΙΑΣ

6.3.1. Οι επιπτώσεις στον εκσυγχρονισμό της παραγωγής

Η μεταναστευτική εργασία είναι κρίσιμη για την επιβίωση μικρομεσαίων και οικογενειακών επιχειρήσεων και σε περίπτωση που η μεταναστευτική εργασία δεν ήταν διαθέσιμη είτε θα μείωναν τη δραστηριότητα τους είτε θα έκλειναν. Η απασχόληση των μεταναστών από τις επιχειρήσεις αυτές υποστηρίζει τόσο την οικονομική και εργασιακή επιβίωση των ιδιοκτητών τους όσο και τις θέσεις εργασίας γηγενών που απασχολούνται νόμιμα σε αυτές. Συνολικά ορισμένοι κλάδοι και ορισμένες επιχειρήσεις, στο Νομό Ημαθίας, οι λεγόμενες οριακές επιβιώνουν, ζουν αποκλειστικά από την απασχόληση του χαμηλόμισθου δυναμικού και είναι άγνωστο τι θα συμβεί εάν αυτοί κάποια στιγμή δεν υπάρξουν.

Η εισροή μεταναστών υπήρξε «μερικώς θετική» για τις μικρές κυρίως επιχειρήσεις καθώς η συγκράτηση του εργατικού κόστους τους επιτρέπει να επιβιώσουν στο έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον, διασώζοντας έτσι θέσεις εργασίας που ίσως να χάνονταν. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά κύριο λόγο οι μετανάστες απασχολούνται σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις ενώ οι μεγάλες που καταφεύγουν στους μετανάστες είναι ελάχιστες.

Μεσομακροπρόθεσμα, η χρησιμοποίηση μεταναστών ως φθηνό εργατικό δυναμικό και ως μέθοδος μείωσης του κόστους παραγωγής και αύξησης της ανταγωνιστικότητας οδηγεί στην καθυστέρηση του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής διαδικασίας στους κλάδους αυτούς. Μια τέτοια πολιτική εκτός του ότι είναι άδικη, αναστέλλει και την εισαγωγή νέας τεχνολογίας, άρα τον εκσυγχρονισμό, γιατί εξαιτίας του χαμηλού κόστους της εργασίας των παρανόμων, ελαττώνεται η πίεση για την εφαρμογή παραγωγικών διαδικασιών εντάσεως κεφαλαίου και τεχνολογίας, που αποτελούν προϋπόθεση για την δημιουργία νέων προϊόντων και την επίτευξη χαμηλού κόστους παραγωγής σε μακροπρόθεσμη βάση. Οι επιπτώσεις της εισροής μεταναστών για τους εργοδότες είναι ότι το φθηνό εργατικό δυναμικό συγκρατεί μεν

το κόστος, πλην όμως εμποδίζει και καθυστερεί την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων καθώς επικρατεί η λογική της εύκολης λύσης και του γρήγορου κέρδους.

Η μετανάστευση έχει προκαλέσει αύξηση της ανεργίας των τοπικών κατοίκων στην αγροτική παραγωγή, στην οικοδομή και στις μικρές βιοτεχνίες, ενώ και πολύ περιορισμένη αύξηση των αμοιβών των εργαζομένων κατά τη δεκαετία 1990-2000 οφείλεται σε κάποιο βαθμό και στην μεγάλη μεταναστευτική εισροή. Επίσης, η μετανάστευση ανειδίκευτων εργατών μπορεί βραχυπρόθεσμα να ευνοεί κάποιους κλάδους αλλά μακροπρόθεσμα να έχει πολύ δυσμενείς επιπτώσεις καθώς η ανάπτυξη της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και η οικονομική ανάπτυξη γενικά δεν μπορούν να βασισθούν στο φθηνό εργατικό δυναμικό. Οι σύγχρονες συνθήκες παραγωγής απαιτούν μεθόδους έντασης κεφαλαίου, υλικού και ανθρώπινου. Η τάση προς τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της παραγωγής ατονεί, όταν εισρέει φθηνό εργατικό δυναμικό, διότι η διαθεσιμότητα φθηνού και ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού δίνει κίνητρα χρησιμοποίησης μεθόδων παραγωγής χαμηλής απόδοσης και έτσι αφαιρεί το κίνητρο εισαγωγής προηγμένων παραγωγικών μεθόδων.

Η προσφορά άφθονης ανειδίκευτης και φθηνής εργασίας επιδρά στην παραγωγική δομή με δυο τρόπους : επιβραδύνει την υποκατάσταση κεφαλαίου-εργασίας διατηρώντας ένα απαρχαιωμένο παραγωγικό δυναμικό και καθυστερώντας τις τεχνολογικές καινοτομίες. Δεύτερον, παρατείνει τη βιωσιμότητα μικρών επιχειρήσεων με ανορθολογική οργάνωση οι οποίες ανταγωνίζονται συμπιέζοντας το κόστος παραγωγής μέσω της συμπίεσης του κόστους εργασίας. Αυτή είναι κατά πάσα πιθανότητα μία στρατηγική ανταγωνισμού η οποία δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική μακροπρόθεσμα, επειδή η αύξηση της παραγωγικότητας είναι πεπερασμένη συγκριτικά με την αύξηση της παραγωγικότητας που οφείλεται σε τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και εκπαίδευση των εργαζομένων.

Ο κίνδυνος επανάπαυσης στην λύση του φθηνού εργατικού δυναμικού λόγω των μεταναστών και η αναβολή ή και η εγκατάλειψη του εκσυγχρονισμού της παραγωγής τους μπορεί να οδηγήσει σε μία συνολική υποβάθμιση της απασχόλησης στον Νομό Ημαθίας. Επιπλέον, ακόμα και η βραχυχρόνια στήριξη που προσφέρουν οι μετανάστες σε θνήσκουσες επιχειρήσεις είναι βλαβερή. Αυτό συμβαίνει γιατί η ύπαρξη των μη κανονικά αμειβόμενων μεταναστών εντείνει τον αθέμιτο ανταγωνισμό των επιχειρήσεων, με την έννοια ότι οι επιχειρήσεις που τους χρησιμοποιούν έχουν ένα πολύ χαμηλότερο κοστολόγιο, υποσκάπτοντας ουσιαστικά την ανάπτυξη των υπολοίπων δηλαδή των «υγιών» επιχειρήσεων της τυπικής οικονομίας, ακόμη και αν

κάποια επιχείρηση κλείσει, γιατί δεν θα μπορεί να πληρώσει το κόστος από τις εισφορές των εργαζομένων της, το μερίδιό της θα κερδίσουν άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο και έχουν υψηλότερη παραγωγικότητα. Όταν μέσω του ανταγωνισμού παραμένουν ενεργές οι πιο αποδοτικές επιχειρήσεις, μακροπρόθεσμα αυξάνεται η απασχόληση.

6.3.2 Οι μεγάλοι κερδισμένοι από την μετανάστευση

Από έρευνα που έγινε από το Τμήμα Βιομηχανίας του ν.Ημαθίας διαπιστώθηκε ότι οι μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες στηρίζονται για την επιβίωσή τους και την «ανταγωνιστικότητα» τους στην εργασία των μεταναστών, δεν παράγουν απασχόληση. Αντιθέτως, οι μεγάλες επιχειρήσεις που εκσυγχρονίζονται συνεχώς παρουσιάζουν αξιοσημείωτο δυναμισμό και δημιουργούν απασχόληση.

Η μελέτη που έγινε κατέδειξε ότι η συνεισφορά των μεταναστών στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων κρίνεται θετική από τους συλλογικούς φορείς των εργοδοτών. Αντίθετα, οι μετανάστες έχουν αρνητική επίπτωση στο μικροεμπόριο καθώς δημιουργούν αθέμιτο ανταγωνισμό. Επιπλέον, οι μετανάστες δεν έχουν σημαντική συνεισφορά στην βιομηχανία καθώς απασχολούνται σε βοηθητικές θέσεις που βρίσκονται εκτός παραγωγικής διαδικασίας.

Η παρουσία των μεταναστών δεν ήταν ευεργετική για όλους αλλά για τους παραγωγούς, τους αγρότες και τους επιχειρηματίες. Σύμφωνα με την ίδια έρευνα το 50% των βιομηχανιών στο Νομό Ημαθίας θεωρεί ότι η εισροή των μεταναστών είχε θετικά αποτελέσματα ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό πιστεύει ότι το μεταναστευτικό ρεύμα είχε αρνητική επίδραση. Καθίσταται, δηλαδή εμφανές ότι οι μεγάλοι κερδισμένοι της παράνομης μετανάστευσης και της νομιμοποίησης είναι οι βιομηχανίες και κυρίως οι μεγάλες ενώ ένα σημαντικό ποσοστό κυρίως μικρομεσαίων βιομηχανιών πλήττεται.

Πράγματι το χαμηλότερο εργατικό κόστος που συνεπάγεται η χρήση μεταναστών δημιουργεί μια οικονομική και αριθμητική ελαστικοποίηση της εργασίας που εξασφαλίζει άμεσα κέρδη στους επιχειρηματίες.

Συνήθως, οι μετανάστες απασχολούνται σε μικρομεσαίες και οικογενειακές επιχειρήσεις με συνθήκες και όρους εργασίας που δύσκολα θα γίνονταν δεκτές με τις ίδιες οικονομικές απολαβές από γηγενείς.

Ήδη, σε θέματα επίδρασης των μεταναστών στην ελληνική οικονομία, έχουν αρχίσει να εκδηλώνονται πιέσεις για τη συνέχιση της εισροής οικονομικών μεταναστών στο Νομό Ημαθίας. Οι πιο οργανωμένες επιχειρήσεις θα αρχίσουν να πιέζουν για τη χρήση διμερών συμβάσεων εισαγωγής εργαζομένων από ξένες χώρες προκειμένου να διατηρήσουν τα οφέλη του φθηνού κόστους εργασίας.

6.3.3 Η ανεργία στο Νομό Ημαθίας

Ανεργία υπάρχει όταν ο παραγωγικός συντελεστής εργασία δεν απασχολείται πλήρως, δηλαδή όταν όλα τα άτομα που επιθυμούν και μπορούν να εργασθούν δεν βρίσκουν απασχόληση. Υπάρχουν διάφορα είδη ανεργίας τα οποία είναι:

Α.) Ανεργία τριβής, η οποία αποτελείται από τα άτομα που δεν εργάζονται λόγω του ότι βρίσκονται στην φάση μετακίνησης από μία εργασία σε άλλη.

Β) Εποχική ανεργία, η οποία οφείλεται στον εποχικό χαρακτήρα ορισμένων απασχολήσεων.

Γ) Κυκλική ανεργία, η οποία παρουσιάζεται όταν η συνολική ζήτηση δεν επαρκεί για την απορρόφηση του συνολικού προϊόντος της οικονομίας με αποτέλεσμα αυτή να ισορροπεί σε επίπεδο προϊόντος χαμηλότερο από εκείνο που εξασφαλίζει την πλήρη απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών.

Δ) Διαρθρωτική ανεργία όταν η διάρθρωση της προσφοράς εργασίας δεν ανταποκρίνεται στην διάρθρωση της ζήτησης.

Στο Νομό Ημαθίας παρατηρείται η εποχική ανεργία γιατί η οικονομία του νομού βασίζεται κυρίως στην γεωργία με αποτέλεσμα τους θερινούς μήνες να υπάρχει ζήτηση εργατών αλλά τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται και η διαρθρωτική ανεργία. Η αιτία είναι οι χαμηλές τιμές των αγροτικών προϊόντων που μειώνουν την ζήτηση του εργατικού δυναμικού αλλά και η διακοπή λειτουργίας αρκετών επιχειρήσεων κυρίως της περιοχής της Νάουσας. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το ποσοστό ανεργίας για το 2003 σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ στην περιοχή της Βέροιας είναι στο 8%, της Αλεξάνδρειας στο 14% και της Νάουσας 35%. Χαρακτηριστικό είναι το απόσπασμα από τοπική εφημερίδα που αναφέρεται στο μεγάλο ποσοστό ανεργίας που υπάρχει στην περιοχή της Νάουσας. (Παράρτημα).

Στην αγορά υπάρχει μεγάλη ζήτηση για ανειδίκευτους εργάτες, τομέας στον οποίο απασχολούνται κυρίως μετανάστες. Όμως, ταυτοχρόνως, πολλοί τοπικοί κάτοικοι ανειδίκευτοι εργάτες πλήττονται από την ανεργία. Αυτό ενδέχεται να συμβαίνει γιατί οι επιχειρήσεις ζητούν εργατικό δυναμικό το οποίο να εργάζεται

αποκλειστικά με τους όρους που θέτουν εκείνες. Πολλοί λοιπόν εργαζόμενοι πιθανόν να μη δέχονται τους όρους των επιχειρήσεων, οι οποίοι είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν ακόμη και επιμήκυνση ωραρίου ή δικαίωμα μείωσης των αποδοχών τους.

Σύμφωνα με άρθρο της τοπικής εφημερίδας Λαός⁴, δίνονται επί χρόνια αφειδώς υποσχέσεις, ότι θα δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, με στόχο να μειωθεί η ανεργία. Παράλληλα, με κοινοτική χρηματοδότηση εφαρμόστηκαν προγράμματα κατάρτισης, επιμόρφωσης και εξειδίκευσης, τα οποία λογικά θα έπρεπε να αποδώσουν. Τα κονδύλια των προγραμμάτων ξοδεύτηκαν, αλλά δεν απέδωσαν τίποτε, πέραν της απασχόλησης όσων δούλεψαν στα προγράμματα, στις μελέτες για την καταπολέμηση της ανεργίας και στις υπηρεσίες που ασχολούνται με το μέγα για το Νομό Ημαθίας πρόβλημα.

6.3.4 Επιπτώσεις της παράνομης μετανάστευσης σε παραμέτρους όπως η οικονομία, η αγορά εργασίας και οι μισθοί.

⁴Έρευνα του ΟΑΕΔ έδειξε ότι ο μέσος πραγματικός μισθός σημείωσε πτώση κατά 6,2% εξ' αιτίας της παράνομης μετανάστευσης, αλλά με σημαντικές διαφοροποιήσεις για κάθε κατηγορία εργαζομένων. Οι πραγματικοί μισθοί των ανειδίκευτων Ελλήνων στον αγροτικό τομέα σημείωσαν σημαντική πτώση λόγω του μεγάλου όγκου των εισελθόντων παρανόμων μεταναστών. Αντιθέτως, οι πραγματικοί μισθοί των ημειδικευμένων εργαζομένων και αυτών με υψηλή ειδίκευση αυξήθηκαν σημαντικά.

Είναι φανερό ότι το εν τρίτο των λαθρομεταναστών παίρνει θέσεις Ελλήνων ενώ το υπόλοιπο αποτελεί καθαρή προσθήκη στην ελληνική αγορά εργασίας.

Τα αγροτικά νοικοκυριά φαίνονται να κερδίζουν ανεξαρτήτως του επιπέδου του εισοδήματός τους. Οι μόνες τάξεις νοικοκυριών που παρουσιάζουν μείωση στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα τους είναι τα αστικά νοικοκυριά με επικεφαλής ανειδίκευτο εργάτη και μεταξύ αυτών τα νοικοκυριά που είναι είτε φτωχά ή μεσαίου εισοδήματος. Όλες οι άλλες κατηγορίες νοικοκυριών συμπεριλαμβανομένων και αυτών με επικεφαλής άνεργο κερδίζουν από την παράνομη μετανάστευση.

Το συμπέρασμα είναι ότι εφόσον τα φτωχά νοικοκυριά με επικεφαλής ανειδίκευτο εργάτη πλήττονται περισσότερο από την παράνομη μετανάστευση

⁴βλ. Εφημερίδα ΛΑΟΣ, σελ.5, 22.11.2003

ενώ ταυτοχρόνως τα πλούσια νοικοκυριά γίνονται πλουσιότερα, η εισροή παρανόμων μεταναστών στην ελληνική αγορά εργασίας είχε ως αποτέλεσμα την στρέβλωση της διανομής του εισοδήματος μεταξύ των Ελλήνων διευρύνοντας τις διαφορές εισοδήματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών. Γίνεται επομένως εμφανές ότι η μεγάλη αύξηση της εισροής παρανόμων μεταναστών ήταν επωφελής για τα μακροοικονομικά μεγέθη της οικονομίας αλλά είχε σημαντικές αρνητικές αναδιανεμητικές επιπτώσεις.

Τέλος, το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι η νομιμοποίηση των παρανόμων μεταναστών θα αυξήσει την ιδιωτική κατανάλωση καθώς οι νομιμοποιημένοι μετανάστες θα έχουν μεγαλύτερο διαθέσιμο κατά κεφαλήν εισόδημα αλλά η επίδραση τους στην αύξηση του ΑΕΠ θα εξανεμισθεί πέφτοντας από 1,5% μόλις στο 0,07%. Ακόμη, θα περιορίσει τα οικονομικά οφέλη που ανακύπτουν σήμερα από την χρήση φτηνού εργατικού δυναμικού και πολύ πιθανό να επιφέρει περιορισμένες θετικές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας και στην παραοικονομία.

Βασικός παράγοντας, που επίσης δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε για την αύξηση της ανεργίας αποτέλεσε η είσοδος στην αγορά εργασίας από το 1997 και μετά περισσότερων γυναικών, η διοχέτευση στην αγορά εργασίας αυτοαπασχολουμένων του αγροτικού τομέα, καθώς και η αύξηση των οικονομικών μεταναστών στο Νομό Ημαθίας, χωρίς νόμιμες προϋποθέσεις, με αποτέλεσμα την έξαρση της μαύρης αγοράς.

Η αύξηση της απασχόλησης θα επιτρέψει τον περιορισμό της ανεργίας, η οποία όμως θα παραμείνει υψηλή διότι, όπως εκτιμάται ο αριθμός των μεταναστών από τις βαλκανικές χώρες και τις τρίτες που έρχονται στην Ελλάδα για να εργασθούν θα βαίνει αυξανόμενος, ενώ θα εισέρχονται στην αγορά εργασίας νέοι, αγρότες και γυναίκες.

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι η διατήρηση του μεγάλου αριθμού παρανόμων και νομιμοποιηθέντων μεταναστών στο Νομό Ημαθίας είναι προβληματική λόγω του υψηλού ποσοστού ανεργίας που υπάρχει και το οποίο δύσκολα θα λυθεί με τόσο υψηλό αριθμό ξένων εργαζομένων.

Σε ερώτηση «γιατί αυξάνεται η ανεργία ενώ υπάρχει ανάπτυξη;» ο υπάλληλος της Στατιστικής Υπηρεσίας Ημαθίας απάντησε διότι μειώνεται ο αγροτικός τομέας και μειώνεται πάρα πολύ τα τελευταία χρόνια, πολλοί νέοι εγκαταλείπουν το χωράφι και πηγαίνουν στις μεγάλες αστικές περιοχές και πάνουν δουλειά, δεύτερον διότι έχουμε αρκετούς οικονομικούς μετανάστες που μπαίνουν όχι μόνο στις βαριές εργασίες που δεν έκανε ο Έλληνας αλλά σιγά, σιγά και σε όλους τους χώρους

παραγωγής, τρίτον διότι πολλές φορές η υψηλή ανάπτυξη που υπάρχει δεν δημιουργεί αμέσως θέσεις εργασίας.

Τα κρούσματα της μαύρης εργασίας είναι πολλά, ενώ οι ελεγκτικοί μηχανισμοί ανύπαρκτοι. Οι αλλοδαποί καταλαμβάνουν τις θέσεις των κατοίκων εργατών του Νομού Ημαθίας με χαμηλότερους μισθούς και μεροκάματα, χωρίς ασφάλιση. Οι ξένοι απασχολούνται σε όλες τις εργασίες και προέρχονται κυρίως από την Αλβανία, τις χώρες του πρώην υπαρκτού σοσιαλισμού και την Ασία. Στο Νομό Ημαθίας η ανεργία πλήττει κυρίως τις γυναίκες και τους νέους σε ποσοστό άνω των 30% δυστυχώς. Οι αμοιβές των εργαζομένων είναι χαμηλές, οι άνεργοι πολλοί και το εισόδημα των αγροτών είναι πενιχρό. Η κατάσταση αυτή ευνοεί την έξαρση της «μαύρης εργασίας». Καταλυτικό ρόλο στη «ζουγκλοποίηση» της αγοράς εργασίας στον νομό έπαιξε η ύπαρξη πλήθους παρανόμων μεταναστών στην περιοχή.

Παρακάτω ακολουθούν τα στατιστικά στοιχεία της νομαρχίας για τις άδειες εργασίας των αλλοδαπών στο Νομό Ημαθίας.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΔΕΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΗΜΑΘΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟ Ν.ΗΜΑΘΙΑΣ

Άδειες Εξαρτημένης Εργασίας	ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	6864
	ΑΡΧΙΚΕΣ	6677
	ΑΝΑΝΕΩΣΕΙΣ	187

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

ΑΛΒΑΝΟΙ	6520
ΑΡΜΕΝΟΙ	6
ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ	102
ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΙ	81
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΟΙ	4
ΔΟΜΙΝΙΚΟΙ	1
ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	1
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	1
ΛΙΘΟΥΑΝΟΙ	1
ΜΟΛΔΑΒΟΙ	8
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	5
ΟΥΚΡΑΝΟΙ	39

ΠΑΚΙΣΤΑΝΟΙ	1
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΟΙ	1
ΠΓΔΜ(ΣΚΟΠΙΑ)	12
ΠΟΛΩΝΟΙ	4
ΡΟΥΜΑΝΟΙ	39
ΡΩΣΟΙ	27
ΣΛΟΒΑΚΟΙ	8
ΔΙΑΦΟΡΟΙ	3

Παρατηρούμε ότι στην πλειοψηφία τους οι άδειες εξαρτημένης εργασίας δόθηκαν σε Αλβανούς υπηκόους σε ποσοστό 95% του συνόλου των αλλοδαπών και ακολουθούν σε αρκετά μικρότερο αριθμό οι Βούλγαροι και Γεωργιανοί υπήκοοι.

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ (Ο.Α.Ε.Δ.)

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ (Ο.Α.Ε.Δ.)	ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	761
---------------------------------------	--------------------------	------------

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

ΑΛΒΑΝΟΙ	727
ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ	10
ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΙ	6
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΟΙ	1
ΜΟΛΔΑΒΟΙ	1
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	1
ΟΥΚΡΑΝΟΙ	1
ΠΟΛΩΝΟΙ	1
ΡΟΥΜΑΝΟΙ	7
ΡΩΣΟΙ	3
ΣΛΟΒΑΚΟΙ	1
ΔΙΑΦΟΡΟΙ	2

Παρατηρούμε ότι από τις 6.864 άδειες εξαρτημένης εργασίας μόνο οι 761 πήραν και την πράσινη κάρτα που είναι απαραίτητη για να εργασθούν νόμιμα στην χώρα μας.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΚΛΗΣΕΩΝ ΓΙΑ

ΕΠΟΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2002

ΑΡΘΡ. 24 Ν. 2910/2001

ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	3583
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	12561
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΒΑΝΩΝ	11214
ΣΥΝΟΛΟ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ	1247

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΚΛΗΣΕΩΝ

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΟΑΕΔ

ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	3583
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	12561

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	2273
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	5188
ΑΡΝΗΤ.ΕΡΓΟΔ.ΑΠΟ ΑΣΤ.Δ/ΝΣΗ	2

ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	5001
ΑΛΒΑΝΟΙ	4609
ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ	392
ΑΛΛΟΔ. ΠΟΥ ΕΙΣΗΛΘΑΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ	2243
ΑΚΥΡΟΙ ΛΟΓΩ ΗΛΙΚΙΑΣ	33
ΑΡΝΗΤΙΚΟΙ ΑΠΟ ΑΣΤ.Δ/ΝΣΗ	60
ΑΝΑΚΛΗΣΕΙΣ	199

Από τους παραπάνω πίνακες παρατηρούμε ότι έγιναν 3583 αιτήσεις από τον ΟΑΕΔ για 12561 αλλοδαπούς εργάτες εκ των οποίων οι 11214 είναι Αλβανοί, οι 1247 είναι Βούλγαροι και οι υπόλοιποι 100 διαφόρων εθνικοτήτων. Το σύνολο των αλλοδαπών εργατών που ζήτησαν οι εργοδότες είναι 5188 και τελικά δόθηκαν άδειες στους 5001 εκ των οποίων οι 4609 είναι Αλβανοί και οι 392 είναι Βούλγαροι. Από αυτούς ήρθαν τελικά στην χώρα μας οι 2243 αλλοδαποί.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΚΛΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ

ΔΗΜΟΙ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΟΑΕΔ	ΣΥΝ.ΑΛΛΟΔ. ΑΙΤ.ΟΑΕΔ	ΣΥΝ.ΑΛΛΟΔ. ΑΙΤ.ΕΡΓΟΔ.	ΣΥΝ. ΑΛΛΟΔ.	ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΩΝ	ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	221	739	320	320	306	70
ΑΝΘΕΜΙΩΝ	209	449	217	216	204	39
ΑΝΤΙΓΟΝΙΔΩΝ	446	1518	608	611	598	37
ΑΠ.ΠΑΥΛΟΥ	594	2772	1059	1063	1013	170
ΒΕΡΓΙΝΑΣ	128	342	130	130	123	92
ΒΕΡΟΙΑΣ	519	1663	723	722	699	459
ΔΟΒΡΑ	355	1099	467	467	445	334
ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΗΣ	152	627	372	372	360	169
ΜΑΚΕΔΟΝΙΔΟΣ	28	122	42	42	39	14
ΜΕΛΙΚΗΣ	609	2580	954	954	929	657
ΝΑΟΥΣΑΣ	163	342	140	140	133	74
ΠΛΑΤΕΟΣ	159	308	156	157	152	128
ΣΥΝΟΛΟ	3583	12561	5188	5194	5001	2243

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι περισσότερους αλλοδαπούς ζήτησαν οι εργοδότες από τον δήμο Απ.Παύλου, 1059 άτομα από τα οποία πήραν άδεια οι 1013 και ήρθαν μόνο οι 170. Αυτό σημαίνει ότι οι υπόλοιποι δεν ήρθαν στην χώρα μας είτε γιατί το μετανιώσανε για δικούς τους λόγους, είτε γιατί βρεθήκανε στον κατάλογο των ανεπιθύμητων από την αστυνομία. Ακολουθεί ο δήμος Μελίκης που ζήτησε 954 αλλοδαπούς από τους οποίους πήρανε άδεια οι 929 και ήρθανε τελικά οι 657.

**ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΓΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ ΕΡΓΑΤΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ ΕΩΣ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2002**

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΟΙ	ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ
ΕΩΣ 24/4/2002	1713	5722	5250	472
25/4/2002	45	78	78	-
29/4/2002	32	62	57	5
ΣΥΝΟΛΟ	1790	5862	5385	477

ΜΑΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΟΙ	ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ
9/5/2002	37	53	53	-
13/5/2002	22	37	37	-
15/5/2002	15	32	32	-
16/5/2002	22	31	31	-
20/5/2002	24	61	59	2
22/5/2002	16	22	22	-
23/5/2002	6	15	15	-
24/5/2002	6	8	8	-
27/5/2002	22	53	51	2
31/5/2002	24	60	59	1
ΣΥΝΟΛΟ	194	372	367	5

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΟΙ	ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ
3/6/2002	9	16	16	-
4/6/2002	9	20	20	-
5/6/2002	7	13	13	-
7/6/2002	7	23	23	-
10/6/2002	6	9	9	-
11/6/2002	13	41	41	-
12/6/2002	7	14	14	-
14/6/2002	5	10	10	-
17/6/2002	10	15	15	-
20/6/2002	9	46	46	-
26/6/2002	5	11	11	-
27/6/2002	17	28	28	-
ΣΥΝΟΛΟ	104	246	246	0

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΟΙ	ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ
1/7/2002	11	18	18	-
3/7/2002	15	35	23	12
9/7/2002	18	63	47	16
11/7/2002	6	21	21	-
22/7/2002	23	51	43	8
23/7/2002	198	494	474	20
29/7/2002	6	17	10	7
30/7/2002	4	6	6	-
ΣΥΝΟΛΟ	281	705	642	63

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΟΙ	ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ
2/8/2002	3	10	10	-
5/8/2002	8	12	12	-
7/8/2002	3	3	2	1
8/8/2002	6	12	12	-
12/8/2002	7	19	19	-
13/8/2002	3	11	11	-
14/8/2002	5	41	41	-
20/8/2002	9	16	16	-
23/8/2002	8	48	46	2
26/8/2002	6	21	21	-
27/8/2002	3	14	14	-
29/8/2002	4	5	2	3
ΣΥΝΟΛΟ	65	212	206	6

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΟΙ	ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ
3/9/2002	11	17	16	1
4/9/2002	7	7	7	-
5/9/2002	6	23	23	-
6/9/2002	7	40	40	-
9/9/2002	2	6	6	-
10/9/2002	3	3	3	-
13/9/2002	2	7	1	6
16/9/2002	6	34	34	-
18/9/2002	3	7	7	-
20/9/2002	7	7	5	2
23/9/2002	4	33	33	-
24/9/2002	7	25	22	3
25/9/2002	2	4	4	-
26/9/2002	7	22	22	-
27/9/2002	10	121	116	5
ΣΥΝΟΛΟ	84	356	339	17

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΝΑΒΑΛΟΝΤΕΣ	ΑΓΑΡΟΙ	ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ
1/10/2002	4	10	10	-
2/10/2002	3	23	23	-
3/10/2002	3	17	17	-
4/10/2002	3	5	3	2
7/10/2002	5	36	36	-
8/10/2002	8	37	37	-
9/10/2002	6	26	26	-
10/10/2002	6	57	57	-
17/10/2002	8	46	19	27
18/10/2002	2	14	14	-
22/10/2002	1	1	-	1
23/10/2002	6	16	15	1
24/10/2002	5	33	33	-
25/10/2002	11	88	85	3
29/10/2002	12	62	52	10
31/10/2002	8	37	30	7
ΣΥΝΟΛΟ	91	508	457	51

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΑΝΑΒΑΛΟΝΤΕΣ	ΑΓΑΡΟΙ	ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ
1/11/2002	13	62	55	7
4/11/2002	9	42	30	12
5/11/2002	15	91	51	40
6/11/2002	25	137	86	51
7/11/2002	12	73	53	20
8/11/2002	24	154	129	25
11/11/2002	20	102	76	26
12/11/2002	26	134	99	35
13/11/2002	29	99	94	5
14/11/2002	8	37	24	13
15/11/2002	10	37	33	4
18/11/2002	11	51	42	9
19/11/2002	18	69	56	13
20/11/2002	23	95	81	14
21/11/2002	17	71	61	10
22/11/2002	28	165	148	17
25/11/2002	29	141	98	43
28/11/2002	77	507	472	35
29/11/2002	67	267	239	28
ΣΥΝΟΛΟ	461	2334	1927	407

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

<u>ΠΕΡΙΟΧΗ</u>	<u>ΑΛΒΑΝΟΙ</u>	<u>ΑΡΜΕΝΙΟΙ</u>	<u>ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ</u>	<u>ΑΦΡΙΚΑΝΟΙ</u>	<u>ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ</u>
2/12/2002	11	39	34	5	
3/12/2002	28	153	20	33	
4/12/2002	33	148	138	10	
9/12/2002	59	225	198	27	
10/12/2002	41	172	149	23	
11/12/2002	42	172	153	19	
13/12/2002	78	300	273	27	
18/12/2002	84	269	246	23	
20/12/2002	68	254	235	19	
23/12/2002	27	96	85	11	
27/12/2002	15	54	49	5	
31/12/2002	27	84	65	19	
ΣΥΝΟΛΟ	513	1966	1645	221	

Από τους παραπάνω πίνακες φαίνεται ότι οι περισσότερες αιτήσεις εργοδοτών έγιναν το μήνα Απρίλιο με σκοπό να καλυφθούν οι ανάγκες για εργατικό δυναμικό τους θερινούς μήνες όπου η αγροτική παραγωγή είναι αυξημένη.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΔΕΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΗΜΑΘΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2003

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟ Ν.ΗΜΑΘΙΑΣ

ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	6680
ΑΡΧΙΚΕΣ	132
ΑΝΑΝΕΩΣΗ(Α)	5490
ΑΝΑΝΕΩΣΗ(Β)	1047
ΑΝΑΝΕΩΣΗ(Γ)	11

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

ΑΛΒΑΝΟΙ	6333
ΑΡΜΕΝΙΟΙ	6
ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ	1
ΑΦΡΙΚΑΝΟΙ	1
ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ	103
ΒΡΑΖΙΛΙΑΝΟΙ	1
ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΙ	97
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΟΙ	2
ΔΟΜΙΝΙΚΟΙ	1

ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	3
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	1
ΛΙΘΟΥΑΝΟΙ	1
ΜΟΛΔΑΒΟΙ	4
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	7
ΟΥΚΡΑΝΟΙ	32
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	2
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΟΙ	1
ΠΓΔΜ(ΣΚΟΠΙΑ)	14
ΠΟΛΩΝΟΙ	5
ΡΟΥΜΑΝΟΙ	33
ΡΩΣΟΙ	26
ΣΕΡΒΟΙ	2
ΣΛΟΒΑΚΟΙ	4

Όπως και το 2002 έτσι και το 2003 οι περισσότεροι αλλοδαποί εργάτες ήταν Αλβανοί, αφού οι περισσότερες εκδοθείσες άδειες εξαρτημένης εργασίας ήταν ανανεώσεις αδειών του 2002.

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΚΛΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΠΟΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡ. 24 Ν.2910/01

ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	2777
ΑΛΒΑΝΟΙ	8133
ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ	492
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	8625

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΚΛΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ

(ΕΠΟΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Αρθο.24 Ν.2910/01)

ΔΗΜΟΣ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ	ΣΥΜΠΛΗΡΗ ΦΑΚΕΛΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	ΑΝΑΚΑΘΕΣΤΗ	ΑΡΧΕΙΟ/ΣΕ ΕΚΚΡ/ΤΗΤΑ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΑΣ	196	10	633	351	72	279
ΑΝΘΕΜΙΩΝ	155	16	366	210	32	178
ΝΤΙΓΟΝΙΔΩΝ	326	23	1149	548	122	426
Π.ΠΑΥΛΟΥ	372	35	1587	841	244	597
ΒΕΡΓΙΝΑΣ	93	11	264	160	36	124
ΒΕΡΟΙΑΣ	332	39	1085	741	167	574
ΔΟΒΡΑ	226	34	751	476	101	375
ΗΝΟΥΠΟΛΗΣ	96	8	424	209	55	154
ΑΚΕΛΟΝΙΔΟΣ	38	7	124	73	17	56
ΜΕΛΙΚΗΣ	391	60	1602	1054	183	871
ΝΑΟΥΣΑΣ	147	8	314	183	32	151
ΠΛΑΤΕΟΣ	142	12	326	208	49	159
ΣΥΝΟΛΟ	2514	263	8625	5054	1110	3944

Παρατηρούμε ότι το 2003 ο Δήμος Μελίκης είχε τις περισσότερες αιτήσεις εργοδοτών για αλλοδαπούς εργάτες και ακολουθεί ο Δήμος Απ.Παύλου.

ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΚΛΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΜΗΝΑ

Εποχιακή (αρθρ.24) & εξαρτημένη (αρθρ.19) Μετάκληση

ΜΗΝΕΣ	ΑΙΤΗΣΕΙΣ			ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ		
	ΕΠΟΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΑΡΘΡ.19)	ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑ ΜΗΝΑ	ΑΡΙΘ. ΑΛΛΟΔ. ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΑΡΙΘ. ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΕΞΑΡ/ΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔ. ΑΝΑ ΜΗΝΑ
ΙΑΝΟΥΑΡ.	631	11	642	2142	11	2153
ΦΕΒΡ.	392	9	401	1066	10	1076
ΜΑΡΤΙΟΣ	252	11	263	622	15	637
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	93	14	107	211	16	227
ΜΑΙΟΣ	41	8	49	100	9	109
ΙΟΥΝΙΟΣ	12	7	19	13	9	22
ΙΟΥΛΙΟΣ	23	6	29	41	6	47
ΑΥΓ.	12	7	19	19	7	26
ΣΕΠΤΕΜ.	25	11	36	44	12	56
ΟΚΤΩΜΒ.	26	5	31	45	7	52
ΝΟΕΜΒΡ.	32	9	41	75	10	85
ΔΕΚΕΜΒ.	64	7	71	173	8	181
			*1174			*4074

ΣΥΝΟΛΟ	2882	ΣΥΝΟΛΟ	8745
---------------	-------------	---------------	-------------

*Αιτήσεις έτους (2002), οι οποίες διεκ/θησαν το έτος (2003)

Βλέπουμε ότι οι περισσότερες μετακλήσεις έγιναν για εποχιακή εργασία αφού οι ανάγκες του Νομού Ημαθίας αυξάνονται τους μήνες του καλοκαιριού.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΚΛΗΣΕΩΝ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΡΘΡ. 24 Ν.2910/2001

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΟΑΕΔ

ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	1676
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	4551

ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

ΣΥΝΟΛΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	1101
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	2293
ΑΡΝΗΤ.ΕΡΓΟΔ. ΑΠΟ ΑΣΤ. Δ/ΝΣΗ	1

ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	1989
ΑΛΒΑΝΟΙ	1879
ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ	110
*ΑΚΥΡΟΙ ΛΟΓΩ ΗΛΙΚΙΑΣ	8
ΑΡΝΗΤΙΚΟΙ ΑΠΟ ΑΣΤ. Δ/ΝΣΗ	30
ΑΝΑΚΛΗΣΕΙΣ	503

*Επιτρέπεται να εισέλθουν στη χώρα από 21 ετών έως 60 ετών.

6.4. «ΜΕΙΚΤΟΙ» ΓΑΜΟΙ

Ένα ακόμη πρόβλημα από την είσοδο των αλλοδαπών στον Νομό Ημαθίας είναι οι «μεικτοί» γάμοι που τα τελευταία χρόνια γίνονται όλο και περισσότεροι. Σε μεγάλη πλειοψηφία οι μεικτοί γάμοι γίνονται μεταξύ των Ελλήνων κατοίκων του Νομού με άτομα από την Ρωσία. Είναι φανερό και το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στο γεγονός ότι πολλοί από αυτούς τους γάμους γίνονται εσπευσμένα για να πάρει το άτομο από ξένη χώρα την άδεια παραμονής στη χώρα μας με αποτέλεσμα πολλές φορές σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα να διαλύεται ο γάμος, να μένουν πίσω παιδιά χωρισμένων γονιών με έντονα ψυχολογικά προβλήματα και ακόμη να δημιουργούνται οικονομικά προβλήματα κυρίως εις βάρος του έλληνα πολίτη.

Επίσης τα παιδιά που προέρχονται από τέτοιους γάμους πολλές φορές δεν γίνονται αποδεκτά από καμία κοινότητα ενώ διατρέχουν περισσότερες πιθανότητες να καταλήξουν στην πρόνοια.

Ακόμη η αύξηση των μεικτών γάμων οδηγεί στην απώλεια της εθνικής και πολιτιστικής ταυτότητας των ομογενών μας και στην αφομοίωση.

Τα προβλήματα των μεικτών ζευγαριών προέρχονται από την πολιτισμική διγλωσσία των συζύγων και τις διαφορές σε μορφωτικό και εργασιακό επίπεδο. Αυτές οι διαφορές επιπέδου έχουν σαν αποτέλεσμα ο καθένας σύζυγος να παγιώνεται στο δικό του πολιτισμό και έτσι δεν υπάρχουν γέφυρες επικοινωνίας μαζί τους.

Τέλος, τα παιδιά των περισσότερων μεικτών ζευγαριών παρουσιάζουν προβλήματα στη γλώσσα και στην ανάπτυξη του λόγου. Αυτές οι δυσκολίες επικοινωνίας με τον ευρύτερο κοινωνικό τους περίγυρο τα έκαναν επιθετικά και εσωστρεφή.

6.5. ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Ημαθίας το 8,1% των μαθητών είναι αλλοδαποί.(Νηπαγωγεία 9,2%, Δημοτικά 10,3%, Γυμνάσια 9,5%, Λύκεια 3,2% και ΤΕΕ 8,6%).Το 68,5% των μαθητών αυτών προέρχεται από την Αλβανία. Έτσι, καταλαβαίνουμε ότι ο χαρακτήρας του εκπαιδευτικού μας συστήματος είναι πλέον πολυπολιτισμικός.

Μάλιστα είναι γνωστό ότι ο πρόεδρος του Συλλόγου Αλβανών Μαγνησίας κ.Ταφάι ζήτησε να εισαχθεί η αλβανική γλώσσα στα Ελληνικά σχολεία είτε ως γλώσσα επιλογής είτε ως κατ'εξάιρεση μάθημα το Σάββατο. Από αυτό συμπεραίνουμε ότι όταν ο αριθμός των αλλοδαπών μαθητών αυξηθεί αρκετά τα επόμενα χρόνια πιθανόν να ζητηθεί η γλώσσα του κυρίαρχου αλλοδαπού στοιχείου που είναι η αλβανική να εισαχθεί ως υποχρεωτική.

Τα προβλήματα που συνήθως προκαλούνται από τους αλλοδαπούς μαθητές είναι τα εξής:

- Οι αλλοδαποί δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την παράδοση των μαθημάτων, αναγκάζοντας τους δασκάλους να ακολουθούν πιο αργούς ρυθμούς διδασκαλίας με αποτέλεσμα να μην καλύπτεται σωστά η ύλη.
- Στα σχολεία όπου πλειοψηφούν αριθμητικά οι αλλοδαποί, δημιουργείται θέμα ασφάλειας για τους Έλληνες μαθητές καθώς το σχολείο μετατρέπεται σε ένα μικρό γκέτο.

Όπως έχουν δηλώσει πολλοί καθηγητές υπάρχει τεράστιο πρόβλημα ένταξης αφού ανήκουν σε διαφορετικές βαθμίδες γλωσσικού κώδικα. Έτσι το μάθημα πηγαίνει πίσω. Ζημιωμένοι βγαίνουν οι Έλληνες μαθητές διότι τα παιδιά των αλλοδαπών δεν είναι δυνατόν μέσα σε 2-3 χρόνια να μάθουν τόσο καλά την ελληνική γλώσσα ώστε να παρακολουθούν τα μαθήματα όπως οι Έλληνες συμμαθητές τους.

Ακόμη πολλοί αλλοδαποί στέλνουν τα παιδιά τους στο σχολείο όχι μόνο για να μορφωθούν αλλά γιατί δεν μπορούν να τα κρατήσουν σπίτι. Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο παιδιά χωρίς καμία γνώση της ελληνικής γλώσσας να μπαίνουν σε μια τάξη όπου πρέπει να παρακολουθήσουν μαθήματα μαζί με Ελληνόπουλα. Τα αποτελέσματα είναι αρνητικά για όλους.

Το πολιτισμικό σχολείο δεν είναι εύκολη υπόθεση ούτε για τα ελληνόπουλα, ούτε για τα παιδιά που δεν έχουν την ευχέρεια να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα μας.

Αυτή η δυσχέρεια στη γλώσσα προκαλεί προβλήματα στην εκπαιδευτική διαδικασία με συνέπεια πολλές φορές να υποβιβάζεται το γενικό επίπεδο της τάξης.

Επίσης, στις μικρές κοινωνίες όπως είναι ο Νομός Ημαθίας ο ρατσισμός προς το πρόσωπο των αλλοδαπών είναι πιο έντονος με αποτέλεσμα τα παιδιά των αλλοδαπών να αισθάνονται μειονεκτικά και να γίνονται εσωστρεφής σαν άνθρωποι.

Η διαδικασία «φυγής» των Ελλήνων μαθητών από τα πολυπολιτισμικά σχολεία έχει ως εξής:

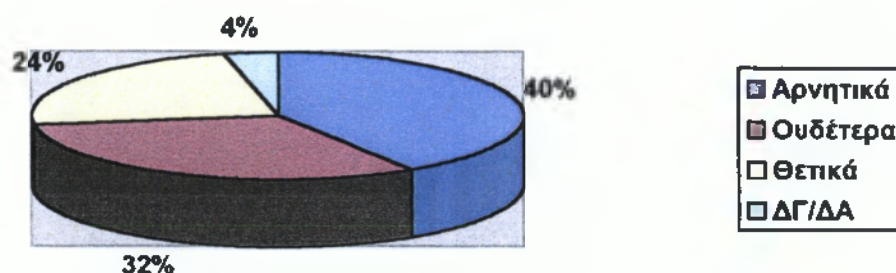
- Οι αλλοδαποί προσέρχονται στο σχολείο και αιτούνται να εγγραφούν.
- Ο διευθυντής μπορεί να αρνηθεί, αν θέλει με το πρόσχημα της πληρότητας.
- Σε σχολεία όπου ο αριθμός των Ελλήνων μαθητών είναι μικρός ο διευθυντής υφίσταται πιέσεις από τους έκτακτους καθηγητές να εγγράψει τους αλλοδαπούς προκειμένου οι έκτακτοι να θεωρηθούν απαραίτητοι και να τους ανανεωθεί η σύμβαση εργασίας.
- Μόλις κάποιο σχολείο δέχεται έναν αλλοδαπό, αυτό γίνεται γνωστό και προσέρχονται και άλλοι αλλοδαποί.
- Οι Έλληνες όσοι έχουν τη δυνατότητα εγκαταλείπουν το σχολείο και εγγράφονται σε άλλα.
- Αν κάποιος αλλοδαπός, κυρίως Αλβανός, μείνει στην ίδια τάξη, τότε λόγω του ότι οι τίτλοι σπουδών της Αλβανίας αναγνωρίζονται στην Ελλάδα, επιστρέφει στην Αλβανία, δίνει εκεί εξετάσεις, προβιβάζεται και επιστρέφει στο Νομό Ημαθίας για να εγγραφεί στην επόμενη τάξη.

Τέλος, μπορούμε να πούμε ότι με τον μεγάλο αριθμό αλλοδαπών που παρατηρείται στα σχολεία δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα αφού η σχολική εργασία στην τάξη δεν γίνεται όπως πρέπει, σημειώνονται μεγάλες καθυστερήσεις στην διδασκαλία της ύλης και το σοβαρότερο, εξαιτίας αυτών των φαινομένων οι γηγενείς μαθητές τα εγκαταλείπουν και πηγαίνουν στο ιδιωτικό σχολείο το οποίο δουλεύει τα τελευταία δύο χρόνια στο Νόμο Ημαθίας.

6.6. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιασθούν οι πιο πρόσφατες μετρήσεις της κοινής γνώμης του Νομού Ημαθίας όπως παρουσιάστηκαν σε άρθρο της εφημερίδας ΛΑΟΣ σε θέματα που άπτονται ευθέως ή εμμέσως με την παράνομη μετανάστευση και την νομιμοποίηση των μεταναστών.

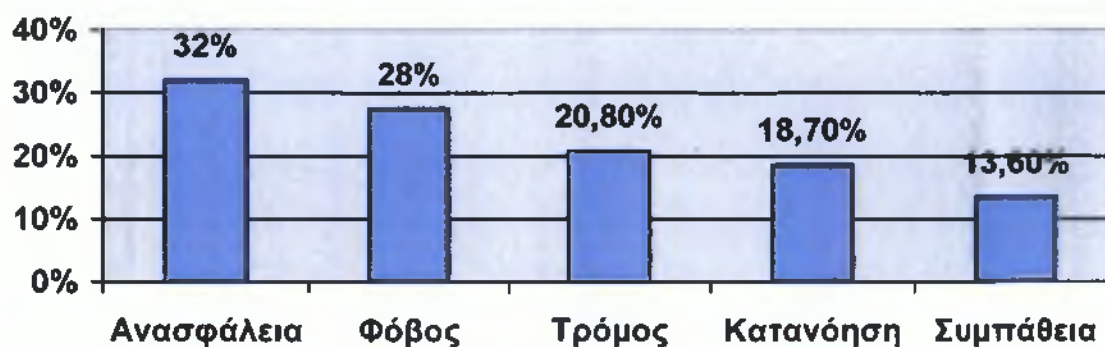
ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ

⁵Όπως φαίνεται από τα στοιχεία το 40% των κατοίκων του Νομού θεωρούν αρνητική την παρουσία μεταναστών στον τόπο τους έναντι του 24% που την θεωρούν θετική.

Ενδεικτικά είναι και τα αισθήματα που διακατέχουν τους κατοίκους λόγω της παρουσίας των μεταναστών. Όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα η συντριπτική πλειονότητα των αισθημάτων των κατοίκων είναι πολύ αρνητικά:

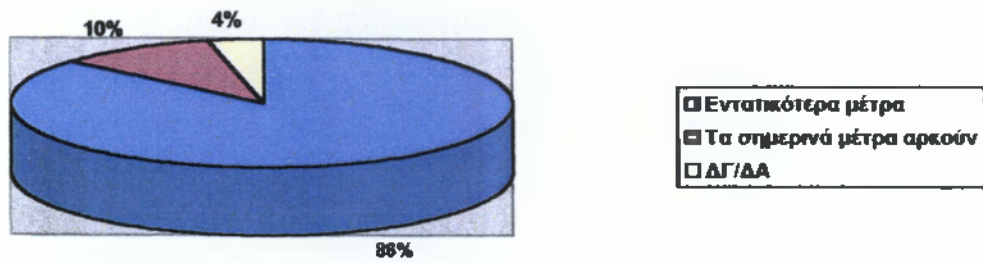
ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΝΙΩΘΟΥΝ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ

Η πλειονότητα των κατοίκων νιώθει ανασφάλεια από την είσοδο των αλλοδαπών στο Ν.Ημαθίας.

⁵βλ.εφημερίδα ΛΑΟΣ σελ 11-13, 30.5.2003

Τι μέτρα επιθυμούν οι κάτοικοι του Ν. Ημαθίας;

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω στοιχεία ένα συντριπτικό 86% των κατοίκων του Ν.Ημαθίας απαιτεί τη λήψη αυστηρότερων μέτρων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ανωτέρω παράθεση στοιχείων και η λεπτομερής ανάλυση τους καταδεικνύει ότι η επίκληση της «συνολικής» εγκληματικότητας δεν έχει καμία ουσιαστική χρησιμότητα. Οι αλλοδαποί συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της βαριάς εγκληματικότητας η οποία αυξάνει και το αίσθημα ανασφάλειας των κατοίκων του Νομού Ημαθίας.

Η ανεξέλεγκτη εισροή τους στο νομό αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα αύξησης της ανεργίας επειδή αυξήθηκε το εργατικό δυναμικό (χωράφια, καφετέριες, εργοστάσια) και όπως προβλέπεται στο μέλλον οι μετανάστες θα γίνουν ακόμα πιο ανταγωνιστικοί ως προς τους Έλληνες εργαζομένους. Αύξηση της ανεργίας είναι η πρώτη εμφανής αρνητική επίπτωση. Παρά το γεγονός ότι οι ξένοι εργαζόμενοι καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας που αποφεύγουν οι ντόπιοι ή ασχολούνται με ελεύθερες ευκαιριακές εργασίες, εν τούτοις σε πολλές περιπτώσεις, με το χαμηλό ημερομίσθιο τους εκτοπίζουν ντόπιους εργάτες ειδικά στα χωράφια, στις βιομηχανίες και στα εργοστάσια. Η νομιμοποίηση των παρανόμων μεταναστών θα ελαχιστοποιήσει τα όποια οφέλη αντλεί η οικονομία από την παρουσία τους. Η αθρόα προσφορά ανειδίκευτης εργασίας από αλλοδαπούς σε χαμηλές τιμές, χωρίς διαπραγματευτική ισχύ εκ μέρους τους και χωρίς απαιτήσεις καθιστά τους αλλοδαπούς ιδιαιτέρως χρήσιμους στους εργοδότες στις οικοδομές και στην αγροτική παραγωγή γι' αυτό και οι τελευταίοι πιέζουν για την υιοθέτηση μίας πολιτικής «ανοικτών θυρών» ως προς τη μετανάστευση. Η εκτεταμένη χρήση φθηνού εργατικού δυναμικού οδηγεί στην αναβολή του εκσυγχρονισμού της παραγωγής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο Νομό Ημαθίας με δυσμενείς συνέπειες για την μελλοντική τους επιβίωση. Η ανεξέλεγκτη παρουσία των αλλοδαπών επέτεινε τη «ζουγκλοποίηση» της αγοράς εργασίας εις βάρος των γηγενών εργαζομένων οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις προκειμένου να μην χάσουν την δουλειά τους αναγκάζονταν να υποκύψουν στις απαιτήσεις των εργοδοτών αναφορικά με μισθούς, ωράρια και συνθήκες εργασίας.

Η μετανάστευση δεν αποτελεί λύση ούτε για το δημογραφικό καθώς, όπως φαίνεται από μελέτες έχει μόνο οριακά θετικές επιδράσεις στην αύξηση της γεννητικότητας του πληθυσμού του νομού.

Ακόμη, η ανεξέλεγκτη εισροή παρανόμων μεταναστών αποτελεί σοβαρότατο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία των κατοίκων. «Ξεχασμένες» ασθένειες όπως ελονοσία, φυματίωση, ηπατίτιδα αλλά και άλλες ασθένειες επανεμφανίζονται λόγω της

παράνομης μετανάστευσης. Όπως υποστηρίζουν οι ιατροί οι διαδικασίες ιατρικού ελέγχου των νομιμοποιηθέντων και νομιμοποιούμενων μεταναστών είναι υποτυπώδεις και ανεπαρκείς για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας των κατοίκων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Για την εσωτερική ασφάλεια και την μετανάστευση έχω να προτείνω τα εξής:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τα προβλήματα που έχουν σχέση με την ασφάλεια των πολιτών, εξεταζόμενα στο πλαίσιο μιας πενταετίας, εμφανίζουν προοδευτική πορεία, άκρως ανησυχητική σε κάποιους τομείς.

Ειδικότερα, οι παραβάσεις που έχουν σχέση με τα ναρκωτικά, κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών ιδίως, αυξήθηκαν αλματωδώς. Το φαινόμενο, ενδεχομένως οφείλεται στην αποτελεσματικότερη δράση των αρμοδίων υπηρεσιών, όμως δεν πρέπει να παραγνωρίζεται και η αύξηση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την χρήση, τη διακίνηση και την εμπορία των εξαρτησιογόνων ουσιών.

Επίσης, οι παραβάσεις περί το νόμισμα, έλαβαν εκτάκτως αυξημένες διαστάσεις από τότε που κυκλοφόρησε η ευρωπαϊκή μορφή χρημάτων.

Ο αριθμός των διαρρήξεων παραμένει στα αυτά περίπου επίπεδα ή και μειωμένος, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί στοιχείο αισιοδοξίας, αφού και πάλι μεγάλος αριθμός νοικοκυριών βρίσκεται καθημερινά στο έλεος των κακοποιών.

Για αυτό το λόγο πιστεύω ότι καλό θα ήταν να πραγματοποιηθούν οι παρακάτω προτάσεις:

- 1 Η ενίσχυση των υπηρεσιών καταπολέμησης παράνομων δραστηριοτήτων.
- 2 Η μελέτη ασφαλέστερων μεθόδων εξασφάλισης της γνησιότητας των νομισμάτων και τη θέσπιση νόμων που θα προβλέπουν ποινές αυστηρές και αποτρεπτικές παρεμφερών πράξεων.
- 3 Να ενισχυθεί η συμπαράσταση της πολιτείας προς τους φορείς πρόληψης χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και η ενδυνάμωση των διοικητικών υπηρεσιών.

4 Να ληφθούν μέτρα τα οποία θα κατοχυρώνουν τη Δημοκρατική λειτουργία της Διοίκησης και θα σέβονται τους Δημοκρατικούς θεσμούς και τα Συλλογικά όργανα.

5 Στα ζητήματα αντιμετώπισης της τρομοκρατίας είναι απαραίτητη η συνεργασία των υπηρεσιών των χωρών της Ε.Ε., με απόλυτη δημοκρατικότητα και διαφάνεια στη λειτουργία των οργάνων ασφάλειας, χωρίς α) διαθέσεις παρεμβάσεων η μια χώρα στις αρμοδιότητες και ευθύνες της άλλης χώρας και β) να μην αποτελεί ευκαιρία και πρόσχημα η δήθεν τρομοκρατία για τον έλεγχο των πολιτικών πιστεύω των πολιτών.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Οι εργαζόμενοι στο Νομό Ημαθίας αλλοδαποί ανέρχονται περίπου στις 15.000 και διακρίνονται:

Α. Στους μετακαλούμενους σύμφωνα με τις διακρατικές συμφωνίες μεταξύ Ελλάδας και των χωρών Βουλγαρίας και Αλβανίας.

Β. Στους νομιμοποιηθέντες με το Νόμο 2910/2001 λαθρομετανάστες.

Τα προβλήματα που χρήζουν μελέτης και αντιμετώπισης είναι:

Α. Για τους μετακαλούμενους :

1.Δεν εφαρμόζονται από τον ΟΑΕΔ οι διατάξεις του άρθρου 19 παρ.5 του Νόμου 2910/2001(έκθεση αναγκών κατά Νομό). Τίθεται κατά συνέπεια θέμα αναγκαιότητας μεσολάβησης του ΟΑΕΔ, η οποία αυξάνει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και το χρόνο αναμονής για την άφιξη των μετακαλουμένων εργατών.

2.Δεν εξυπηρετεί καμία σκοπιμότητα η εγγυητική επιστολή, της οποίας προτείνουμε την κατάργηση.

3.Αντί αυτής προτείνουμε την τεκμηρίωση των αναγκών σε εργατικό δυναμικό από μέρους των εργοδοτών και τον καθορισμό των μετακαλουμένων εργατών, ανάλογα με το είδος και την έκταση της στρεμματικής καλλιέργειας.

4.Κρίνουμε αναγκαίο να ενταθεί ο έλεγχος των μετακαλουμένων, πολλοί των οποίων δεν προβαίνουν στις απαιτούμενες από το Νόμο διαδικασίες.

5.Να παρέχεται ιατρική περίθαλψη από τα νοσοκομεία σε έκτακτα περιστατικά.

Β.Για τους νομιμοποιηθέντες με το Ν.2910/2001 λαθρομετανάστες προτείνουμε:

1. Να μην προσλαμβάνονται σε εργασίες για τις οποίες υπάρχουν λίστες αναμονής ημεδαπών στις καταστάσεις του ΟΑΕΔ.
2. Να ενταθεί ο έλεγχος διότι πολλοί από αυτούς κινούνται ελεύθερα ανά την χώρα μας, χωρίς καν να έχουν παραλάβει την άδεια εργασίας, την οποία ούτως ή άλλως δικαιούνται.
3. Να μην καταστρατηγείται η διάταξη περί ενσήμων ΙΚΑ με τη δήλωση απασχόλησης σε αγρούς, ενώ στην πραγματικότητα απασχολούνται σε άλλη εργασία.

Πέραν των ανωτέρω και κατά σπουδαιότερο λόγο, πρέπει να τεθεί υπ' όψη των Υπουργών το πρόβλημα των προσφύγων και μεταναστών που θα προκύψει εξαιτίας του πολέμου στο ΙΡΑΚ. Στην αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού η συνεργασία των αρμοδίων αρχών με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση είναι εκ των ουκ άνευ.

Ειδικότερα για τους λαθρομετανάστες οι πολίτες πρέπει να δείχνουν το κοινωνικό τους πρόσωπο και την ανθρώπινη ευαισθησία, με σεβασμό πάντα στην προσωπικότητα του ανθρώπου.

Οι κυβερνήσεις σε συνδυασμό με τις Τοπικές και Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις είναι απαραίτητο να δημιουργήσουν χώρους υποδοχής προσφύγων, που μετακινούνται εξαιτίας π.χ. πολεμικών – στρατιωτικών παρεμβάσεων σε περιοχές π.χ. Κόσοβο

Τέλος τα κοινωνικά προβλήματα όπως αυτό των μεταναστών, οικονομικών μεταναστών και λαθρομεταναστών, δεν αντιμετωπίζονται με διοικητικά μέτρα, αλλά με συνολική προσπάθεια για την εξάλειψη των αιτιών που τα προκαλούν.

Και αυτά είναι:

- Η ανεργία
- Ο κοινωνικός ρατσισμός «Ξενοφοβία»
- Η εκμετάλλευση
- Η επιθυμία των ισχυρών χωρών να υποτάξουν πολιτικά τις μικρές και φτωχές χώρες.
- Ο φονταμεταλισμός
- Η παντοκρατορία της μιας υπερδύναμης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΙ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

(Με την παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 3013/02, ΦΕΚ-102 Α' ορίζεται ότι :
«Όπου στις διατάξεις του ν. 2910/2001 ή στις παρούσες ρυθμίσεις αναφέρεται «άδεια παραμονής», ο όρος αυτός λειτουργεί ισοδύναμα προς τον όρο «άδεια διαμονής»»).

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις αυτού:

α. Στα πρόσωπα των οποίων η είσοδος και η έξοδος, καθώς και η εν γένει κίνηση, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση στο ελληνικό έδαφος ρυθμίζονται από κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

β. Στους πρόσφυγες. Οι πρόσφυγες υπάγονται στις ειδικές διατάξεις που τους αφορούν, εκτός αν ρητά ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του νόμου αυτού. Πρόσφυγας συνεχίζει να υπάγεται στο καθεστώς των προσφύγων, έστω και αν εξέλιπαν οι λόγοι βάσει των οποίων αναγνωρίστηκε, εφόσον λόγω μακράς διαμονής απέκτησε ισχυρούς κοινωνικούς, οικονομικούς και οικογενειακούς δεσμούς με τη χώρα.

γ. Στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

2. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, από τις οποίες η μία είναι ελληνική, θεωρούνται ημεδαποί και έχουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των Ελλήνων πολιτών. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται η ελληνική, είναι υποχρεωμένα να επιλέξουν με δήλωσή τους στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης ιθαγένεια, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του οικείου κράτους.

3. Ευνοϊκότερες ειδικές ρυθμίσεις κρατικών διμερών ή πολυμερών συμφωνιών υπερισχύουν υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΕΘΟΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 3

Σημεία εισόδου εξόδου

1. Κάθε άτομο επιτρέπεται να εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος και να εξέρχεται από αυτό μόνο από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.
2. Με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα σημεία στα σύνορα της χώρας, μέσω των οποίων επιτρέπεται η είσοδος προσώπων στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό.
3. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να επιτραπεί κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

Άρθρο 4

Αστυνομικός έλεγχος

1. Κάθε άτομο που εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχεται από αυτό, υποβάλλεται σε αστυνομικό έλεγχο κατά την άφιξη και την αναχώρησή του.
2. Ο αστυνομικός έλεγχος των προσώπων που εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και ενεργείται από τις κατά τόπους αστυνομικές αρχές.
3. Με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δικαιοσύνης, και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζεται το περιεχόμενο του αστυνομικού ή άλλης μορφής ελέγχου, τα όργανα ελέγχου και η διαδικασία εφαρμογής των δικαστικών και διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με την είσοδο και την έξοδο προσώπων από τη χώρα.
4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα έγγραφα με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι αλλοδαποί που στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της χώρας τους.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 5

Θεώρηση εισόδου

1. Ο αλλοδαπός που εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος απαιτείται να έχει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις.
2. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν, εφόσον αυτό απαιτείται, και θεώρηση εισόδου (VISA).
3. Η θεώρηση εισόδου χορηγείται από την ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του αλλοδαπού, αφού ληφθούν υπόψη λόγοι που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας και στη δημόσια υγεία και έχει διάρκεια τριών μηνών, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος.
4. Αλλοδαποί που δεν έχουν υποχρέωση θεώρησης εισόδου επιτρέπεται να εισέρχονται ελεύθερα στο ελληνικό έδαφος και να παραμένουν μέχρι τρεις μήνες συνολικά μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου.
5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, θεώρηση εισόδου επιτρέπεται να χορηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων κατά την άφιξη του αλλοδαπού στο σημείο εισόδου, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.
6. Με απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία χορήγησης θεωρήσεων εισόδου, το είδος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης εισόδου για ειδικές περιπτώσεις, καθώς και το κατά περίπτωση επιβαλλόμενο τέλος χαρτοσήμου.

Άρθρο 7

Άρνηση εισόδου

1. Ο πρόξενος μπορεί να αρνηθεί, χωρίς αιτιολογία, τη χορήγηση θεώρησης εισόδου. Αιτιολογία απαιτείται αν ο αλλοδαπός είναι σύζυγος, ανήλικο τέκνο ή γονέας πολίτη Κράτους Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορούν να απαγορεύσουν την είσοδο στην Ελλάδα αλλοδαπού που έχει θεώρηση εισόδου, εφόσον διαπιστώσουν ότι στο πρόσωπο αυτού συντρέχει μία τουλάχιστον από τις παρακάτω περιπτώσεις:

- α. περιλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών, για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 49 του νόμου αυτού,
 - β. η είσοδός του μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και τον Π.Ο.Υ.,
 - γ. το διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που κατέχει δεν εξασφαλίζει την επάνοδό του στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του ή σε τρίτη χώρα,
 - δ. έρχεται με σκοπό να παραμείνει στην Ελλάδα για λόγο για τον οποίο απαιτείται η έκδοση άδειας παραμονής και δεν έχει ακολουθήσει τη νόμιμη διαδικασία,
 - ε. δεν κατέχει τα απαραίτητα έγγραφα για να δικαιολογήσει το σκοπό του ταξιδιού του και τα αναγκαία για τη συντήρησή του οικονομικά μέσα. Είναι όμως δυνατόν ημεδαπός, με δήλωση υποδοχής που συντάσσεται σε ειδικό προς τούτο έντυπο και κατατίθεται ως δικαιολογητικό στις αρμόδιες για την έκδοση των θεωρήσεων ή τον διαβατηριακό έλεγχο αρχές, να αναφέρει το σκοπό του ταξιδιού του αλλοδαπού και να εγγυηθεί με την κατάθεση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ποσού, που καλύπτει τις δαπάνες τυχόν επαναπροώθησής του ή απέλασής του και ποσού ίσου με τριμηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη για την κάλυψη μέρους ή του συνόλου των αναγκών για τη συντήρησή του εξόδων.
3. Αλλοδαπός που έχει εισέλθει στην Ελλάδα από τη ζώνη διερχομένων και δεν του επιτρέπεται η είσοδος στη χώρα προορισμού, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, εάν δεν πληροί εκ νέου τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου, εφόσον κατά την επιστροφή του μεσολάβησε είσοδός του σε τρίτη ενδιάμεση χώρα.
4. Δεν επιτρέπεται η απαγόρευση εισόδου στην Ελλάδα προσώπου που αποδεικνύεται ότι έχει την ελληνική ιθαγένεια, και αν ακόμη στερείται διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

Άρθρο 8

Χορήγηση και ανανέωση άδειας παραμονής

1. Αλλοδαπός που έχει λάβει θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, μπορεί να ζητήσει άδεια παραμονής για τον ίδιο λόγο, εφόσον πληροί τις προβλεπόμενες από το νόμο αυτόν προϋποθέσεις. Όταν πρόκειται για ανανέωση άδειας διαμονής που αφορά σε διαφορετικό εργασιακό καθεστώς, από εκείνο για το οποίο έχει χορηγηθεί και η αντίστοιχη άδεια διαμονής και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, δεν απαιτείται η αντίστοιχη για το σκοπό αυτόν ειδική θεώρηση εισόδου. Οι εκκρεμείς αιτήσεις εξετάζονται στο πλαίσιο

της παρούσας διάταξης. Άδειες διαμονής που χορηγήθηκαν σύμφωνα με την ανωτέρω πρόβλεψη θεωρούνται νόμιμες.

2. Η άδεια παραμονής αλλοδαπού χορηγείται για συγκεκριμένο σκοπό, ο οποίος αναγράφεται στην αίτηση.

3. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί τη χορήγηση άδειας παραμονής στην Ελλάδα οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να υποβάλλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση για τη χορήγηση της άδειας παραμονής.

4. Μαζί με την αίτηση πρέπει να καταθέτει αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου με τη θεώρηση εισόδου και τα λοιπά προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο δικαιολογητικά.

5. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης. Η υπηρεσία αυτή εξετάζει την αίτηση μέσα σε ένα μήνα από την περιέλευσή της σε αυτήν και, αφού λάβει υπόψη τους λόγους που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης. Η εξέταση λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας δεν αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο για την ανανέωση της άδειας διαμονής του αλλοδαπού με εξαίρεση τη μετατροπή της σε αορίστου χρόνου διαρκείας. Οι Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών υποχρεούνται στο τέλος κάθε μήνα να αποστέλλουν στις κατά τόπους αστυνομικές διευθύνσεις του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης καταστάσεις με τα ακριβή στοιχεία των αλλοδαπών των οποίων ανανεώθηκαν οι άδειες διαμονής. Η ύπαρξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας που προκύπτουν από την έρευνα των κατά τόπους αστυνομικών διευθύνσεων αποτελεί νόμιμο λόγο ανάκλησης της άδειας διαμονής ανεξαρτήτως του χρονικού σημείου στο οποίο

6. Η κλήση του αλλοδαπού σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Στην περίπτωση αυτήν ο αλλοδαπός καλείται εκ νέου σε συνέντευξη κατά την ίδια πιο πάνω διαδικασία. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης, η αίτηση απορρίπτεται.

7. Η άδεια παραμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης.

Άρθρο 9

Επιτροπή Μετανάστευσης

1. Σε κάθε περιφερειακή διεύθυνση αλλοδαπών και μετανάστευσης συνιστάται τριμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία αποτελείται από δύο υπαλλήλους της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης, από τους οποίους ο ένας είναι ο προϊστάμενός της, και έναν εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ορίζονται τα μέλη της Επιτροπής, τακτικά και αναπληρωματικά, και ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του. Με όμοια απόφαση ορίζεται ως πρόεδρος ο προϊστάμενος της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης, καθώς και εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, με τον αναπληρωτή του, από τους υπαλλήλους της διεύθυνσης αλλοδαπών και μετανάστευσης.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας μπορεί να συστήνονται σε κάθε περιφερειακή διεύθυνση αλλοδαπών και μετανάστευσης επιπλέον μέχρι δύο τριμελείς Επιτροπές Μετανάστευσης, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση του έργου τους. Οι επιτροπές αυτές αποτελούνται από δύο υπαλλήλους της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης και έναν εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής. Με την ίδια απόφαση ορίζονται τα μέλη της επιτροπής, τακτικά και αναπληρωματικά, και ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του. Με όμοια απόφαση ορίζεται ως πρόεδρος ο ένας από τους δύο υπαλλήλους της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης που είναι μέλη της επιτροπής, καθώς και εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, από τους υπαλλήλους της διεύθυνσης αλλοδαπών και μετανάστευσης με τους αναπληρωτές τους.

2. Έργο της Επιτροπής Μετανάστευσης είναι η διατύπωση γνώμης για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας παραμονής του αλλοδαπού. Η Επιτροπή για να σχηματίσει γνώμη λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα από τις επί μέρους διατάξεις του παρόντος νόμου στοιχεία και την εν γένει προσωπικότητα του αλλοδαπού.

Πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν διαφορετικά είδη άδειας διαμονής. Αυτό σημαίνει ότι κάθε είδος άδειας διαμονής δίνεται για συγκεκριμένους λόγους.

Οι λόγοι αυτοί είναι:

Τουρισμός, σπουδές, επανένωση οικογένειας, εργασία με σύμβαση, εποχική εργασία, θεατρική ή καλλιτεχνική ή αθλητική εργασία, ανεξάρτητη εργασία, πολιτικός πρόσφυγας, επιχειρήσεις, διαμονή χωρίς εργασία.

Η άδεια διαμονής είναι διαφορετική από την άδεια εργασίας. Δηλαδή η απόκτηση της άδειας διαμονής δεν σημαίνει ότι έχεις το δικαίωμα να εργαστείς. Αν κάποιος έχει πρόθεση να εργαστεί πρέπει να ζητήσει και άδεια εργασίας.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 19

Χορήγηση άδειας εργασίας

1. Επιτρέπεται η είσοδος αλλοδαπού στην Ελλάδα για απασχόληση με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη και για συγκεκριμένο είδος απασχόλησης, αν του χορηγηθεί άδεια εργασίας από το νομάρχη.

2.α. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας συγκροτείται Επιτροπή η οποία αποτελείται από:

1. το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή το Διευθυντή της αρμόδιας Υπηρεσίας Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, ως Πρόεδρο,

2. τον προϊστάμενο του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.),

3. εκπρόσωπο της Ε.Ν.Α.Ε.,

4. εκπρόσωπο του Ο.Α.Ε.Δ.,

5. εκπρόσωπο των εργαζομένων,

6. εκπρόσωπο των εργοδοτών,

7. εκπρόσωπο της ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε. ή ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. ως τακτικά μέλη μαζί με τους υποδεικνυόμενους, αντίστοιχους, αναπληρωτές τους.

Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και έχει θητεία δύο (2) ετών. Σε περίπτωση που δεν υποδειχθούν τα ανωτέρω μέλη εντός τριάντα (30) ημερών αφ' ότου τους ζητηθεί, ο ορισμός γίνεται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Η Επιτροπή καταρτίζει στο τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους έκθεση στην οποία καταχωρούνται οι υπάρχουσες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό στην Περιφέρεια και οι κενές θέσεις εργασίας ανά ειδικότητα και νομό που μπορεί να καλυφθούν από αλλοδαπούς. Κατά την κατάρτιση της έκθεσης λαμβάνονται

υπόψη το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, η προσφορά εργασίας από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα και η ζήτηση.

β. Με βάση αυτή την έκθεση καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών, ο ανώτατος αριθμός αδειών εργασίας που χορηγούνται κάθε έτος σε αλλοδαπούς κατά ιθαγένεια, νομό, είδος και διάρκεια απασχόλησης, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

γ. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται από την Επιτροπή στις οικείες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και στις Ελληνικές Προξενικές Αρχές έως ότου συσταθούν τα Γραφεία ευρέσεως εργασίας εξωτερικού της επόμενης παραγράφου.

δ. Η επιτροπή με την ίδια διαδικασία μπορεί, κατά τη διάρκεια ισχύος της Κ.Υ.Α. της ανωτέρω υπό στοιχείο β' περίπτωσης της παρούσας παραγράφου, να εισηγείται την τροποποίησή της, όταν τούτο κρίνεται αναγκαίο, λόγω μεταβολής των συνθηκών.

ε. Στον Πρόεδρο, τα μέλη και το Γραμματέα της επιτροπής καταβάλλεται αποζημίωση το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

στ. Έως την έκδοση της Κ.Υ.Α., των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών της ανωτέρω υπό στοιχείο β' περίπτωσης, θα ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στις λοιπές διατάξεις της παρούσας παραγράφου και η υπηρεσία εργασίας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης θα ζητά την έγκριση του Ο.Α.Ε.Δ., η οποία θα δίδεται μετά από έρευνα της αγοράς εργασίας

3. Τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας εξωτερικού καλούν με ανακοινώσεις τους, που μπορεί να δημοσιεύονται στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, τους ενδιαφερόμενους αλλοδαπούς να υποβάλλουν αιτήσεις για εργασία στην Ελλάδα. Με βάση τις αιτήσεις αυτές καταρτίζουν ονομαστικές καταστάσεις αλλοδαπών που επιθυμούν να εργασθούν ως μισθωτοί στην Ελλάδα και τις αποστέλλουν στον Ο.Α.Ε.Δ. και στις υπηρεσίες εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

4. Ο εργοδότης για να προσλάβει προσωπικό με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία εργασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

5. Αν οι θέσεις που ζητούνται δεν καλύπτονται από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, ο Ο.Α.Ε.Δ. μπορεί να εγκρίνει την κάλυψη των θέσεων αυτών από αλλοδαπούς που δεν διαμένουν στην Ελλάδα. Αν ο Ο.Α.Ε.Δ. εγκρίνει την κάλυψη των θέσεων αυτών από το εξωτερικό, ο εργοδότης επιλέγει από

τις ονομαστικές καταστάσεις τους αλλοδαπούς που τον ενδιαφέρουν και υποβάλλει αίτηση στο νομάρχη για τη χορήγηση άδειας εργασίας σε αυτούς.

6. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα:

α. βεβαίωση του εργοδότη ότι θα προσλάβει τους συγκεκριμένους αλλοδαπούς και ότι αναλαμβάνει τις δαπάνες διαβίωσής τους μέχρι να λάβουν άδεια παραμονής ή, αν δεν τους χορηγηθεί άδεια, μέχρι να αναχωρήσουν από τη χώρα,

β. εγγυητική επιστολή τράπεζας ποσού ίσου τουλάχιστον με τις τριμηνιαίες αποδοχές ανειδίκευτου εργάτη για την κάλυψη των δαπανών τρίμηνης διαβίωσης του αλλοδαπού στην Ελλάδα και ποσού που καλύπτει τις δαπάνες επαναπροώθησής του ή απέλασής του στη χώρα προέλευσής.

Εφόσον πρόκειται για την πρόσληψη αλιεργατών και απασχολουμένων στην αγροτική οικονομία η εγγυητική επιστολή αντιστοιχεί στις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη

7.α. Η άδεια εργασίας χορηγείται από τον οικείο νομάρχη, εφόσον αναφέρεται σε ειδικότητα που περιλαμβάνεται στην Κ.Υ.Α. της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Η χορήγηση της άδειας εργασίας γίνεται ύστερα και από γνώμη της αστυνομικής αρχής του νομού για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας.

β. Ο κάτοχος της άδειας εργασίας μπορεί να εργασθεί σε άλλο νομό της ίδιας ή διαφορετικής περιφέρειας με τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παραγράφου 10 του άρθρου 19 του Ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α'), όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 33 του παρόντος νόμου και εφόσον, προσθέτως, πρόκειται για ειδικότητα, η οποία προβλέπεται στην ανωτέρω Κ.Υ.Α. και δεν έχει καλυφθεί από άλλο ημεδαπό ή αλλοδαπό εργαζόμενο.

8. Η άδεια εργασίας χορηγείται για περίοδο μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανανέωση είναι η ύπαρξη σύμβασης εργασίας και η εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων εκ μέρους του αλλοδαπού. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί την ανανέωση οφείλει, πριν από τη λήξη της άδειας εργασίας, να υποβάλλει αίτηση στο νομάρχη για ανανέωση με τα σχετικά δικαιολογητικά.

Εάν η σύμβαση εργασίας καταρτίζεται για χρονικό διάστημα μικρότερο του ενός έτους, η άδεια εργασίας, κατά την αρχική της χορήγηση, θα χορηγείται για ένα έτος.

Μετά την πάροδο δύο (2) ετών από τη χορήγηση της αρχικής άδειας, η άδεια εργασίας έχει διετή διάρκεια. Ύστερα από συνολική δεκαετή παραμονή στην Ελλάδα μπορεί να χορηγείται άδεια εργασίας αόριστης διάρκειας

9. Ο νομάρχης διαβιβάζει την άδεια εργασίας στο ελληνικό προξενείο για να δοθεί θεώρηση εισόδου και την κοινοποιεί στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης.

10. α. Η χορήγηση άδειας εργασίας από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ισχύει στο πλαίσιο της διάρκειάς της σε οποιονδήποτε νομό της χώρας υπό τις εξής προϋποθέσεις:

i. Έχει λυθεί η αρχική εργασιακή σχέση και έχει γίνει αναγγελία του λόγου της λύσης της.

ii. Έχει συνάψει ο αλλοδαπός νέα σύμβαση εργασίας με εργοδότη σε άλλο νομό.

iii. Έχει γίνει θεώρηση της άδειας από την Υπηρεσία της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του τόπου που θα εργασθεί ο αλλοδαπός και για χρονικό διάστημα ίσο με αυτό που υπολείπεται.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζεται ο τύπος του εντύπου της άδειας εργασίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια

Άρθρο 21

Χορήγηση άδειας παραμονής

1. Στον αλλοδαπό που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την παροχή εξαρτημένης εργασίας στην Ελλάδα χορηγείται άδεια παραμονής, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. έχει άδεια εργασίας,

β. έχει συνάψει σύμβαση εργασίας, από την οποία προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι τουλάχιστον ίση με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη

γ. είναι υγιής και ασφαλισμένος για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και για την κάλυψη εργατικού ατυχήματος ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,

δ. έχει εξασφαλίσει κατάλυμα.

2. Η αίτηση του αλλοδαπού συνοδεύεται από:

α. άδεια εργασίας,

β. σύμβαση εξαρτημένης εργασίας,

γ. αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και για την κάλυψη εργατικού ατυχήματος ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,

δ. δήλωση, στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση του καταλύματός του,

ε. πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

Άρθρο 22

Διάρκεια και ανανέωση άδειας παραμονής

1. Η άδεια παραμονής για την παροχή εξαρτημένης εργασίας χορηγείται για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για όσο χρόνο ισχύει η άδεια εργασίας. Για την ανανέωση ο αλλοδαπός οφείλει δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της άδειας παραμονής, να υποβάλλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του αίτηση και δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει ότι:

α. έχει άδεια εργασίας,

β. έχει εκπληρώσει τις φορολογικές και ασφαλιστικές του υποχρεώσεις,

γ. εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21.

2. Μετά την πάροδο δύο ετών από τη χορήγηση της αρχικής άδειας, η ανανέωση της άδειας διαμονής γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας ανά διετία και έχει ισόχρονη διάρκεια. Ύστερα από δεκαετή συνολική παραμονή στην Ελλάδα και υπό τις αυτές προϋποθέσεις μπορεί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας να χορηγείται άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας. Ο αλλοδαπός επιτρέπεται να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και της άδειας παραμονής του. Για τη μεταβολή αυτή οφείλει να ενημερώνει άμεσα τον οικείο νομάρχη.

1. Οι παραπάνω διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στους αλλοδαπούς που επιθυμούν να εισέλθουν στην Ελλάδα για την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου.

2. Για την ανανέωση της άδειας εργασίας και της άδειας παραμονής των αλλοδαπών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αντί της σύμβασης παροχής ανεξάρτητων

υπηρεσιών ή έργου μπορεί να προσκομίζεται δήλωση του εργοδότη ότι θα απασχολήσει τον αλλοδαπό σε συγκεκριμένη εργασία για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή βιβλιάριο ενσήμων ασφαλιστικού οργανισμού, από το οποίο να προκύπτει ότι ο αλλοδαπός έχει πραγματοποιήσει αριθμό ημερομισθίων ίσο τουλάχιστον με το μισό των εργάσιμων ημερών που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από την έκδοση της άδειας εργασίας μέχρι την υποβολή της αίτησής του για την ανανέωσή της.

Άρθρο 24

Εποχιακή εργασία αλλοδαπών

1. Εποχιακή εργασία αλλοδαπού είναι η απασχόλησή του στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα μέχρι έξι συνολικά μήνες ανά ημερολογιακό έτος σε τομέα δραστηριότητας που συναρτάται με το ρυθμό των εποχών, με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου για συγκεκριμένο εργοδότη και είδος απασχόλησης και υπό την προϋπόθεση ότι ο αλλοδαπός δεν διατηρεί μόνιμη κατοικία στην Ελλάδα.

2. Ο εργοδότης που επιθυμεί να απασχολήσει αλλοδαπό για εποχιακή εργασία οφείλει να λάβει προηγούμενη έγκριση του Ο.Α.Ε.Δ ύστερα από αίτησή του προς την αρμόδια υπηρεσία εργασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την έναρξη των εργασιών του. Η αίτηση διαβιβάζεται στον Ο.Α.Ε.Δ. Κατά τα λοιπά η είσοδος και παραμονή αλλοδαπών για εποχιακή εργασία στην Ελλάδα ρυθμίζονται από διμερείς ή πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Δικαιώματα αλλοδαπών

Οι αλλοδαποί έχουν ατομικά δικαιώματα όπως προβλέπονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όπως: σεβασμό της ζωής, απαγόρευση βασανιστηρίων για οποιονδήποτε λόγο, απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, σεβασμό της προσωπικής ελευθερίας και ασφάλειας, σεβασμό οικογένειας και ιδιωτικής ζωής, ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, ελευθερία έκφρασης, προστασία περιουσιακών δικαιωμάτων.

Οι μετανάστες δεν έχουν δικαίωμα ψήφου ή συμμετοχής στις εκλογές οποιουδήποτε είδους-δημοτικές, ευρωπαϊκές ή βουλευτικές.

Οι μετανάστες με άδεια διαμονής έχουν όλα τα αστικά δικαιώματα που έχουν και οι Έλληνες. Αυτοί που δεν έχουν άδεια διαμονής αποκλείονται από την άσκηση των περισσότερων δικαιωμάτων.

Άρθρο 41

Υποχρεώσεις αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης:

- α. κάθε μεταβολή της κατοικίας του,
- β. κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή ιθαγένειας, τη σύναψη, λύση ή ακύρωση γάμου ή τη γέννηση τέκνου,
- γ. την απώλεια ή ανανέωση ή μεταβολή του διαβατηρίου του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου,
- δ. την απώλεια της άδειας παραμονής του και
- ε. κάθε μεταβολή στην απασχόλησή του, όπως μεταβολή εργοδότη, καταγγελία της σύμβασης εργασίας.

Οι παραπάνω δηλώσεις γίνονται μέσα σε ένα μήνα από τις παραπάνω μεταβολές.

Η υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, καθώς και οι δήμοι και κοινότητες υποχρεούνται να τηρούν μητρώο αλλοδαπών.

2. Ο ασκών τη γονική μέριμνα δηλώνει στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης τα αλλοδαπά τέκνα του που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Σε περίπτωση που αυτός δεν διαμένει στην Ελλάδα, η δήλωση γίνεται από εκείνον με τον οποίο κατοικούν.

3. Αλλοδαπός, κάτοχος άδειας παραμονής, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την τελευταία ημέρα της λήξης της ισχύος της, εκτός αν πριν από τη λήξη της έχει υποβάλει αίτηση για την ανανέωσή της.

4. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν εγκρίθηκε παραμονή ή ανανέωση της άδειας διαμονής του, υποχρεούται να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος χωρίς άλλες διατυπώσεις.

5. Αλλοδαπός, που παραμένει στη χώρα για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα ημερών από τη λήξη της άδειας παραμονής του ή παραβιάζει, για το ίδιο χρονικό διάστημα, τη διάρκεια του αναγραφόμενου στην κατεχόμενη θεώρηση εισόδου ή του δικαιούμενου ελεύθερου χρόνου παραμονής του, καθώς και την προβλεπόμενη στην ομοιόμορφη θεώρηση SCHENGEN διάρκεια παραμονής ή το δικαιούμενο ελεύθερο χρόνο

παραμονής του στον ενιαίο χώρο, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια παραμονής ετήσιας διάρκειας. Εάν ο χρόνος της παράνομης παραμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα ημερών, υποχρεούται να καταβάλει το οκταπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για ετήσια άδεια παραμονής. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται ο τρόπος καταβολής του παραπάνω προστίμου και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 50

Παράνομη είσοδος και έξοδος από τη χώρα

1. Όποιος εξέρχεται ή επιχειρεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος ή εισέρχεται ή επιχειρεί να εισέλθει σε αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου δραχμών, αν αυτός που επιχειρεί να αναχωρήσει λάθρα καταζητείται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει φορολογικές ή συναλλαγματικές ή πάσης φύσεως άλλες υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ή είναι υπότροπος.
2. Αν αλλοδαπός εισέλθει στο ελληνικό έδαφος ή εξέλθει από αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, στον οποίο αναφέρει σχετικώς χωρίς καθυστέρηση, μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν, οπότε γνωστοποιεί αμέσως την απόφασή του αυτή στο διοικητή της αστυνομικής υπηρεσίας ή λιμενικής αρχής που διαπίστωσε την παράνομη είσοδο ή έξοδο, προκειμένου αυτός με απόφασή του να επαναπροωθήσει τον αλλοδαπό αμέσως στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του. Η έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να δοθεί και με τηλεφωνικό σήμα. Αν δεν καταστεί δυνατή η άμεση επαναπροώθηση του αλλοδαπού, ο διοικητής της αστυνομικής ή λιμενικής αρχής, αφού συντάξει σχετική έκθεση, παραπέμπει τον αλλοδαπό αυτόν στην αρμόδια διοικητική αρχή για απέλαση, σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου αυτού. Η αρχή αυτή, αν η απέλαση δεν πραγματοποιηθεί εντός τριών μηνών, γνωστοποιεί τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση αυτήν ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ανακαλέσει την απόφασή του για αποχή από την ποινική

δίωξη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, εφόσον δεν έχει παρέλθει ένα έτος από την ημέρα της παράνομης εισόδου του αλλοδαπού στη χώρα.

Άρθρο 51

Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων κυρώσεις

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούνται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε αλλοδαπούς, οι οποίοι δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο ή θεώρηση εισόδου ή άδεια παραμονής ή γενικά δεν αποδεικνύουν ότι παραμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο. Εξαιρούνται τα νοσοκομεία, θεραπευτήρια και κλινικές, όταν πρόκειται για αλλοδαπούς που εισάγονται εκτάκτως για νοσηλεία και για ανήλικα παιδιά.
2. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να φυλάσσουν διαβατήρια ή άλλα έγγραφα που αποδεικνύουν την ταυτότητα των κρατούμενων αλλοδαπών, καθώς και τις άδειες παραμονής και εργασίας τους. Τα έγγραφα αυτά επιστρέφονται κατά την απόλυση του αλλοδαπού. Αν ο αλλοδαπός δεν έχει τα έγγραφα αυτά ή δεν έχει άδεια παραμονής ή εργασίας, οι ως άνω υπάλληλοι οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή στην πλησιέστερη υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης.
3. Οι υπάλληλοι των παραπάνω υπηρεσιών και φορέων που παραβαίνουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 διώκονται πειθαρχικά και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 53

Υποχρεώσεις εργοδοτών αλλοδαπών εργαζομένων κυρώσεις

1. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση αλλοδαπών, εφόσον δεν έχουν άδεια παραμονής. Αν η κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή έργου ή ανεξάρτητων υπηρεσιών αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας παραμονής, η ισχύς αυτής της σύμβασης τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της χορήγησης αυτής της άδειας.
2. Οι εργοδότες που απασχολούν αλλοδαπούς εργαζόμενους οφείλουν να ενημερώνουν αμέσως την υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας της έδρας τους και την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου

Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για κάθε πρόσληψη αλλοδαπού και για κάθε μεταβολή στο καθεστώς εργασίας του, όπως παράταση της σύμβασης, καταγγελία της σύμβασης, αποχώρηση.

3. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις των δύο παραγράφων 1 και 2, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, χρηματικό πρόστιμο που μπορεί να κυμαίνεται από ένα εκατομμύριο έως πέντε εκατομμύρια δραχμές για κάθε παράνομο αλλοδαπό.

4. Όποιος απασχολεί αλλοδαπό που στερείται άδειας παραμονής τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Αν εργοδότης είναι νομικό πρόσωπο, οι ως άνω ποινές επιβάλλονται στον διευθύνοντα σύμβουλο ή στον διαχειριστή ή στον ασκούντα γενικά τη διοίκηση του νομικού προσώπου. Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας μπορεί επιπλέον, συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να διατάξει το κλείσιμο του καταστήματος ή της επιχείρησης για χρονικό διάστημα από έναν μέχρι έξι μήνες και για τρεις έως δώδεκα μήνες σε περίπτωση δεύτερης καταδίκης και εφόσον πρόκειται για κέντρα διασκέδασης από δύο μέχρι δώδεκα μήνες και από έξι μέχρι είκοσι τέσσερις μήνες αντίστοιχα. Αν υπάρξει τρίτη καταδίκη, το κατάστημα ή η επιχείρηση κλείνεται οριστικά και δεν χορηγείται στο ίδιο πρόσωπο τέτοια άδεια για χρονικό διάστημα πέντε ετών.

5. Όταν η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος νόμου γίνεται με σκοπό την προαγωγή αλλοδαπών σε πορνεία τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων δραχμών. Σε περίπτωση που το θύμα είναι ανήλικος ή ανήλικη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων δραχμών. Το παραπάνω αδίκημα θεωρείται σε κάθε περίπτωση αυτόφωρο και εκδικάζεται με τη σχετική διαδικασία. Η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης γνωστοποιείται με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελίας στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μέσα σε ένα μήνα από την έκδοσή της. Ο τελευταίος υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης όπου τελέστηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, μπορεί δε, συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να προβεί στην οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας. Οι προβλεπόμενες στην παρούσα

παράγραφο ποινές δεν αποκλείουν τη σωρευτική επιβολή άλλων ποινών σε περίπτωση συνδρομής άλλων διατάξεων της ποινικής νομοθεσίας.

6. Με ποινή φυλάκισης τιμωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος παρέχει εξαρτημένη εργασία ή ανεξάρτητες υπηρεσίες ή έργο ή ασκεί επάγγελμα ή άλλη ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα χωρίς άδεια παραμονής.

7. Για την απασχόληση αλλοδαπών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, για την κατασκευή έργων ειδικής φύσεως υποδομής και εκείνων που προβλέπονται από το άρθρο 12 του Π.Δ. 378/1987 (ΦΕΚ 168 Α'), απαιτείται έγκριση της στρατιωτικής αρχής που προΐσταται του έργου.

4.13. ΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

Άρθρο 58

Προϋποθέσεις πολιτογράφησης

1. Αλλοδαπός που επιθυμεί να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση απαιτείται να:

α. είναι ενήλικος κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης πολιτογράφησης,

β. μην εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση απέλασης,

γ. μην έχει καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής, για εγκλήματα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της χώρας, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκων, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησής τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη ή για παραβάσεις της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα.

2. Αν ο αλλοδαπός είναι αλλογενής απαιτείται επιπλέον να:

α. Διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα δέκα συνολικά έτη την τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Για τον ανιθαγενή αλλοδαπό ή για τον

αλλοδαπό που έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αρκεί διαμονή στην Ελλάδα πέντε έτη μέσα στην τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης. Στον ανωτέρω κατά περίπτωση απαιτούμενο χρόνο δεν προσμετράται ο χρόνος που διήρυσσε ο αλλοδαπός στην Ελλάδα, ως διπλωματικός ή διοικητικός υπάλληλος ξένης χώρας. Η χρονική αυτή προϋπόθεση δεν απαιτείται γι' αυτόν που έχει γεννηθεί και κατοικεί συνεχώς στην Ελλάδα, καθώς και γι' αυτούς που είναι σύζυγοι Ελλήνων ή Ελληνίδων που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν αποκτήσει τέκνα. Για τους συζύγους Ελλήνων διπλωματικών υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό, προσμετράται για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου και ο χρόνος παραμονής τους στο εξωτερικό, λόγω της υπηρεσίας των Ελλήνων συζύγων τους, ύστερα από πρόταση του Έλληνα πρεσβευτή για τη διαμόρφωση από αυτούς ελληνικής εθνικής συνείδησης.

β. Έχει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, της ελληνικής ιστορίας και γενικά του ελληνικού πολιτισμού.

Άρθρο 59

Δικαιολογητικά

1. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να πολιτογραφηθεί ως Έλληνας υποβάλλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του αίτηση για πολιτογράφηση, που απευθύνεται προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και συνοδεύεται από:

α. δήλωση πολιτογράφησης. Η δήλωση αυτή γίνεται ενώπιον του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών ως μαρτύρων.

β. παράβολο ύψους πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό κάθε φορά.

Οι ομογενείς δεν υποχρεούνται στην καταβολή του παραβόλου αυτού. Το παράβολο που συνοδεύει νέες αιτήσεις για πολιτογράφηση, οι οποίες υποβάλλονται ύστερα από την απόρριψη προηγούμενης αίτησης από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, μειώνεται στο ήμισυ του παραπάνω ποσού.

γ. αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου και, εφόσον δεν είναι γραμμένο με λατινικούς χαρακτήρες, μεταφρασμένο στην ελληνική γλώσσα,

δ. άδεια παραμονής ή άλλο αποδεικτικό έγγραφο νόμιμης παραμονής του στη χώρα,

ε. πιστοποιητικό γέννησης ή βάπτισης. Αν ο αλλοδαπός είναι πρόσφυγας και αδυνατεί να προσκομίσει πιστοποιητικό γέννησης, αρκεί η προσκόμιση της απόφασης χορήγησης σε αυτόν πολιτικού ασύλου. Η διάταξη αυτή ισχύει και για πρόσφυγες, των οποίων η αίτηση πολιτογράφησης εκκρεμεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, στ. εκκαθαριστικό σημείωμα ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους και η. σημείωμα δακτυλοσκόπησης από το αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας του.

Άρθρο 60

Διαδικασία πολιτογράφησης

1. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και διαβιβάζει την αίτηση μαζί με τα δικαιολογητικά στην αρμόδια για θέματα ιθαγένειας υπηρεσία της περιφέρειας. Οι διευθύνσεις αυτές εξετάζουν εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1 περ. α' και 2 περ. α' του άρθρου 58 για την περαιτέρω εξέταση της αίτησης από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αν δεν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας απορρίπτει την αίτηση.
2. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η αρμόδια διεύθυνση της Περιφέρειας ζητάει πιστοποιητικό ποινικού μητρώου τύπου Α', πιστοποιητικό μη απέλασης και επιπλέον όσα στοιχεία κρίνει απαραίτητα για το σχηματισμό άποψης για τη γνώση της γλώσσας, για το ήθος και την προσωπικότητα του αλλοδαπού. Στη συνέχεια ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά και τη γνώμη της αστυνομικής αρχής του νομού για τα θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας.
3. Μετά από εξέταση του φακέλου η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο ενώπιον της Επιτροπής Πολιτογράφησης, προκειμένου η Επιτροπή να διατυπώσει γνώμη για την αποδοχή ή μη της αίτησης από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η κλήση του αλλοδαπού σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης η αίτηση απορρίπτεται.

Άρθρο 61

Απόφαση πολιτογράφησης

1. Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η απόφαση που απορρίπτει αίτημα πολιτογράφησης δεν αιτιολογείται. Υποβολή νέας αίτησης για πολιτογράφηση επιτρέπεται μετά την παρέλευση έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

Άρθρο 62

Ορκωμοσία

1. Η ιδιότητα του Έλληνα πολίτη αποκτάται με την ορκωμοσία του αλλοδαπού, που πρέπει να γίνει μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της απόφασης πολιτογράφησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Ο όρκος που δίδεται έχει ως εξής: "Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους και να εκπληρώνω ευσυνειδήτητα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης." Η απόφαση πολιτογράφησης ανακαλείται αν ο όρκος δεν δοθεί μέσα στην ετήσια προθεσμία.
3. Ο όρκος δίνεται ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να ορίζεται ότι ο όρκος δίδεται ενώπιον άλλου οργάνου.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟΠΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

Επιστολή του Εμπορικού Συλλόγου προς τον βουλευτές και το Νομάρχη. Πάνω από 40% η ανεργία στη Νάουσα (03/12/2002)

-Ισχυρίζεται ο Εμπορικός Σύλλογος με αναγωγές σε πίνακες της Στατιστικής του ΟΑΕΔ

Με επιστολή του προς τον Υπουργό Μ. Χρυσοχοϊδή, τους βουλευτές του Νομού και το Νομάρχη ο Εμπορικός Σύλλογος Νάουσας επισημαίνει το μεγάλο ποσοστό ανεργίας στην πόλη -που την υπολογίζει πάνω από 40%- και τους ζητά να συμπαρασταθούν στο αίτημα για έναρξη της Νάουσας στην Δ' Ζώνη Αναπτυξιακών Κινήτρων.

Η επιστολή έχει ως εξής:

Κύριε Υπουργέ, αξιότιμοι κύριοι,

Σας αποστέλλουμε τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας του Ο.Α.Ε.Δ. και της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας, που αφορούν το μέγεθος της ανεργίας αναλυτικά όχι μόνο στην επαρχία της Νάουσας, αλλά και της Βέροιας και της Αλεξάνδρειας και τα οποία ευγενικά μας παραχώρησε ο υπεύθυνος της ΑΝ.ΗΜΑ στην πόλη μας κ. Αδαμίδης.

Άξιο αναφοράς είναι ότι για το έτος 2000 όπως επίσημα μας αναφέρουν οι ανωτέρω κρατικές υπηρεσίες το ποσοστό ανεργίας της επαρχίας μας αγγίζει το 30,74%, όταν στην επαρχία Αλεξάνδρειας είναι 14,56% και στην επαρχία Βέροιας το 9,17%. Όσο αφορά τον μέσο όρο της Π.Κ. Μακεδονίας που είναι 10,9% παρατηρούμε ότι στην επαρχία της Νάουσας το ποσοστό της είναι περίπου τριπλάσιο και διπλάσιο από τον Μ.Ο της Ημαθίας.

Επίσης, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του υποκαταστήματος του Ο.Α.Ε.Δ. Νάουσας ο Μ.Ο. των επίσημα καταγεγραμμένων ανέργων της επαρχίας μας για το διάστημα του Νοεμβρίου του 2001 και του Οκτωβρίου του 2002 είναι 2545 άτομα, όταν το έτος 2000 ήταν 1691. Δυστυχώς δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για το ενεργά οικονομικό εργατικό δυναμικό αυτής της περιόδου. Θεωρούμε όμως ότι δεν αυξάνεται από τις 5500, που τα στοιχεία του πρώτου πίνακα αναφέρουν. Άρα η ανεργία για το 2001-2002 εκτοξεύονται σε τεράστια ύψη (πάνω από 40%). Σε πίνακες που αφορούν τα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα της πόλης της Νάουσας θα δείτε ότι ο πληθυσμός παρουσιάζει μια αρνητική μεταβολή του -0,16% την δεκαετία 1991-2001 και η απασχόληση στο δευτερογενή τομέα συρρικνώνεται από το 47% της απογραφής του 1981 στο 37% το 1991 και στο 20% το 2002.

Όσο αφορά την μείωση του συνολικού πληθυσμού της Νάουσας εάν δεν υπήρχαν οι οικονομικοί πρόσφυγες από την Αλβανία που ανέρχονται σύμφωνα με την τελευταία απογραφή στο 17,5% του πληθυσμού της και οι παλιννοστήσαντες ομογενείς που είναι το 7,5% του πληθυσμού η μείωση θα ήταν όχι -0,16%, αλλά 26,5%. Θεωρούμε την παράθεση των στοιχείων συγκλονιστική. Οφείλουμε λοιπόν όλοι μας να αναδείξουμε το τεράστιο και μοναδικό πανελλαδικά ποσοστό της ανεργίας για την επαρχία μας και εν όψει της κατάθεσης του νέου αναπτυξιακού νόμου να απαιτήσουμε το σταμάτημα του αφανισμού μας. Ελπίζουμε λοιπόν τα συγκεκριμένα στοιχεία να καταδεικνύουν ότι το πρόβλημα της ανεργίας αφορά στον μέγιστο βαθμό την επαρχία Νάουσας και περιμένουμε τις ενέργειες σας ώστε να επιλυθεί.

Η συντονιστική επιτροπή που συστήθηκε με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μας την Τετάρτη 27-11-2002 σύντομα θα σας καλέσει ώστε να επισκεφθούμε από κοινού τα συναρμόδια υπουργεία διεκδικώντας όχι μόνο την υπαγωγή μας στην Δ' Ζώνη, αλλά την άμεση λήψη κινήτρων ώστε να μην γίνουμε μάρτυρες ενός ακόμη ολοκαυτώματος μιας πόλης που έδωσε τα πάντα στον βωμό της εθνικής μας ανεξαρτησίας. Μόνο που αυτή τη φορά το ολοκαύτωμα θα είναι οικονομικό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΜΑΘΙΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ, «ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ», 2003
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ, «ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗ», 2003
- ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ, «ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ», 2003
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΛΟΒΟΣ, «ΤΟ ΚΟΥΤΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΩΡΑΣ, ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», 2003
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΕΚΕΜ), Κ.Γ. ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ – Φ. ΤΑΜΒΙΣΚΟΥ, «ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ», 2001
- ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΙΛΙΑΡΗ, «ΞΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ», 1999
- ΞΑΝΘΗ ΠΕΤΡΙΝΙΩΤΗ, «Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», 2000
- ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΨΗΜΕΝΟΣ, «ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ», 1997
- ΑΘ. ΜΑΡΒΑΚΗΣ – Δ. ΠΑΡΣΑΝΟΓΛΟΥ – Μ. ΠΑΥΛΟΥ, «ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», 2001
- ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ – ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, «ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»,
- ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΜΑΘΙΑΣ, ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
- ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΗΜΑΘΙΑΣ, ΕΞΟΔΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ